

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idrji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 87 (13.025)

Trst, četrtek, 21. aprila 1988

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

CEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

Včeraj zjutraj se je končala ena najdaljših letalskih ugrabitev Šiitski teroristi izpustili talce in baje nemoteno zapustili Alžirijo

*Kuvajt, ki ni klonil izsiljevanju gusarjev, je čestital alžirski vladi
Ugrabitelji so po mnenju nekaterih že na varnem v Libanonu ali v Iranu*

Potniki zapuščajo ugrabljeno kuvajtsko letalo

(AP)

ALŽIR — Včeraj zgodaj zjutraj se je srečno končalo eno najdaljših in najbolj dramatičnih letalskih ugrabitev. Šiitski teroristi, ki so pred šestnajstimi dnevi ugrabili kuvajtsko letalo, so izpustili vse talce (31 potnikov in članov posadke) ter izginili neznano kam. Nekateri zahodne tiskovne agencije, vključno s kuvajtsko vlado, so prepričane, da so ugrabitelji že na varnem v Libanonu ali v Iranu, drugi pa so mnenja, da so teroristi, ki so med ugrabitvijo ubili dva kuvajtska državljana, še v Alžiriji. Dejstvo je vsekakor, da ugrabitelji, ki so sicer skoraj gotovo na prostosti, niso dosegli, da bi kuvajtska vlada osvobodila skupino zaprtih šiitskih skrajnežev, ki so sodelovali v atentatih proti nekaterim ambasadam zahodnih držav.

Zračni gusarji so izpustili talce nekaj po peti uri zjutraj. Do ključnega preobrata v napornih pogajanjih je prišlo nekaj čez polnočjo, ko se je alžirska vlada, baje po zeleni luči kuvajtskih oblasti, obvezala, da imajo teroristi, v zameno za izpustitev talcev, prosto pot. Nekaj minut pred peto uro je alžirska policija odstranila vse novinarje z letališča, ker očitno ni hotela, da bi očividci neposredno sledili razpletu dogajanj. In res nihče ni videl, kako so pravzaprav gusarji zapustili kuvajtski boeing. Alžirska televizija je posredovala mednarodni javnosti posnetke, v katerih se vidi kako izmučeni potniki in člani posadke zapuščajo ugrabljeno letalo. Od teroristov ne duha ne sluha. Očitno jim je alžirska vlada ob-

ljubila, da jih vsaj za sedaj ne bo preganjala, čeprav, kot že omenjeno, ni jasno, ali so lahko gusarji že zapustili državo. Potniki in člani posadke, ki so prestali to zelo težko in mučno preizkušnjo, so seveda izmučeni, njihovo zdravstveno stanje pa je glede na razmere še kar zadovoljivo.

Kuvajtski boeing 747, ki je odletel iz Bangkoka, so šiitski skrajneži (bilo jih je sedem) ugrabili v torek, 4. aprila. Na krovu je bilo poleg ugrabiteljev tedaj še 111 potnikov in članov posadke. Gusarji so prisilili pilota, da je pristal v iranskem mestu Mešhedu, kjer so letalo oskrbeli z gorivom, tako da je lahko po dramatičnem letu pristalo na Cipru in sicer na letališču v Larnaki. Teroristi so med ugrabitvijo ubili dva potnika, pripadnika kuvajtskih varnostnih sil, nakar je boeing po napornih pogajanjih in ob odločilnem posredovanju voditelja PLO Arafata vendarle odletelo v Alžir, kjer se je včeraj zjutraj na srečo ugrabitev končala.

Vest o razpletu dogodkov na alžirskem mednarodnem letališču je takoj ugodno odmevala v svetu. Kuvajtska vlada, ki ni klonila pred izsiljevanjem gusarjev, je nekaj ur po izpustitvi vseh talcev naslovila na alžirskega predsednika posebno poslanico, v kateri se zahvaljuje alžirskim oblastem za srečni konec tega terorističnega izpada. Mnoge države pa ne skrivajo zaskrbljenosti, da bi zračni gusarji enkrat na prostosti spet izvedli kako teroristično dejanje.

Cossiga v Turinu odločno obsodil Ruffillijev umor

TURIN — Predsednik republike Cossiga je med svojim včerajšnjim uradnim obiskom v glavnem mestu Piemonta spet odločno pozval demokratične sile, naj se enotno in odločno postavijo po robu novemu izbruhu terorističnega nasilja. Državni poglavar je na slavnostni seji deželne skupščine ter turinskega občinskega in pokrajinskega sveta ostro obsodil nedavni umor uglednega demokristjanskega senatorja in priznanega politologa Roberta Ruffillija, čeprav se ni hotel izjasniti, ali je šlo v Forliju po njegovem za osamljeno akcijo Rdečih brigad ali pa za nasilni izbruh, ki se natančno uokvirja v daljnoročni teroristični načrt. Francesco Cossiga se je v Turinu pred odhodom v Rim srečal tudi z nekaterimi sorodniki žrtev prevratniškega terorja.

Predsednik je včeraj obravnaval tudi kočljivo problematiko institucionalnih reform, ki jo je tako strokovno poglabljal pokojni senator Ruffilli. Cossiga je pred turinskimi izvoljenimi predstavniki poudaril, da so nekatere reforme v teh pogojih res nujne, pri čemer pa se bosta morali v parlamentu in v državi ustvariti čim širša solidarnost in akcijska enotnost političnih ter družbenih sil. Državnega poglavarja so med obiskom Turina spremljali vsi najuglednejši piemontski politiki, Turinčani pa so ga navdušeno pozdravljali, čeprav je kvestura priredila res izjemne varnostne ukrepe.

Splošna težnja po skupnem upravljanju prehodnega obdobja

Natta in Craxi s stvarnima posegoma uvedla razpravo o De Mitovem programu

RIM — De Mita bo prejel danes prvi obrok zaupnice. Jutri se bo razprava preselila v Palačo Madama, vse do sklepnega glasovanja. Pri teh glasovanjih ne bo presenečenj, saj bodo člani parlamenta, ki pripadajo petstrankarski koaliciji, seveda potrdili dogovor med strankami večine. To pa ne pomeni, da je razprava sama nezanimiva. Nasprotno, soočanje med voditelji večinskih in opozicijskih strank o tezah predsednika vlade v zvezi s »prehodnim obdobjem«, o upravljanju tega obdobja in o političnem pomenu sedanje vladne koalicije, je bilo dokaj zanimivo.

Prvi je o tem spregovoril Alessandro Natta. De Miti, ki je trdil, da je evolucija komunistične partije končana, je Natta v zameno ponudil »Grosse Koalition«
avstrijskega kova. Ta ponudba je bila seveda namenjena tudi socialistom, katerim je Natta priznal, da so si zastavili vprašanje o novih usmeritvah, niso pa povedali, s katerimi cilji delajo. Gre torej za kontradikcijo ob nejasnosti izhodov, ki po Natovem mnenju označuje tudi poseg predsednika vlade. Prehodno obdobje, je še dejal Natta, ne more biti prazen pojem. Upravljanje prehod pomeni iskati soodgovornost vseh demokratičnih sil. Soodgovornost pa ne pomeni, da morajo biti nujno vsi člani iste večine in iste vlade.

Temu delnemu odprtju Alessandra Natte je sledila, nekaj minut potem, »razpoložljivost«
socialističnega tajnika Craxija. Socialistični voditelj je tako poudaril, da je predsednik vlade ob naglašanju reformistične vsebine vladnega programa dejansko izrazil željo po vzpostavitvi konstruktivnih

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ocena sen. Spetiča

RIM — Nova vlada se je predstavila parlamentu in vsej italijanski javnosti s programom, ki vsebuje vprašanje zaščite Slovencev v Italiji. In tudi predsednik De Mita je v svojem programskem govoru v še odločnejši obliki omenil ta problem. Vse to je vzbudilo pozornost in razna mnenja. Za mnenje smo zaprosili tudi slovenskega senatorja Stojana Spetiča.

Najprej smo mu zastavili vprašanje, kako ocenjuje De Mitovo izjavo o Slovencih?

Predvsem je po dolgem času pozitivno, da predsednik vlade obravnava manjšine na enakopravni ravni. Doslej je bila praksa, da so se

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Sekretar KPI Natta o naši manjšini

NA 2. STRANI

Izjava posl. Renzullija

RIM — Vprašanje, kako ocenjuje vladni program in De Mitove besede pred parlamentom, zlasti kar zadeva obveze za Furlanijo-Julijsko krajino in v tem okviru za slovensko narodnostno skupnost v treh pokrajinah, smo zastavili tudi deželnemu poslancu Aldu Renzulliju, predstavniku socialistične stranke, ki je pred kratkim vložil zakonski osnutek za globalno zaščito slovenske manjšine v poslanski zbornici.

»V okviru jasne zahteve, pravi Renzulli, ki jo je glede reševanja problemov Dežele Furlanije-Julijske krajine postavila socialistična stranka (najvidnejši dokaz so dodatni listi - shede - za izpopolnitev programa, ki jih je PSI poslala tedaj še poverjenemu predsedniku De Miti), so v programu nove vlade na vidnem mestu problemi specifičnosti in posebnosti naše dežele. Uspešno nam je torej, tudi ob podpori nekaterih krogov Krščanske demokracije, da smo postavili v ospredje vprašanje dveh pomembnih zakonov, kot sta zakona o obmejnih območjih ter o zaščiti jezikov in kultur manjših skupnosti. Naravnost

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Večstotisočglava množica počastila spomin ubitega palestinskega voditelja Abu Džihada

DAMASK — Skoraj 350 tisoč ljudi se je včeraj v Damasku poslovilo od vojaškega poveljnika PLO Abu Džihada, ki so ga v soboto v Tunisu ubili za zdaj še neznani morilci. Pogreba so se udeležili številni voditelji PLO, toda med njimi ni bilo Jaserja Arafata.

O Arafatovi prisotnosti na pogrebu svojega soborca se je govorilo še nekaj ur pred začetkom pogrebni slovesnosti in mnogi so pričakovali, da bo pogrebni Arafat dopotoval v Damask skupaj z Gadafimorda, s katerim naj bi sesestal v torek v Tripoliju. Toda Arafata ni bilo in tako je tudi odpadla možnost, da pride do pomiritve s sirskim predsednikom Asadom.

Abu Džihada so pokopali na pokopališču v begunskem taborišču Jarmuk, približno osem kilometrov južno od Damaska. Na poti od Damaska do Jarmuka so številni mladi na rokah ponesli krsto s posmrtnimi ostanki Džihada, sirska vojska pa je ob grobu izstrelila častno salvo. Med prisotnimi palestinskimi voditelji velja omeniti vodji Ljudske fronte za osvoboditev Palestine in Demokratične fronte

Habaša ter Havatmeha, prisotni pa so bili tudi zunanji minister PLO Faruk Kadumi in skoraj vsi člani izvršnega odbora Al Fataha, katerega ustanovni član je bil tudi Abu Džihad.

V zvezi z umorom Abu Džihada je treba povedati, da so tunizijske oblasti izdale tri mednarodne zaporne naloge za člane teroristične skupine, ki je ubila palestinskega voditelja. Gre za Halila Katija, Hakuata Alama Mustafa in Nadžira Rašada, ki naj bi v Tunizijo prišli z libanonskimi potnimi listi. O tem poroča tunizijska tiskovna agencija Tap, ki pa ne razlaga, kako so preiskovalci uspeli odkriti tri potne liste. V preiskavi je bilo doslej ugotovljeno, da je teroristična skupina prišla po morju, osumljena trojica pa naj bi najela avtomobile, ki so jih uporabili pri napadu na Abu Džihada.

Na zahtevo tunizijske vlade pa bo o umoru palestinskega voditelja danes razpravljal tudi varnostni svet OZN. Tunizija zahteva, da varnostni svet obsodi izraelsko vlado kot neposrednega krivca za organizacijo in izvršitev tega zločina.

V Izraelu te dni potekajo slovesnosti ob štiridesetletnici ustanovitve samostojne židovske države.

Včeraj so se poklonili spomenu vseh padlih v številnih vojnah, ki so označevale burnih štirideset let Izraela, sedaj pa so na programu še številne proslave, na katerih bodo počastili štiri desetletja obstoja in neodvisnosti lastne države.

Na zasedenih arabskih ozemljih pa se napetost nadaljuje v nedogled. Včeraj je bil v hudih spopadih v begunskem taborišču v Nuseiratu na področju Gaze ubit en Palestinec, precej pa jih je bilo ranjenih. Izraelski vojaki so skušali razgnati demonstrante in uporabili so tudi strelno orožje. Pri tem sta bila dva Palestinca zadeta v trebuh in eden od njiju je kasneje v bolnišnici v Aškelonu umrl.

Druga včerajšnja žrtev med Palestinci je padla v bližini Dženina, kjer so izraelski vojaki smrtno ranili nekega mladega Palestinca. Spopadi so bili tudi drugod, na zasedenih ozemljih pa so se pojavili tudi letaki, ki so obsojali Izrael za umor Abu Džihada, izražali popolno solidarnost z izgnanimi Palestinci, obenem pa napovedovali številne protizraelske demonstracije v naslednjih dneh.

Nogomet: evropski pokali

Atalanta je končala svojo pot

□ □ □

Košarka: italijanski play off

Četrtnfinale se je začel s presenečenji

Shultz tudi o embargu na izvoz orožja v Iran

WASHINGTON — Napetost zaradi ameriško-iranskega spopada v Zaliivu počasi popuša. O nedavnem spopadu je spregovoril tudi ameriški državni sekretar George Shultz, ki je dejal, da ZDA ne želijo spopada z Iranom, vendar pa si prizadevajo za svobodno in varno plovbo v mednarodnih zalivskih vodah. Shultz pa je pred obiskom v Moskvi spregovoril tudi o predlogu glede prepovedi prodaje orožja Iranu. Ameriški državni sekretar je poudaril, da si bo v Moskvi prizadeval, da prepriča Sovjete o nujnosti te prepovedi za čim hitrejšo mirno rešitev spopada med Iranom in Irakom.

Toda kot kaže, Iran ne namerava mirno »požreti« ponedeljkovega ameriškega napada. Iranski zunanji minister Velajati je v pismu generalnemu tajniku OZN De Cuellarju napovedal povračilne ukrepe, OZN in De Cuellarja pa je pozval, da obsodi ameriško akcijo.

Na iraško-iranski fronti pa velja za beležiti, da so iranska letala včeraj bombardirala področje Erbila na severu Iraka. Po trditvah iz Bagdada so bombe padle na stanovanska naselja in tam povzročile precej mrtvih in ranjenih. Irak je tudi z današnjim dnem ponudil premirje v vojni mest pod pogojem, da Iran ne prekrši pogojev premirja.

S prepričljivo zmago na primarnih volitvah v državi New York

Dukakis si je verjetno že zagotovil demokratsko predsedniško nominacijo

NEW YORK — Guverner države Massachusetts Michael Dukakis si je z včerajšnjo prepričljivo zmago na primarnih volitvah v državi New York praktično že zagotovil demokratsko predsedniško nominacijo. Dukakis je v tej državi dobil 51 odstotkov vseh demokratskih glasov, njegov glavni tekmeč črnski voditelj Jesse Jackson 37, senator Albert Gore, ki se bo v naslednjih dneh verjetno umaknil iz tekme, pa je dobil samo 10 odstotkov glasov.

Po ocenah TV mreže CBS je Dukakis od 2028 delagatov, ki so potrebni za demokratsko predsedniško nominacijo, doslej zbral 1061 delegatov, Jackson 826, senator Gore pa 394.

Dukakis je v tej državi zmagal s pomočjo židovskih glasov (zanj je glasovalo kar 77 odstotkov vseh Židov) ter s podporo belih katoličanov, ki so zanj oddali približno 66 odstotkov glasov. Zanimivo je, da je Jesse Jackson prepričljivo zmagal v mestu New York kljub dejstvu, da je newyorški župan Ed Koch v zadnjih dneh proti njemu sprožil veliko kampanjo, ki je imela rasistični prizvok. 58 odstotkov vprašanih demokratskih volilcev je obsodilo to njegovo potezo. Ni izključeno, da bo Koch prav zaradi tega naslednje leto v tem večrasnem mestu izgubil bitko za obnovitev županskega mandata.

Kochev varovane senator Albert Gore je z nepričljivim tretjim mestom doživel poraz, in se bo verjetno že v četrtek umaknil iz tekme za predsedniško nominacijo. Kot kažejo ankete mu je podpora spornega newyorškega župana bolj škodovala kot koristila.

Jesse Jackson se je z včerajšnjim drugim mestom verjetno poslovil od možnosti, da bi lahko osvojil demokratsko predsedniško nominacijo. Kljub temu da ni dobil toliko delegatov, kot je pričakoval, je Jackson tudi v New Yorku dokazal, da je bistveno razširil svojo volilno bazo. Po anketi TV mreže CBS in The New York Timesa je namreč dobil glasove približno 93 odstotkov temnopoltih volilcev (na volitvah pred 4 leti je dobil 85 glasov volilcev v tej skupini), poleg tega pa je letos dobil tudi 15 odstotkov belih glasov v primerjavi s komaj 6 odstotki na zadnjih volitvah.

Samo 45 odstotkov volilcev, ki so glasovali za Dukakisa izjavlja, da uživa njihovo brezrezervno podporo. Približno 50 odstotkov ga podpira »pogojno« p redvsem zato, da bi zaustavili napredovanje drugih kandidatov. Skoraj 70 odstotkov od vseh Dukakisovih volilcev ima na primer zelo slabo mnenje o Jacksonu, kar potrjuje, da si Dukakis še vedno ni zagotovil posebej trdnega volilnega telesa.

Kljub temu pa ankete kažejo, da so se po Dukakisovi zmagi v New Yorku bistveno povečale tudi njegove možnosti, da osvoji prihodnji terek tudi državo Pennsylvanio, veliko prednost pa ima tudi v Ohio, Indiani, Kaliforniji in New Jerseyu. Če Dukakis v zadnjem delu kampanje ne bo storil velike politične napake, bo verjetno brez težav osvojil demokratsko predsedniško nominacijo. V naslednjih dneh ga bo verjetno podprlo tudi vodstvo demokratske stranke in najvplivnejši guvernerji in kongresni-

ki, kar bo imelo brez dvoma pozitiven vpliv na zaključni del volitev.

Po splošnem prepričanju je bil za demokratsko stranko v državi New York zadnji trenutek, da je določila svojega favorita, če se hoče na predsedniških volitvah uspešno pomeriti z republikanci. Demokratski predsedniški kandidati so se namreč med dosedanjim potekom kampanje v glavnem prepirali, tako da je demokratska stranka vse bolj dobivala podobo nestabilne, med seboj sprte koalicije različnih politikov.

Na republiški strani je tudi včeraj prepričljivo zmagal podpredsednik George Bush, ki je dobil praktično vseh 134 delegatov iz te države. Bush je doslej zbral že 1126 delegatov, za republikansko predsedniško nominacijo pa je potrebno 1139 delegatov. Že prihodnji teden bo Bush verjetno zbral vse glasove, ki so teoretično potrebni za republikansko nominacijo. Njegova prednost je postala na nek način celo moteč dejavnik, saj ga niti tisk niti TV mreže skorajda ne omenjajo več. Kot kažejo najnovejše ankete o razpoloženju javnega mnenja, bi Bush v primeru če bi bile predsedniške volitve včeraj, z majhno prednostjo premagal Dukakisa. Glede na to, da je Dukakis v večini anket le z majhnim odstotkom izgubil dvoboj z Bushem, kljub temu da si ni zagotovil niti solidne prednosti v svoji stranki, nekateri komentatorji ocenjujejo, da bo izid letošnjih predsedniških volitev verjetno dokaj tesen.

UROŠ LIPUŠČEK

Poslovilni govor Franceta Popita o usodnosti današnjega trenutka

LJUBLJANA — »Dovolite pa mi, je v slovenskem parlamentu dejal France Popit, da vam ob koncu mojega mandata v predsedstvu SR Slovenije izrečem besedo zahvale za razumevanje in oporo, ki jo je predsedstvo in jaz kot predsednik imelo pri vas. Hvala. Prepričan sem, da bomo tudi na tem - v mogoče usodnem - križpotju jugoslovanski narodi in narodnosti oziroma delovni ljudje in občani izbrali pravo pot, pot prepotrebne gospodarskega razvoja, odprtosti v svet, nadaljnje demokratizacije, pot v samoupravnostno skupnost enakopravnih narodov in narodnosti, v kateri bo vsakemu mogoče živeti duhovno in materialno bogato življenje, v družbo, v kateri bodo različne vrste spet naše bogastvo, ne pa kamen spotike, kot so tasas.

V tem smislu tudi sklepam to uvodno besedo, s tem pa tudi končujem dolgoletno povojno funkcionsko pot, po kateri sem, mislim, stopal pokončno z željo po iskanju vsakokratnega možnega sožitja nacionalnega in razrednega v pogosto tako zapletenih slovenskih in jugoslovanskih razmerah. Tako sem, globoko prepričan, po najboljših močeh udeležil komunistično idejo in pripadnost slovenskemu narodu, narodu proletarcev. To vodilo sem sprejel kot mlad srednješolec in mu bom ostal zvest do konca svojih dni.

Še enkrat hvala vsem za pomoč in sodelovanje, skupščini pa želim, da vedno in v vsakem primeru uspešno zastopa interese slovenskega naroda in ljudstva Slovenije

in tako utrjuje državno in smoupravno skupnost jugoslovanskih narodov in narodnosti - socialistično federativno republiko Jugoslavijo.« S temi besedami je predsednik predsedstva SR Slovenije zaključil govor ob poročilu o delu predsedstva v zadnjih dveh letih (ko je predsedstvo razpravljalo tudi o vprašanjih slovenskega zamejstva, izseljeništvu in zdomstva in še posebej o izobražencih in gospodarstvenikih slovenskega rodu, ki živijo in delajo zunaj meja Jugoslavije), ki ga je na včerajšnjem zasedanju slovenski parlament v celoti in soglasno podprl. In s temi besedami se zaključuje dolgoletna politična pot 67-letnega Franceta Popita, ki je bolj kot kdorkoli zadnjih 20 let na samem vrhu krojil politično podobo Slovenije. Na prihodnjem zasedanju, 6. maja, bo slovenski parlament za novega predsednika predsedstva SR Slovenije razglasil Janeza Stanovnika.

Včeraj pa je slovenski parlament izvolil svoje funkcije. Predsednik parlamenta bo še naslednji dveletni mandat Miran Potrč, s podpredsednikoma Jožetom Knezom in Aleksandrom Ravnikarjem. Na čelu zbornic pa bodo: Valentin Dvojmoč (»zbor družbenega dela«), Vlado Beznik (»zbor občin«) in Valerija Škerbec (»družbenopolitični zbor«). Slovenski parlament je med drugim še zadolžil republiško vladu, naj prouči možnost za poenostavitev zakonodaje na področju privatnega podjetništva.

DEJAN VERČIČ

O odnosih SZ - Vatikan

RIM — Kako se razvija dialog med Vatikanom in Sovjetsko zvezo? V kakšni meri je presegel verske meje in se razširil tudi na politično in diplomatsko raven? Ali so se izoblikovali pogoji za papežev obisk v Moskvi? Vprašanja so v zadnjem času, zlasti po oblikovanju stališč ter raznih dokumentov tako z vatikanske kot s sovjetske strani ter v luči priprav na proslavljanje tisočletja ruske Cerkve, zelo aktualna. Ta vprašanja so italijanski in tuji novinarji zastavili namestniku odgovorne urednika TASS Anatoliju Krasikovu, ki je bil včeraj gost Centra za tuje novinarje v Rimu.

Krasikov, ki je v SZ eden največjih vatikanologov, je dejal, da se v odnosih med Vatikanom in SZ ustvarja neko novo vzdušje, ki je naklonjeno sodelovanju, čeprav se vprašanje papeževskega obiska v SZ zaenkrat še ne postavlja. Po mnenju Krasikova se v SZ ne postavlja niti vprašanje obiska Mihaila Gorbačova v Italiji, čeprav je sam generalni tajnik KP SZ izrazil željo, da bi obiskal Italijo. »Zaenkrat ni diplomatskih stikov za določitev datuma njegovega obiska, bodočnosti pa

ne morem prerokovati,« je dejal Krasikov.

Ena glavnih težav v odnosih med Vatikanom in SZ je dejstvo, da Sveta stolica ne priznava sovjetskih meja in zlasti ne suverenosti Moskve nad Litvo. Na pripombo nekega novinarja, da tudi predsednik Reagan ne priznava teh meja, a bo kljub temu prišel v SZ, je Krasikov odgovoril, da se obiski državnikov uokvirjajo v skupne napore za reševanje velikih mednarodnih vprašanj in vprašanj miru v svetu, medtem ko je papeževa vloga nekoliko drugačna. Papež je poglavar vseh katoličanov in v tem okviru tudi poglavar litvanskih katoličanov, zato je nesprejemljivo, da ne prizna meja. »Sicer pa so teze, ki jih je Janex Pavel II. razvil v svoji encikliki »Sollicitudo rei socialis« takšne, da bi jih lahko skoraj v celoti podpisal in so zato osnova, na kateri je možno sodelovanje. S sovjetske strani je glede verskih vprašanj v teku velika ustavna reforma. Nova zakonodaja naj bi popravila tisti del Stalinove sicer izredno demokratične, a v praksi neizvajane ustave, po kateri so vernikom v SZ zagotovljene verske pravice, a je hkrati omogočena tudi ateistična propaganda. (dk)

Natta o Slovencih

RIM — Po De Mitovem stavku v programskem govoru pred poslansko zbornico, da bo vlada rešila problem zaščite slovenske manjšine, je slovensko narodnostno vprašanje včeraj spet odjeknilo v dvorani Palače Montecitorio. Na naš manjšinski problem je opozoril sekretar komunistične partije Alessandro Natta v svojem posegu v razpravo o zaupnici De Mitovi vladi in s tem izpolnil obljubo enotni slovenski delegaciji, s katero se je sestel pred tednom dni v Trstu.

Vprašanje zaščite naše narodnostne skupnosti je omenil v pomembnem kontekstu obravnave vprašanja informacije. »De Mita je svojo vladu označil kot "vlado pravil",« je dejal Natta. »S tem je hotel menda nakazati namen, da vlada izdela in določi nova pravila. To je hvalevreden namen. Toda pozivam kogarkoli, da mi razloži, kako je mogoče onačiti

za dostojanstvena pravila tista mikrodoločila, ki so bila postavljena "ad hoc" zato, da bi utrdila, razširila ali zagotovila pozicijo oblasti na področju informacije.«

»V zvezi s pravili,« je nadaljeval komunistični sekretar »pa velja še en primer, ki je samo na videz omejenega značaja. V včerajšnjem govoru je posl. De Mita zapolnil vrzel, ki je bila v programu glede vprašanj, ki zadevajo Furlanijo-Juljsko krajino. Toda za resnično zapolnitev vrzeli, ki bi ne služila samo v volilne namene, so potrebne obveze za takojšnjo izpolnitev gospodarskih in normativnih pričakovanj, ki v tej deželi obstajajo že desetletja in med katerimi je tudi pričakovanje statuta za slovensko manjšino. Njene pravice namreč niso priznane, čeprav so zapisane v republiški ustavi.«

DUŠAN KALC

Aranžma z IMF

BEOGRAD — Skupščini Jugoslavije bodo ta teden dostavili sporočilo o pogajanjih z IMF (Mednarodnim denarnim skladom). Aranžma morajo sprejeti tudi organi MDS, da bi ga lahko začeli izvajati, je dejal podpredsednik ZIS Miloš Milosavljević na včerajšnjem zasedanju zveznega zbora skupščine SFRJ.

Pravkar potekajo pogajanja z mednarodnim koordinacijskim komitejem bank o dodatni finančni podpori. Kmalu se bodo začela tudi pogajanja z vladami držav upnic. »Pričakujemo, da bodo v interesu nadaljnjega razvoja gospodarskih odnosov dosegli soglasje o obsegu podpore, ki smo jo skupno določili,« je dejal Milosavljević

Govoril je tudi o gospodarskih ukrepih, ki bodo začeli veljati po 15. maju in poudaril, da bo liberalizacija cen v letošnjem letu potekala v dveh delih. Z začetkom veljave aranžmaja z IMF se bodo spustile cene za 46 odstotkov proizvodov in storitev, za 14 odstotkov pa bo veljala obveznost obveščanja kupcev in pristojnih organov 30 dni pred njihovo uvedbo. »To praktično pomeni, da bomo svobodno oblikovali cene za 60 odstotkov proizvodov in storitev. Konec leta se bo oblikovanje cen po pogojih tržišča razširilo še na 10 odstotkov.« (dd)

nadaljevanja s I. strani

● Vlada

odnosov s parlamentarno opozicijo. Vsa-ko programsko zblizanje pripomore obenem tudi k zmanjšanju razdalj med naprednimi silami, oziroma med tistimi silami napredka, ki so zainteresirane za premostitev razprtij, ki so doslej privedle samo do šibkosti in do stagnacije. Z drugimi besedami, Craxi pravi, da se začne nja novo obdobje, »conventio ad excludendum« ne obstaja več, prav zaradi tega pa odnos s komunisti zadeva predvsem socialiste. Prehod se torej začneja z obnovitvijo odnosov na levi in šele potem s pogovarjanjem s KD. Ne gre, opozarja Craxi, za nove pogajalne mize ali za dvojno igr, ampak samo za dejstvo, da so ključnega pomena velika vprašanja, ekonomska, socialna, mednarodna, državna, institucionalna in moralna ter da je treba brez demagogije zasledovati cilje, h katerim vodijo ta vprašanja po poti sprememb.

Komunisti so pozitivno ocenili Craxijev poseg. Pač pa so bili socialisti kritični do Natta. De Mita pa je pozitivno ocenil kar oba posega, saj je mnenja, da je bil Craxijev govor dober in dosleden s podpisanimi sporazumi, v Nattovem posegu pa je zabeležil »pozitiven znak«. Načelnik demokristjanske skupine Martinazzoli je opozoril na pomen točk, ki se jih je Natta dotaknil, podtajnik Scotti in minister Gava pa sta govorila o konstruktivni opoziciji. Skratka, KD je včerajšnja posega ocenila pozitivno. K temu vzdušju sta doprinesla tudi umerjena posega tajnika PRI La Malfie in podtajnika KD Scottija, ki je dejal, da je politično formulo pri sestavi te vlade zamenjal natančno preučen in dogovorjen program. Republikanci pa so zadovoljni, ker je predsedstvo vlade prevzel voditelj največje stranke, kar so republikanci zahtevali. Čeprav bi bila PRI še bolj zadovoljna, ko bi bil v vladi tudi Craxi, so mnenja, da obstajajo dobri pogoji za uspešno vladanje, dodaja pa tudi, da je to zadnja priložnost za demokristjane, da dokažejo, da znajo vladati.

G. R.

● Ocena sen. Spetića

predsedniki vlad spomnili samo južnotirolskih Nemcev. Po mojem je končno, 40 let po odobritvi ustave, prišlo nekomu na pamet, da je treba to ustavo uresničiti.

Kako si razlagaš dejstvo, da je De Mita dal takšen poudarek slovenskemu manjšinskemu vprašanju tudi v govoru in kakšen pomen pripisuje njegovim besedam?

Osebn mislim, da je to prvi De Mitov odgovor na pismo enotne delegacije. Vsekakor sem zadovoljen, da tokrat ni niti sence o kakšni recipročnosti. So pa neka protislovja. Vlada program in programske izjave se razlikujejo. De Mita pravi, da bo vlada rešila problem zaščite manjšine, vladni program, pa pravi, da se bo vlada tega problema lotila. Ker gre seveda za uresničevanje ustave, ni mogoče misliti, da bi to omejili na ozki krog vladne večine. To mora biti domena vseh demokratičnih sil. Komunisti bomo vsekakor spodbujali vladu, naj ne zavira, kot je doslej zavirala, postopek za sprejem zaščitnega zakona.

Po vsem tem ostaja seveda odprto vprašanje vsebine zaščitnega zakona. Kako bo po lepih predsednikovih besedah dejansko potekel, oziroma kako bi moral potekati postopek za uzakonitev naše narodnostne zaščite?

Vladni program je zelo generičen in ne pove, kako si vlada predstavlja reševanje naših problemov. Osebn mnenim, da bi ponovno nepovedovanje vladnega zakonskega osnutka pomenilo samo novo fazo nedopustnega zavlačevanja. Zato naj vlada raje obnovi prakso prejšnje zakonodajne dobe in naj s svojim predstavnikom sodeluje v ožjem odboru za usklajevanje zakonskih besedil. Tu lahko poiščemo zadovoljiv kompromis, če bo omogočeno manjšini neposredno sodelovanje, in če ne bo nihče metal polen pod noge. Potrebno je, da vse stranke vložijo svoje zakonske osnutke v senatu, da lahko pričnemo z delom.

Kakšno vlogo lahko v luči tega razvoja dogodkov odigrajo krajevni,

deželni dejavniki ter manjšina sama?

Poskus izglajevanja nasproti na deželni ravni je lahko koristen samo, če pripomore k pospešitvi postopka in torej izkoristi »mrtve čase«. Glede na vse, kar je v De Mitovem programu nedorečenega, se mi zdi nujno, da enotna delegacija ponovi zahtevo o srečanju s predsednikom vlade, da mu podrobno oriše svoja pričakovanja in se pogovori o postopku. Vse to seveda ne bo prišlo samo od sebe. Potreben je enoten pritisk naše manjšine in vse demokratične javnosti, prav tako pa je potrebno, da se v prihodnjih mesecih v Trstu in naši deželi utišajo in osamijo nasprotniki sožitja, ki bodo brez dvoma skušali izjaloviti tudi zadnje obveze najvišjih predstavnikov italijanske države.

Kako pa v splošnem ocenjuješ program nove vlade?

Ta vlada si je zastavila izredno ambiciozen program, vendar je ta politična večina neustrezna in notranje neenotna. Zato je zelo vprašljivo, ali ga bo sploh uresničila. Brez konstruktivnega odnosa tudi do komunistične opozicije bo verjetno ostalo poglavje o sistemskih reformah samo pobožna želja.

Razgovor zapisal Dušan Kalc

● Poslanec Renzulli

revolucionarna pa se mi zdi obveza petstrankarske vlade za reševanje problema slovenske manjšine. Ne glede na kritike, ki sem jih bil deležen, pa sem nad tem še posebno zadovoljen, ker sem vedno smatral in še vedno smatram, da je zelo pomembno premakniti vladu s pozicij, ki jih je glede slovenskega manjšinskega vprašanja imela v preteklosti. Po vsem tem se sočamo z dvema pomembnima dejstvom. Na eni strani je parlamentarni iter uzakonitev pravic slovenske manjšine, ki gre naprej, na drugi strani pa obveze vlade, da bo rešila ta problem. Gre za dejstva, ki ne bosta mogli ne obroditi sadov.«

Kaj pa kakovost zaščitnega zakona? Na to vprašanje je Renzulli odgovoril, da je težko predvideti, »da pa smo z vladika postopka v razvojni fazi«.

DUŠAN KALC

Ni vedno vsak svoje sreče kovač

V vseh teh »mirnih letih« po koncu druge svetovne vojne je bil svet priča številnim krajevnim vojam, večjim in manjšim spopadom, krizam, ki so grozile, da bodo ponovno zanele požar svetovnih razsežnosti, a še nikoli se ni človeštvo v svoji dolgi zgodovini spoprijelo s tako zagonečnim in zapletenim stanjem, kot je bližnjevzhodno. Tu so krize medseboj filigransko prepletane zaradi brezumne verske nestrpnosti, krvnega maščevanja, trenutnih zavezništven, klanskih interesov, brezupnega terorizma in državnega terorja.

Za ta gordijski vozle bi lahko krivilo mačehovsko zgodovino, a to bi bilo preenostavno, saj bi se nam odgovori za sedanje stanje kar sami ponujali. Bližnjevzhodnih kriz je namreč kriv predvsem današnji človek in vsi tisti, ki mislijo, da potrebujejo strelodive, kjer se sprošča svetovna napetost.

Kdor misli, da se bo uboga bližnjevzhodna »raja« prej ali slej stregla in prevzela v svoje roke skrb za bodočnost, se bridko moti. Položaj se je namreč v zadnjih letih še poslabšal. Zgovoren je primer Libanona, ki je kot suverena država v bistvu nehal obstajati, saj je jug pod izraelsko okupacijo, večji del države pod sirske, »svobodne enklave« pa so v rokah raznih klanov, frakcij in verskih skrajnežev. Zaman bi na tem območju iskali klasično državo zahodne ali vzhodne demokracije. Oblast je tu v rokah vladajočih manjšin ali plemenskih oligarhij. Izjemi sta le Izrael in Iran, ki sta ubrala povsem drugačno pot.

Nihče ne dvomi, da se izraelska oblast vede do svojih državljanzov nad vse demokratično, da spoštuje pravila zahodne politične dialektike, a kaj, ko ta pravila veljajo le za Izraelce in za tiste Arabce, ki so leta 1948 priznali židovsko državo, in ne za stotisoče Palestincev na zasedenih ozemljih. Zanje velja stara transjordanjska zakonodaja, ki jo Izraelci s skoraj perverzno logiko dosledno izrabljajo. Seveda pa okupacijske sile pozabljajo na ženevsko konvencijo, pozabljajo na mednarodne obveznosti, ki jih imajo do civilnega prebivalstva kot okupacijska država. Opravičilo, da na Bližnjem vzhodu nihče ne spoštuje konvencij in sporazumov, je le dodaten dokaz, da je izraelska demokracija do skrajnosti protislovna.

V Iranu je položaj nedvomno še bolj zapleten, saj je tu na pepelu šahovega cesarstva nastala teokratska država, kjer šiitski kler dobesedno manipulira z ljudskimi množicami, tako da sta demagogija in verski teror likvidirala začetno revolucionarno demokracijo. Vsak je torej svoje sreče kovač, a če slepecu kdo ponudi roko, mu pomaga preko ceste, ni to grobo vmešavanje v njegovo zasebno življenje. Svet je že doživel svojo Jalto, da ne potrebuje druge, bližnjevzhodne. Omikani svet se mora torej le stregiti, slepecem pomagati preko ceste, preden bo prepozno. Solidarnostne izjave, protestne manifestacije in emotivni bojkoti lahko še bolj razvnamejo strasti.

Gorbačov je nedavno kljub demantijem PLO Arafata pozval k strpnosti, predvsem pa, naj končno z ustanovitvene listine PLO izbriše stavek, da je treba židovsko državo izbrisati z zemljevida. Ko bo nekaj podobnega storila washingtonska administracija, tako da bo Izraelu »svetovala«, naj prizna PLO kot edinega predstavnika Palestincev, bosta pozdrava šalom in salam res pomnila mir in ne bosta več ločevala ljudi. (voc)

Ozadje umora palestinskega voditelja Abu Džihada Z demonstracijami in kamenjem proti izraelskim brzostrelkam

Halil al Vazir je bil glavni organizator množičnega upora v Cisjordaniji in Gazi

Bil je med prvimi, ki je segel po orožju, vendar je spoznal, da včasih kamen ali miroljubna masovna manifestacija zaleže več kot puška. Zato je moral umreti. Halil al Vazir, ki je bil bolj znan s psevdonimom Abu Džihad, je v soboto padel pod strel izraelskih komandosev, ker je iz Tunisa spretno vodil upor palestinskega prebivalstva v Gazi in ker mu je uspelo prepričati svoje fante, naj vztrajajo pri manifestacijah in naj ne sežejo po orožju. S to potezo pa je spravil v veliko zagato izraelsko vlado, razgalil je njeno represivno politiko. Njegov umor, za katerim je - kot je sama priznala - telavivska vlada, dokazuje, kako pravilna je bila ta poteza. Preveč pravilna, da bi sovražniki palestinskega naroda lahko pustili glavnega voditelja upora pri življenju.

Baraka, dobra zvezda, ki ji je Abu Džihad ironično pripisoval dejstvo, da je večkrat ušel smrtni nevarnosti, je štivil palestinskega voditelja dobrih 53 let. Prvič mu je priskočila na pomoč 1948. leta, ko so Izraelci zasedli vas Ramleh, v kateri je živel, in ga izgnali skupaj z družino. Tedaj je za las ušel izraelskim izstrelkom, huda izkušnja pa se mu je globoko vtisnila v spomin. Nekaj let pozneje je že bil med palestinskimi študenti, ki so organizirali prve upore proti izraelskim okupatorjem in tudi proti zmernim arabskim režimom, ki niso v zadostni meri podpirali palestinskega naroda. Skupno z Jaserom Arafatom je bil eden od ustanoviteljev Organizacije za nacionalno osvoboditev Palestine, ki je v svetu bolj znana s kratico Al Fatah in ki je postala vodilna struja v PLO po letu 1967, ko je Izrael v šestih dneh porazil sirske in egiptčanske vojske. Ko je bil Jaser Arafat izvoljen za predsednika izvršnega odbora PLO, je Abu Džihad prevzel poveljstvo palestinske vojske in jo vodil vse do prejšnjega tedna skozi uspešne in hude preizkušnje. Bil je v Jordaniji 1970. leta, ko je kralj Husein skušal streti palestinsko gibanje v tragično znanem »črnem septembru«, bil je v Libanonu v najbolj vročem obdobju (1975-82), ko se je najprej uprl sirske invaziji, nato vdoru izraelskih čet in končno še ofenzivi desničarskih grupacij. Njegovo življenje je borca za pravice palestinskega naroda je potekalo tako vselej na dvojni fronti: na eni strani se je

boril proti »sionističnemu« sovražniku, na drugi pa proti arabskim »bratom«. Od leta 1982 je živel najprej v Damasku, nato pa v Tunisu, v Amanu in končno spet v Tunisu.

Cepav je bil od mladih nog vselej v središču spopadov in kljub temu da je bil eden najbolj sposobnih vojaških voditeljev palestinskega gibanja, je Abu Džihad sodil med zmerne voditelje, ki so si prizadevali, da bi rešili palestinsko vprašanje s pogajanjmi. Potem ko je skupno z Arafatom spet združil PLO in osamil ter delno omejil najbolj skrajno krilo palestinske organizacije, je Abu Džihad v zadnjih mesecih svojega življenja posvetil vse svoje sile in organizacijsko sposobnost usmerjanju upora v Gazi in Cisjordaniji. Dogodki zadnjih mesecev jasno kažejo, da je bila zamisel pravilna, čeprav je moral Abu Džihad vložiti veliko napora, da je mlade in starejše Palestince prepričal, naj sežejo samo po kamnu, in ne po skritih arzenalih orožja. Masovni protesti pa so spravili v očitne škripce izraelsko vlado, ki je na demonstracije znala odgovoriti le s policijskimi metodami in z nasiljem.

Zaradi naraščajočih težav in zaradi vse večje mednarodne osamljenosti so v Tel Avivu sklenili, da likvidirajo glavnega organizatorja masovnih protestov v upanju, da bodo na ta način obvladali demokratični upor palestinskega prebivalstva, PLO pa potisnili v slepo ulico nesmiselnega terorizma. Račun je namreč zelo jase: če se PLO spet opredeli za zgolj vojaško teroristično akcijo, Izrael mednarodnemu javnemu mnenju lahko dokazuje, da s »palestinskimi zločinci« dialog ni mogoč. V povsem drugačnem položaju pa je, če se mora soočiti z masovnim gibanjem in neoboroženim načinom boja, saj so tedaj v očeh mednarodne javnosti na eni strani Palestinci, ki sežejo kvečjemu po kamnu, na drugi pa do zob oboroženi izraelski vojaki, ki neupravičeno uporabljajo orožje.

Abu Džihad je bistveno prispeval k oblikovanju in uresničevanju te uspešne strategije. Bila je preveč uspešna, da bi ga njegovi sovražniki pustili živeti, vendar bi se brutalni zločin lahko spremenil v še hušji poraz morilcev, če bodo palestinski voditelji in palestinski narod pravilno tolmačili Džihadovo moralno oporoko. (vt)

Simbolični pogrebi na zasedenih ozemljih so dokazali palestinsko privrženost PLO (Telefoto AP)

Plameni zalivske vojne lahko zanetijo pravi požar na bližnjevzhodnem območju

Terorizem kot metoda boja

Scenarij se ponavlja že vrsto let, vedno enak v zasnovi, vse bolj krvav v svojih posledicah: komaj začne popuščati napetost, komaj se pokaže zgolj blede možnost nevojaške rešitve, se na Bližnjem vzhodu najde kdo, ki dolije olja na ogenj. In tudi netivo je vselej isto: terorizem v vseh njegovih pojavnih oblikah.

V zadnjih dvajsetih letih so na Bližnjem vzhodu uporabili vsaj tri načine terorističnega boja. Enega so se poslužile palestinske organizacije, ki so se za to sredstvo opredelile predvsem po letu 1967, ko je Izrael zasedel Cisjordanijo in Gazo; podobnih metod, vendar z drugačnimi cilji in drugačno zaslobo, se poslužujejo skupine fanatikov, ki se sklicujejo na iranskega imama Homeinija, državnega terorizma pa se poslužuje predvsem Izrael, ki meni, da bo na ta način lahko onеспособil Palestinsko osvobodilno organizacijo.

Dejstvo, da so se palestinske organizacije opredelile tudi za teroristični boj, ne preseneča, saj je to eno od klasičnih orožij v borbi proti močnejšemu nasprotniku. Maršikdaj so teroristične akcije bile tista iskra, ki je priglala zmogovit vseljudski odpor, včasih pa edino sredstvo upiranja in potrjevanja neke prisotnosti. Teroristične metode zahtevajo sorazmerno skromne sile, njihova odmevnost pa je velika še zlasti v sodobnem svetu zaradi vloge sredstev množičnega obveščanja. Tako je na primer gverilka Leila Halel, ki je sodelovala pri eni od prvih ugrabitev letal, znatno pripomogla k dejstvu, da je mednarodno javno mne-

nje dejansko spoznalo tragedijo palestinskega naroda. Maršikdaj, in še posebej v zadnjih letih, pa je bil terorizem palestinskih organizacij tudi odraz obupa in nemoči, nespособnosti politične mobilizacije množic. To nemoč je PLO presešla šele v zadnjih mesecih z množičnimi demonstracijami v Cisjordaniji in v Gazi.

Nekoliko drugačne vzgibe ima terorizem islamskih fanatikov, ki se sklicujejo na Homeinija. Njihov terorizem je že bliže državnemu terorizmu, saj je cilj mandatarjev predvsem grožnja tistim silam in državam, ki ne podpirajo Irana v spopadu z Irakom. Ugrabitev kuvajtskega jumba je s tega vidika eksemplarna, saj gre za poskus izsiljevanja države, ki sodi v zmerno in protihomeinijevsko arabsko fronto.

Najbolj izrazit državni terorizem pa je tisti, ki se ga poslužuje Izrael in ki izhaja iz prepričanja, da ima država pravico udariti po svojih nasprotnikih, kjerkoli se nahajajo. Umor Abu Džihada je s tega vidika zelo zgovoren, še bolj izrazit primer pa je bil letalski napad na Arafatov generalštab v Tunisu. Sporočilo je tudi v tem primeru jasno: prestrašiti in onеспособiti nasprotnika, ki ne bo nikoli varen pred dolgo roko Mosada.

Plamen bližnjevzhodnega požara je večkrat oplazil vse sredozemske države, in še zlasti Italijo. In tudi v bodoče bodo te države izpostavljene nevarnosti, če požar ne bo kmalu pogašen, seveda ob pravilnem upoštevanju pravic vseh narodov. (vt)

S ponedeljkovim napadom na iranski naftni ploščadi v Perzijskem zalivu je tako imenovana zalivska vojna ponovno izbruhnila z vso silo. Združene države Amerike so s tem drugič vojaško posegle na tem območju, toda tokrat je bila njihova vojaška akcija izredno obsežna, nepričakovano oster pa je bil tudi iranski odgovor.

Iran je namreč takoj odgovoril na ameriški napad in se kljub očitni tehnični in številni podrejenosti na morju spustil v odkrit spopad z ZDA. Pri tem je izgubil tudi dve svoji fregati in nekaj vojnih čolnov, medtem ko naj bi Američani v spopadih izgubili le en helikopter.

Toda mnogi se sprašujejo, ali se bo ameriško-iranski spopad nadaljeval. Američani sicer trdijo, da so preko svojih predstavnikov v Švici sporočili Teheranu, da si bodo ZDA prizadevale za pomiritev položaja in svetovale Iranu, naj se ne spuša v morebitne teroristične napade na ameriške cilje, ker bi to položaj v Zalivu še poslabšalo. Po drugi strani pa je Iran pozval vse sposobne moške, da se vključijo v vrste Homeinijevih bojnikov in tako dajo svoj prispevek v boju proti iranskim sovražnikom.

Položaj na iransko-iraškem bojišču pa postaja vse težji za Iran. Irak je na-

mreč po dveh letih spet osvojil polotok Fao in tako Irancem prizadel precej hud poraz. Ob tem pa se še naprej nadaljuje vojna mest, v kateri Irak po številu raket precej na boljšem, človeške žrtve in materialna škoda pa so precej večje na strani Irana.

Kako se bo razpletel položaj v Zalivu in na iransko-iraški fronti, je težko napovedovati. Težko je tudi napovedovati, kakšno usodo bodo doživela prizadevanja generalnega tajnika Organizacije združenih narodov Pereza de Cuellarja, da se končno doseže mir na tem področju. Pri vsem tem pa je najbrž izredno važna vloga, ki jo bo odigrala Sovjetska zveza. Američani, ki si z vsemi silami prizadevajo za izglasovanje resolucije OZN o prepovedi prodaje orožja Iranu, so se z napadom v Zalivu dokaj jasno postavili na stran Iraka, Sovjeti pa so za zdaj še neopredeljeni, po vsej verjetnosti pa se ne bodo izrekli za enostransko prepoved prodaje orožja Iranu, še posebej zato ne, ker je uporaba kemičnega orožja v veliki meri diskreditirala bagdadskega režim pri svetovni javnosti. (rg)

Po ameriškem napadu so Iranci skušali pogasiti požar na naftni ploščadi Siri (slika levo). Iranski vojak z raketometalcem v iraškem strelskem jarku na iraško-iranski fronti (slika desno).

Slovenska problematika v poročilih vlad, ki so se zvrstile v zadnjih desetih letih

Včasih omenjeni, prevečkrat pozabljeni

Zgoraj Cossiga, Forlani in Spadolini, spodaj pa Craxi, Fanfani in Gorja

Razne vlade, ki so se vrstile v zadnjih desetih letih na čelu države, so na zelo različne načine obravnavale splošno manjšinsko problematiko v Italiji ter so se v tem okviru zelo različno opredelile do odprtih problemov naše narodnostne skupnosti. Vladni programi se v Italiji, kot v sicer večini zahodnoevropskih držav, pišejo in razglajajo na vse vetrove, njihovo izvajanje pa ni nato samo stvar politične volje ministrskega predsednika in posameznih ministrov, ampak tudi in morda predvsem sad političnih odnosov med strankami, ki podpirajo kabinete. Pogledimo vsekakor, kaj so na parlamentarnih predstavitev novih vlad in njihovih programov povedali v zadnjih letih ministrski predsedniki.

Demokristjan **Francesco Cossiga** med predstavitvijo svoje prve vlade avgusta leta 1979 sploh ni omenil naše manjšine. V uvodnem poročilu se je dotaknil specifičnih vprašanj nemške in francoske skupnosti in šel, kar zadeva Južne Tirolce, tudi v precejšnje podrobnosti. O nas pa ni rekel niti besedice, ampak je le mimogrede omenil našo deželo in poudaril potrebo po reševanju splošnih težav Furlanije-Juljske krajine. Nekoliko bolj gostobeseden je bil ministrski predsednik v svoji repliki v poslanski zbornici, kjer sta med razpravo posegla tedanja poslanca KD in LpT Tombesi in Gruber Bencova. Z manjšinami imamo mirno vest, je dejal sedanji predsednik republike, ki je poudaril, da se bo vlada še dalje zavzemala za uravnoteženo zaščito interesov vseh državljanov, ne da bi s tem prizadela kako skupino in v popolnem spoštovanju interesov državne skupnosti.

Dosti bolj jasn in razčlenjen pa je bil Cossiga med parlamentarno predstavitev svojega drugega kabineta sredi aprila leta 1980. Glede Slovencev v Italiji je dejal naslednje: »Kar zadeva vprašanje slovenske manjšine ima vlada namen izdelati, v tesnem stiku z deželo Furlanijo-Juljsko krajino, organski zaščitni ukrep po koncu in na osnovi dela posebne komisije, ki so jo v ta namen ustanovili (t.i. Cassandrova komisija, op.ur.). Vlada je mnenja, da so vprašanja manjšin obenem vprašanja omike, ki jih je treba rešiti v uravnoteženem odnosu med specifičnimi in splošnimi pravicami v okviru stvarnega in pravičnega izvajanja za vse večine in manjšine, načela enakopravnosti, za katero jamči in mora jamčiti pravna država.«

Novoimenovani ministrski predsednik **Arnaldo Forlani (KD)** je v poslanski zbornici 26. oktobra leta 1980 o Slovencih rekel naslednje: »Za slovensko jezikovno skupnost nameravamo predložiti organski zaščitni ukrep na osnovi sklepov posebne komisije, ki je bila v ta namen ustanovljena v tesni povezavi z deželo Furlanijo-Juljsko krajino.« Omembe vredno dejstvo je poseg v razpravi pokojnega generalnega sekretarja KPI Enrica Berlinguerja, ki je pozval vlado in parlament, naj vendarle uresniči vse ustavne in mednarodne obveznosti do Slovencev.

Republikanski voditelj **Giovanni Spadolini**, ki je svojo prvo vlado sestavil julija leta 1981, v uvodnem poročilu ni omenil naše manjšine, o kateri pa je spregovoril v repliki. V senatu sta ga na to opozorila komunistka Jelka Gerbčeva in socialist Lepre, v poslanski zbornici pa pokojni furlanski predstavnik PSI Loris Fortuna. Ministrski predsednik mu je v svoji repliki zagotovil, da bo vlada omogočila par-

v F-JK lahko zagotovim posl. Fortuni, da je vlada že izročila parlamentu gradivo študijske komisije Cassandro, ki je dolgo časa poglobljala razne aspekte tega vprašanja. Vlada si pridržuje pravico, da predloži svoj avtonomni prispevek, da pride do primerne rešitve navedenih vprašanj, ki bi upoštevala potrebe manjšinskih prebivalstev in tudi partikularnosti, ki so prišle do izraza.«

Tudi **Amintore Fanfani** je pri predstavitvi svoje vlade decembra leta 1982 na Slovence popolnoma »pozabil«. Manjšinskih vprašanj se »čistokrvi žrebec« sploh ni dotaknil ter je v svojem posegu le bežno omenil probleme bocienske pokrajine in še glede tega podčrtal, da nova vlada potrjuje izjave prejšnjega kabineta. Tudi v repliki v senatu in v poslanski zbornici je Fanfani popolnoma spregledal našo problematiko, kljub temu da sta ga na to izrecno opozorila senatorka Gerbčeva in senator Tridentinske ljudske stranke Fontanari, ki je zagovarjal stališča Slovenske skupnosti.

Prvi socialistični predsednik vlade **Bettino Craxi** je med predstavitvijo svoje prve petstrankarske vlade v začetku avgusta leta 1983 spregledal odprte probleme naše manjšine, čeprav je posvetil precejšnjo pozornost italijansko-jugoslovanskim odnosom. Tudi v repliki se voditelj ni dotaknil naše zaščite, čeprav sta ga na to v skupščini Palače Madama opozorila senatorja Pieralli (KPI) in Fontanari (PPTT). Na Slovence pa Craxi ni pozabil pri predstavitvi svoje druge vlade. O manjšinski problematiki je bil govor v širšem programskem poglavju, ki se je nanašalo na vsa odprta inštitucionalna vprašanja. Vlada se je obvezala, da bo pospešila parlamentarni postopek v senatu, se ni pa dokončno izjasnila, ali bo predložila svoj zakonski predlog ali pa bo aktivno sodelovala v senatni komisiji, ki ji je predsedoval socialistični senator Renato Garibaldi. Craxi je v nadaljevanju dejansko ubral to pot in pooblastil podtajnika Amata, naj neposredno sledi delu te komisije. Kasneje se je to s to problematiko ukvarjal socialistični podtajnik na notranjem ministrstvu Valdo Spini.

Amintore Fanfani, ki je predstavil svojo šibko enobavno vlado pred približno enim letom, je na Slovence, kot sicer na vse ostale manjšine, popolnoma »pozabil«. Njegova edina skrb so bile predčasne parlamentarne volitve, po katerih je prišla na oblast vlada, ki ji je predsedoval demokristjan **Giovanni Gorja**. Novi ministrski predsednik se je v svojem uvodnem poro-

čilu omejil le na kratko poglavje o položaju na Južnem Tirolskem, ostale manjšine pa je le bežno omenil, ne da bi jih izrecno imenoval. Slovenski senator KPI Stojan Spetič ga je med poročilom glasno prekinil in mu očital, da je na nas popolnoma pozabil. Med senatno razpravo sta o položaju naše skupnosti spregovorila senatorja Tedesco Tatò (KPI) in Dujany (Union Valdotaïne).

SANDOR TENCE

23. RAZSTAVA RADIO AMATERSTVA HI-FI 88

CRUP
Cassa di Risparmio
di Udine e Pordenone

1. RAZSTAVA ELEKTRONSKE TEHNOLOGIJE

FIERA DI PORDENONE PORDENONSKI SEJEM

23. - 24. - 25. APRILA 1988

URNIK: 9.00 - 12.30 / 14.30 - 19.00

PO ZASLUGI BANČNEGA ZAVODA CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE JE MILAN BLIŽJE TRSTU

Odprtje predstavništva v Milanu omogoča zavodu Cassa di Risparmio di Trieste, da razširi svojo strukturo, ki ima že odlične temelje v vseh pokrajinah naše dežele.

Poleg tega pa je to še dokaz več o pripravljenosti zavoda Cassa di Risparmio di Trieste, da nudi svojim strankam vse bolj popolne in profesionalne storitve.

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE

Predstavništvo: Korzo Matteotti 3, Milan - Tel. 02/798981-2

NA MILANSKEM VELESEJMU IMA CRT SVOJ RAZSTAVNI PROSTOR NA PODROČJU »DNEVI BANK«

V Vidmu z Andreottijem in Lončarjem

Važno zasedanje o odnosih med Italijo in Jugoslavijo

VIDEM — »Italijansko-jugoslovanski odnosi: obračun in perspektive«: pod tem geslom bo v Vidmu 6. in 7. maja važno zasedanje, ki ga bosta zaključila zunanja ministra obeh držav, Giulio Andreotti in Budimir Lončar.

Namene zasedanja so včeraj v Vidmu orisali prireditelji (stalna sredozemska konferenca za mednarodno kooperacijo — COPEMCI), ki so ob tej priložnosti tudi poudarili, da bodo na njem preverili razvoj kulturnih, gospodarskih in političnih odnosov med obema državama, da bi na tej osnovi določili perspektive nadaljnjega sodelovanja.

Na dvodnevem zasedanju bodo

italijanski in jugoslovanski strokovnjaki, gospodarstveniki ter politiki proučili zgodovinski razvoj teh odnosov od leta 1945 do današnjih dni in splošneje gledano tudi med Vzhodom in Zahodom; proučili bodo tudi razloge, ki omogočajo porast gospodarskega sodelovanja med obema državama in politični pomen izboljšanja odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Poglobili bodo tudi vlogo FJK kot obmejne dežele med Italijo in EGS v odnosu do Jugoslavije. Poročila bodo podali predsednik COPEMCI Danilo Bertoli, Giovanni Gorra, Piero Bassetti, Enzo Bettiza, Carlo Fracanzani ter italijanski in jugoslovanski strokovnjaki.

Ob 40-letnici italijanske ustave

Nilde Jotti v torek v Tržiču

TRST — Vsedržavno združenje partizanov Italije VZPI-ANPI bo v prihodnjih dneh priredilo vrsto manifestacij ob 40. obletnici italijanske ustave.

V nedeljo ob 11. uri se bodo v Temnici na pobudo tamkajšnje in novogoriške Zveze borcev v dogovoru s tržaškim VZPI spomnili 19 italijanskih in slovenskih partizanov bataljona G. Zol, ki so padli v bojih med premikom iz Istre, ko so se želeli pridružiti tržaškemu bataljonu. Z italijanske strani bo preminule partizane počastil podpredsednik tržaškega VZPI senator Paolo Sema.

V ponedeljek (v dopoldanskih urah) bodo podobne komemoracije v miljski in devinsko-nabrežinski občini po programih, ki jih bodo določili krajevni protifašistični odbori. Popoldne, ob 18. uri, bo manifestacija tudi v Rižarni po programu, ki ga je določil Odbor za obrambo vrednot odpornosti in demokratičnih institucij.

V torek, 26. aprila, ob 11. uri bo v Tržiču pomembna manifestacija pred spomenikom, ki je bil postavljen v spomin 503 delavcem ladjedelnice, ki so padli v boju za svobodo. Manifestacije se bo udeležila tudi predsednica poslanske zbornice Nilde Jotti.

V nedeljo, 8. maja, ob obletnici zaključka 2. svetovne vojne in nacifašističnega poraza, pa bo v kraju Pielungo v občini Vito d'Asio partizanski miting v priredbi krajevne občinske uprave.

Papež Wojtyła bo maševal v furlanščini in slovenščini

VIDEM — Novost za deželno stvarnost je kar precejšnja: papež Janez Pavel II. bo v kraju Gurk med svojim obiskom v Avstriji, ki bo od 23. do 27. junija, maševal v štirih jeziki in sicer v italijanščini, nemščini, slovenščini in furlanščini.

Tako je včeraj na tiskovni konferenci povedal videmski nadškof msgr. Alfredo Battisti, katerega je na včerajšnjem srečanju z novinarji spremljal še glavnik urednik katoliškega tednika »La vita cattolica« Duiio Corgnali.

V Gurku se bo Janez Pavel II. ustavil le nekaj ur in sicer 25. junija. »Bila bo izredna priložnost za srečanje treh narodov,« je dejal msgr. Battisti, ki je še dodal, da bo papež Wojtyła prav iz tega razloga maševal v štirih jeziki.

Na tiskovni konferenci je bilo tudi potrjeno, da bo papež obiskal našo deželo, ni pa še znano kdaj.

Bizantolog Ferluga v koprski knjižnici

KOPER — Pred nedavnim se je mudil v koprski Osrednji knjižnici ugledni slovenski bizantolog, univerzitetni profesor Jadran Ferluga in ob tej priliki podaril knjižnici več svojih znanstvenih del iz področja bizantologije. Preučevanje preteklosti in kulturnega razvoja bizantinskega cesarstva je povsem njegova domena.

Jadran Ferluga, učenec slavnega bizantologa Georgija Ostrogorskega in eden najvidnejših jugoslovanskih bizantologov, se je rodil v Trstu 12. februarja 1920. Gimnazijo je obiskoval na Reki in v Čedadu, kjer je maturiral leta 1939. Kasneje je bil zaradi protifašistične dejavnosti zaprt na Reki ter interniran v južni Italiji. V letih 1946/47 je študiral zgodovino na pariški Sorboni ter sodeloval v jugoslovanski delegaciji na pariški mirovni konferenci. Jeseni 1947 je nadaljeval s študijem zgodovine na beograjski univerzi ter diplomiral leta 1949. Zaposlil se je najprej na Inštitutu za družbene vede v Beogradu, nato pa v Seminarju za bizantologijo na Filozofski fakulteti v Beogradu. Leta 1956 je doktoriral s temo »Bizantinska uprava v Dalmaciji«. Nato je vse do leta 1970 predaval na Filozofski fakulteti v Beogradu zgodovino jugoslovanskih narodov v srednjem veku. Še isto leto je prevzel katedro za bizantologijo na Univerzi v Münstru (ZRN) ter bil tam redni profesor vse do upokojitve leta 1985. Sedaj živi v Münstru, kjer občasno še predava.

Med znanstvenimi deli, ki jih je prof. Ferluga podaril koprski knjižnici, bi omenili le najpomembnejša:

»Byzantium on the Balkans. Studies on the Byzantine Administration and the Southern Slavs from the VII th to the XII th Centuries« (Bizanc na Balkanu. Študije o bizantinski administraciji in Južnih Slovanih od 7. do 12. stoletja), »L'Amministrazione bizantina in Dalmazia« (Bizantinska uprava v Dalmaciji), »Navigation et commerce dans l'Adriatique aux VIIe et VIIIe siècles« (Plovba in trgovina na Jadranu v 7. in 8. stoletju), »Durazzo bizantina e gli Slavi nella Cronaca del prete Diocleate dalla metà del secolo XI alla

Predstavitev romana Kolobar

SEŽANA — Zveza kulturnih organizacij Sežana prireja jutri predstavitev prve samostojne knjige novogoriškega pisatelja Franeta Tomšiča Kolobar. Roman, ki je pravkar izšel v zbirki Vrba pri Prešernovi družbi v Ljubljani, bodo predstavili v spominski sobi Srečka Kosovega v Sežani ob 18. uri. O romanu, ki opredeljuje dogajanja v Ilirski Bistrici, na Reki, v Bologni in Firencah med obema svetovnima vojnama, bo predstavil Aleksander Peršolja, odlomke iz knjige pa bo prebrala Karmen Štolfa. (oks)

Od četrтка do četrтка

Po desetih letih ali »gusto del paradosso«

Stanislav Renko

Tista znamenita 20-članska Cassandrova komisija za sestavo zakonskega predloga za globalno zaščito se je sicer uradno imenovala »za študij problemov glede slovenske jezikovne manjšine v deželi Furlaniji-Juljski krajini« s petimi slovenskimi člani. Na svoji tretji seji 14. marca 1978 je ustanovila ožjo delovno skupino (podskupino) enajstih članov, ki se je prvič sestala 5. aprila pod predsedstvom prefekta Rizza, in vedno samo s četrtino slovenskih članov. Druga seja te ožje skupine je bila konec maja, zadnja - sedma - pa šele oktobra 1980. V teh zapisih smo že večkrat omenili tistih enajst točk, ki jih vsebuje zaključni dokument predsednika Rizza, med katerimi so tudi: odpiranje slovenskih šol in vrtcev v videmski pokrajini in raba slovenščine v vseh 35 narodnostno mešanih občinah v Furlaniji-Juljski krajini, kot je zapisal tedanji član komisije in sedanjí senator v svoji znani publikaciji iz leta 1985. Prav ta senator pa je prejšnji ponedeljek v Trstu povedal, kako je s sedanjimi predlogi za zaščito v parlamentu. Že nekaj dni pa je podpredsednik nove rimske vlade - isti socialistični minister De Michelis, ki je podpisal zakonski predlog PSI za globalno zaščito, ki vsebuje dejansko vse postavke omejenega Rizzovega dokumenta.

Kaj je torej bolj logičnega kot pričakovanje, da bo socialistični podpredsednik vlade predlagal svoji vladi, naj predloži senatu v poslanski zbornici vloženi predlog PSI kot svojega?

In ker vsi že vnaprej vemo, kaj se bo zgodilo, se bomo morda pač pridružili tistim bistroumnim komentatorjem nove vlade, ki pišejo o njej tudi z besedami: »il gusto del paradosso«. Ali po slovensko: »slastni paradoks«. To je tembolj upravičeno, ker je naš demokristjanski deželni predsednik prejšnji teden povedal, da bo v programski govor novega predsednika rimske vlade omenil tudi našo zaščito. Bo potem tudi sporočil, kdaj bo sprejel enotno delegacijo, za kar ga je zaprosila, ko je vlado šele sestavljal? Saj te možnosti ne izključuje niti skopi in —kot vedno obetavni— stavek o dveh manjšinah v predsednikovem tokovem programskem govoru.

Pa ta 10-letnica Cassandrove komisije ni edina z letošnjo končno številko 8. Letošnji Jadranski koledar jih vsebuje za vsak mesec od 7 do 10. Med aprilskimi obletnicami je vsekakor najbolj važna 40-letnice demokristjanske zmage, ko je KD dosegla v poslanski zbornici kar absolutno večino 306 poslancev od 574, tudi zaradi zloglasne marčne tristranske deklaracije o vrnitvi obeh con STO Italiji. Še bolj verjetno pa zaradi gesla - nič preveč prikritih - večinskih poraženih fašistov: »glasovati za KD« - vsaj tako se je takrat zvedelo tudi v Trstu in Gorici.

No, od v Jadranskem koledarju ne omenjenih obletnic, pa naj omenimo vsaj tisto iz »Aula IV« (Rim, 1961), da se je moralo v letu 1938 pred 50 leti pred fašističnim tribunalom zagovarjati: 10 antifašistov iz Istre, 4 iz Trsta, po eden pa iz Gorice in Benečije, poleg njih pa še dva iz Jugoslavije.

V Jadranskem koledarju pogrešamo tudi 1420 let stari datum: 2. april leta 568. Naš zgodovinar, univ. prof. Vasilij Melik, predsednik Slovenske matice, je namreč lani zapisal v zborniku »Na pragu tretjega tisočletja« (Celje, 1987): »Potem ko so se bili Longobardi na velikonočni ponedeljek 2. aprila 568 napotili v Italijo, so Slovenci naselili večino sedanjega narodnostnega ozemlja...« (str. 10). Dodajamo: tudi tistega iz Rizzovega dokumenta, kamor spadajo torej tudi Slovenci iz doline Režije, o katerih je Jernej Kopitar pred 172 leti (1816) objavil članek v uglednem dunajskem časopisu »Vater. Blaetter«, A. Fiamazzo pa pred sto leti (1888) v »Pagine friulane«. Iz tiste doline je pesnica Silvana Paletti prebrala prejšnji teden v svoji redni oddaji po Radiu Trst A svojo najnovejšo poezijo. In ker je konec lanskega decembra praznovala svoj okrogli rojstni dan, naj ob tej priliki - pa čeprav z zamudo - prejme prisrčna voščila, ona in vsi njeni ljudje, ki jih že več let tako prisrčno in ganljivo nagovarja.

P. S.: Naslov prejšnjega četrta je bil seveda zgrešen in se pravilno glasi DIVERSE ANGOLATURE, kakor je bilo pravilno natisnjeno v besedilu.

Študentska samoodločba v Ljubljani

LJUBLJANA — Te dni poteka po fakultetah ljubljanske Univerze študentska samoodločba o predmetu splošna ljudska obramba in družbena samozaščita. Na glasovnici imajo študentje na voljo tri možnosti, in sicer ohranitev, spremembo ali pa ukinitve tega (po mnenju mnogih študentov) »spornega« predmeta. Organizator samoodločbe je Univerzitetna konferenca ZSMS iz Ljubljane, namen akcije pa je ugotoviti, kakšen je odnos študentov do tega predmeta. Omenjena organizacija je tudi izdala proglas, v katerem je izrazila kritično mnenje o tem »popolnoma neakademskem predmetu, stisnjenem v kalup togosti ter enakosti na vseh fakultetah v Jugoslaviji«.

Povsem drugačnega mnenja so učitelji tega predmeta, Republiški komite za vzgojo in izobraževanje, Republiška konferenca ZSMS, Univerzitetna konferenca ZK iz Ljubljane in še drugi, ki se zavzemajo za ohranitev, hkrati pa tudi za izboljšanje učnega načrta tega predmeta. Obe stališči sta se soočili prejšnji teden na javni razpravi, ki jo je priredila UK ZSMS v Ljubljani.

Zadnja študentska samoodločba je bila konec leta 1986, ko so študentje zbirali med ukinitvijo in ohranitvijo štafete mladosti.

I. V.

DANIELLE STEEL

180.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelj

»Strašansko veliko smo nakupovali.« Annin glas je bil tih kot vedno in v zadregi je pogledala Billa, ki se je zasmel. »Preveč me razvaja.«

»Lahko vidim.«

Naročila je dubonnet, edino pijačo, ki ji je bila všeč, Vanessa in Jason pa sta že prej dobila viski. Bill si je izbral martini z ledom, Gail pa belo vino. Ob pijači so prijeto klepetali o nepomembnih stvareh. Mladina je obujala spomine na jezero Tahoe pred skoraj dvema letoma, Anne pa je pobarala Jasona o njegovih službi. Jason je vse skrbno načrtoval. Doktorski naslov je dobil nekaj tednov po svojem šestindvajsetem rojstnem dnevu. Več kot osem let se je uspešno izogibal vpoklicu, zdaj pa je dobil službo učitelja književnosti na nawayorški univerzi. Delo, ki ga je opravljal zadnje leto, ga ni preveč privlačilo. Še vedno je obdeloval svojo igro, vendar ni prišel nikamor naprej.

»Poskušam prepričati Vanessa, da bi sodelovala z namo, pa noče.« »Saj že tako komaj dohitevam delo v šoli,« je Van razložila Billu, ki se ji je zdel prijeten in očetovski.

Čakalo jo je še eno leto študija na Barnardu, za zdaj je mislila samo na to. Hotela je čim prej končati študij in se zaposliti. Kazalo je, da bi rada ostala v New Yorku, vendar je Anne zaslutila, da verjetno zaradi njege. Zdaj sta živela skupaj že dve leti in pol in Anne se je že spraševala, ali se bosta sploh kdaj poročila. Isto jo je zvečer po večerji vprašala tudi Gail, Anne pa je lahko samo zamišljeno skomignila. Njunega razmerja ni povsem doumela, mučil jo je občutek, da hodita vzporedno, vsak po svoji življenjski poti. Po trajni zvezi nista čutila nobene želje, ali — še pomembnejše — nobene potrebe. In nobeden ni nikoli omenil otrok. Govorila sta samo o delu, službi, pisanju in njegovih igri.

»Meni zveni vse to precej dolgočasno,« je priznala Gail, »toda on je vsaj srčkan.« To je bil res, vendar na način, ki mi bil všeč Anne. Zanj je bil najčednejši človek na svetu Bill. Vanessa, ki se je s taksijem peljala domov, je ob misli na to zmajala z glavo in se o tem pogovarjala z Jasonom.

»Te punce sploh ne morem razumeti. Saj je praktično še otrok, pa gre in se poroči s tem starcem, potem pa leta okoli z vsemi diamanti in krznenimi plašči.«

»Morda pa ji te stvari nekaj pomenijo.« Tudi Jason je ni razumel, toda njemu se je vedno zdela prijetna. Ne tako inteligentna ali zanimiva kot Van, toda tudi to je bilo težko reči. Bila je tako mlada in odmaknjena, da nisi mogel vedeti, kakšna je.

Vanessa je znova zmajala z glavo. »Mislim, da se ji ne zdijo pomembne. Mislim, da ji je prekleto vseeno glede vse te šare. On bi ji pač rad nudil vse, ona pa vse nosi, da mu naredi veselje.« V tem primeru je imela popolnoma prav,

kajti toliko je že poznala svojo sestro. Edina v družini, ki bi bila srečna v soju nakita in krznu, je bila Val, in če bi Greg še živel, bi se verjetno tudi ogreval za takšno življenje, vsi drugi pa so imeli preprostejši okus, vključno s staršema, ki sta zdaj živela precej bolj preprosto kot v začetku. Toda to zdaj zanju ni imelo nobenega pomena več, kot je Van dobro vedela. »Preprosto ne razumem, kaj vidi v tako starem človeku.«

»Strašansko dober je z njo, Van, pa ne samo denarno. Kar ne more narediti dovolj zanj. Če je žejna, se znajde kozarec v njeni roki, še preden odpre odpre usta, če je utrujena, jo odpelje domov, če se dolgočasi, jo odpelje na ples, v Evropo, na obisk k prijateljem...« temu se ne moreš upirati.« Nasmehnil se je dekletu, ki ga je tako ljubil, in si nenadoma zaželel, da bi lahko storil kaj več zanj. »Moški njegove starosti misli na vse te stvari, ker nima početi kaj drugega,« jo je podražil, ona pa se je zasmejala.

»To ni opravičilo. Hočeš reči, da ne bom nikoli dobila kot jajce velikega diamanta?«

Trezno jo je pogledal, ko sta se napotila proti hiši. »Je to tisto, kar si želiš v prihodnosti, Van?«

»Na-a.« Njen glas je zvenel prepričano in takšna je tudi bila. Od življenja je hotela drugače stvari. Tako kot on. Morda nekaj otrok nekega dne, čez osem ali deset let. Takšne reči.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

V vsej deželi F-JK

Zaradi zaostrenih stavk prevozi v hudi krizi

V vsej deželi Furlaniji-Juljski kraji ni se nadaljujejo stavke, ki močno ovirajo potek blagovnega prometa. Cariniki so sklenili, da bodo stavkali za nedoločen čas, v tržaškem pristanišču se je včeraj ob 6. uri pričela 24-urna stavka pristaniških delavcev, uslužbenci javnih prevoznih služb pa so odpovedali napovedano stavko in pristali na pogajanja. Že včeraj je bil sestanek med deželnim odbornikom za prevoze in sindikalnimi predstavniki.

Stavka carinikov (naj tu zapišemo, da stavkajo le delavci srednjih kategorij, ne pa visoki uradniki in funkcionarji) povzroča na obmejnih prehodih veliko težav. Že pred popolno stavko, ko so cariniki opravljali le najnujnejša dela, je bilo ustavljenih na stotine tovornjakov. Na Fernetičih je bilo na obeh straneh meje ustavljenih približno 300 tovornjakov s prikolicco. Prevozno postajališče v Sezani je blokirano, podobno se dogaja tudi na mejnem prehodu v Trbižu. Popolna stavka bo še zaostрила položaj.

Stavka pristaniških delavcev je prav tako zaustavila promet v tržaškem pristanišču. Pet ladij je včeraj čakalo, da jih raztovorijo v brezcarinskem pristanišču, tri pa so bile zasidrane ob drugih pomolih. Dela so opravili le na ladij, ki je prevažala živino in na ladij, ki je čakala ob terminalu družbe SIOT. V popoldanskih urah je priplul v pristanišče trajekt Tiepolo.

Kot smo že zapisali, se je položaj pričel razčiščevati le za uslužbence javnih prevoznih služb. Če ne bo prišlo do zastoja pri pogajanjih, bodo avtobusi in vlaki redno vozili.

Razlog za stavke so seveda nove pogodbe in zahteve delavcev. Jasno pa je, da stavke zaskrbijo gospodarstvenike v vsej deželi, saj so prevozi bistveni element tukajšnjega gospodarstva. Predsednik Tržaške trgovinske zbornice Tombesi je že izdal sporočilo, v katerem opozarja carinike in njihove sindikalne zastopnike na škodo, ki jo lahko povzroči tržaškemu gospodarstvu stavka za nedoločen čas. Tombesi pa se je že obrnil na ministra za prevoze Santuza, naj posreduje, da se bodo izvajali obstoječi zakoni in da se uredi pravni in gospodarski položaj delavcev. Tombesi opozarja tudi na dejstvo, da je Italija podpisala pomembne mednarodne obveze, ki jih mora vsekakor spoštovati. Med drugim bi moral s prvim majem obmejni prehod na Fernetičih pričeti delovati z neprekinjenim urnikom, skratka, 24 ur na 24.

Razumljiva je zaskrbljenost gospodarstvenikov in še posebno uvoznih in izvoznih podjetij. Jasno pa je, da imajo cariniki veliko problemov, ki se ne nehalo le pri plačah. Že več časa je na primer govor o premajhnem številu uslužbencev, ki morajo delati v težkih razmerah.

V nedeljo ob 11. uri svečano odprtje

Park Globojner bo nudil izletnikom smotrno urejen predelček Krasa

V nedeljo bodo slovesno odprli park Globojner pri Padričah. Otvoritev bo ob 11. uri, v resnici pa že več nedelj privablja park na stotine izletnikov, ki se sprehajajo po obnovljenih stezah.

Vse se je začelo pred petimi leti, ko je padriška Gozdna zadruga, ki je tudi lastnik zemljišč, predstavila idejni načrt za obsežen park na Globojnerju. Park naj bi nudil izletnikom možnost rekreacije, hkrati pa bi ljudem nudil priljubljenost, da bolje spoznajo Kras. V ta namen so predvidene tudi prostorne ograde za divjad, ki živi na Krasu. Po daljših pripravah so dela stekla. Kraška gorska skupnost je prispevala 73 milijonov lir za ureditev stez na področju desetih hektarjev (ves park bo v končni fazi meril 35 hektarjev). To so tudi storili in uredili del Globojnerja. Od nedelje bo park nudil izlet-

nikom veliko parkirišče tik ob Trbiški cesti, kiosk, v katerem bodo prodajali domače kmečke izdelke in obrtniške izdelke, 1,5 km stez, tri lepo urejene razgledne točke, več stenčastov z vsemi podatki o parku, tri kozolce za srne in deset korit za vodo (jasno je, da se bodo obiskovalci odžejali v kiosku...).

Ob vsem tem je treba zapisati, da nudi sprehod po parku na Globojnerju izjemen razgled bodisi na Trst in morje bodisi na Kraško planoto. Na hribu rastejo bori, tekmo let pa naj bi borov gozd »zamenjali« s tipično kraškim zelenjem. Vsekakor pa so zaključili le prvi del parka, ostala dela naj bi dovršili prihodnje leto.

Deželna uprava je tako nakazala Gozdni zadrugi 135 milijonov lir za postavitev najrazličnejšega orodja za

otroško rekreacijo. KGS pa je nakazala 100 milijonov lir za izgradnjo novega skladišča in kioska. Naj tu zapišemo, da bodo morali zaradi izgradnje avtoceste spremeniti sedanjo lego parkirišča. Zadnja faza del predvideva postavitev ograd za divjad. Jasno je, da bodo uredili tudi preostali del hriba, saj bodo živali živele v obsežnih ogradah, skratka, ne gre za nikakršno-zoološki vrt.

Park Globojner bo poleg vsega tudi podjetniško dejanje, drugače ne bi mogel niti obstati. Statistike pravijo, da gre po Trbiški cesti 12 milijonov turistov letno, temu je treba dodati številne tržaške izletnike in nam bo povsem jasno, da v parku ne bo manjkalo ljudi. Prav zato bo deloval kiosk, kjer bodo prodajali domače kmečke pridelke in obrtniške izdelke.

Namen parka je torej večstranski in vse kaže, da bo zamisel uspešna. Tržačani potrebujejo zelene površine, kamor lahko zbežijo pred mestnim trščem, predvsem pa prostor, kjer lahko pridejo v dotik z naravo. Kraševci si želijo ovrednotiti domačo zemljo, hkrati pa ne marajo, da bi jim drugi pomendrali njive in pašnike. Nena zadnje je tu vprašanje neizkoriščenih površin, ki jih je vedno več. Park na Globojnerju je brez dvoma dokaz iznajdljivosti in hkrati želje, da bi tudi s parkom prelomili določene navade in razvade mestnih ljudi, ki so prihajali na Kras brez spoštovanja do narave in pogostokrat tudi do domačinov.

V nedeljo bodo park uradno odprli, zdi pa se nam, da so se številni ljudje nanj že navadili, kar je seveda pozitivno; tudi zato, ker se množica osredotoči na park in se ne razprši po vsem predelu Krasa okoli Padrič.

Kraški običaji na reviji 2 C

Kras je odkrila že pred časom, Kraševce pa šele v zadnji številki. Revija 2 C Plen air, ki je v italijanskem merilu ena od najbolj uveljavljenih na področju kampiranja in turizma s stanovanjskimi prikolicami, je o naši deželi in tudi o Krasu pisala večkrat, šele sedaj pa je na Krasu odkrila tudi slovensko prebivalstvo. V svoji zadnji številki revija namreč objavlja daljši članek, ki je posvečen običajem na Krasu. Izhodišče je tradicionalna Kraška ohcet, največ pozornosti pa revija posveča osmicam in jih prikazuje kot zanimivo izletniško možnost še zlasti za obisk ob koncu tedna.

Revija Kraševcev ni odkrila tako pozno zaradi morebitne nacionalistične usmerjenosti. Zasnova revije, ki se v marsičem zgleduje po stališčih naravovarstvenikov, je taka, da poudarja predvsem zanimivost naravne dediščine in okolja, medtem ko je manj pozorna do človeka, ki je prispeval k oblikovanju istega okolja. Zato je tem bolj važno dejstvo, da je v svoji zadnji številki objavila članek o običajih na Krasu. Na ta način Kras in navade prebivalcev uvršča med bolj zanimive in poznane ljudske običaje v Italiji.

Članek pa je obenem spodbuda za krepitev agriturizma, ki je po oceni revije nova perspektivna pot razvoja. Predvsem pa je priznanje lastnikom osmic in kraškim vinogradnikom, ob tem pa tudi spodbuda za zopetno odkrivanje tradicionalnih, pristnih jedi.

Jure Canciani torkov gost v SK

Trst lahko reši le razmah pristanišča

Prireditelji torkovih večerov v Slovenskem klubu so v torek zvečer povabili medse gosta Jureta Cancianija, člana izvršnega odbora Pristaniške ustanove. Predavatelj je spregovoril o neštetihi potencialnih možnostih našega pristanišča. Trst doživlja vsestransko (in ne le gospodarsko) krizo — naše mesto lahko reši le razmah pristanišča, je povedal Canciani. Poleg tega moramo upoštevati tudi dejstvo, da je sodobni trenutek še posebno ugoden za razvoj pristaniške dejavnosti, saj postaja ekonomija mednarodni pojav. Odločilen dokaz za to je predvsem načrt za poenotenje finančnih in gospodarskih tržišč EGS, ki naj bi ga uresničili leta 1992. K ekonomskemu razmahu na mednarodni ravni so pripomogli tudi diplomatski odnosi med ZDA in SZ ter perestrojka Gorbačova.

Kot kaže, italijanska država ni sposobna upravljati svojih pristanišč. Vso pozornost in tudi izjemno velika finančna sredstva je posvetila gradnji železnice in predvsem cest, pozabila pa je na pomorske prevoze. Šele v zadnjih letih se ponovno pojavlja nekoliko večje zanimanje za pristanišča: zavarovalnica Generali in družba Fiat sta prav Trstu dokazali, da želita ponovno ovrednotiti vlogo našega mesta kot gospodarske postojanke za uvoz in izvoz v tujino. Jure Canciani je v predavanju dokazal svoj optimizem glede bodočnosti našega pristanišča. Poudaril je, da je že sedaj mogoče opaziti napredek, ki je sicer še slaboten, a bo kaj kmalu privedel do pomembnih rezultatov.

Sklep tržaškega pokrajinskega sveta

Pomembna pobuda za boljšo prometno vzgojo mladine

Tržaški pokrajinski svet je sklenil, da bo dal pobudo za širšo vzgojno akcijo, ki naj omogoči mladim pravilen pristop h prometu. Pokrajina je za uresničitev pobude namenila 77 milijonov lir, uporabili pa bodo najrazličnejše načine, da bi šolsko mladino seznanili z nevarnostmi prometa. V pobudo bodo vključili osnovne, srednje in višje srednje šole, natisnili pa bodo letake, izdali bodo ilustrirano knjigo, ki jo bodo razdelili učencem vseh osnovnih šol, v časopisih bodo objavljali najrazličnejša obvestila in opozorila.

Maja meseca bo pokrajinska uprava priredila maratonski tek po mestnih ulicah, udeležili se ga bodo dijaki tržaških nižjih in višjih srednjih šol. Računajo, da se bo teka udeležilo nad 200 mladih. Datum te osrednje prireditve bodo sporočili naknadno.

Namen vzgojne akcije je jasen, saj je še vedno preveč mladih, ki izgubi življenje v prometnih nesrečah. Večino nesreč, seveda ne samo smrtnih, povzročita slaba vzgoja in nepoznanje temeljnih predpisov. Prevozno sredstvo (od mopeda pa do avtomobila) je sen vsakega mladca, preveč novopečenih motoristov ali avtomobilistov pa ima popolnoma zgrešen odnos do prometa. Cesta postane dirkališče, iz zavesti izgine smisel za skupnost in pravila, skratka, prepričanje, da na cesti nisi sam in da postane promet brez pravih smrtno nevarna arena. K temu bi lahko dodali vrsto psiholoških vzgibov, ki so tipični za mlade, vendar postanejo krvava past, če jim najstniki dajo duška z vespo ali motorjem. Bistvena je torej vzgoja, ki pa jo moramo posredovati že osnovnošolsko, drugače je prepozno.

BCTKB

**BANKA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA**

Ulica F. Filzi 10 - Trst

VABILO DELNIČARJEM

na redni občni zbor, ki bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Franciška 20, v prvem sklicu dne 29. aprila 1988 ob 9. uri in v drugem sklicu

V SOBOTO, 30. APRILA 1988

ob 9. uri v isti dvorani z naslednjim dnevnim redom:

1. poročilo upravnega sveta;
2. poročilo nadzornega odbora;
3. predložitev bilance poslovnega leta 1987 in zadevni sklepi;
4. potrditev upravitelja v smislu člena št. 2386 civilnega zakonika;
5. razno.

V smislu člena 4 zakona št. 1745 z dne 29. 12. 1962 se smejo udeležiti občnega zbora s pravico do glasovanja tisti delničarji, ki bodo položili svoje delnice pri družbinem sedežu vsaj pet dni pred občnim zborom.

UPRAVNI SVET

Občni zbor bo predvidoma v soboto v drugem sklicu.

Dvorišče osnovne šole postalo zbirališče pobalinov Pri Domju so na delu vandali

Občinska uprava naj prepreči novo škodo

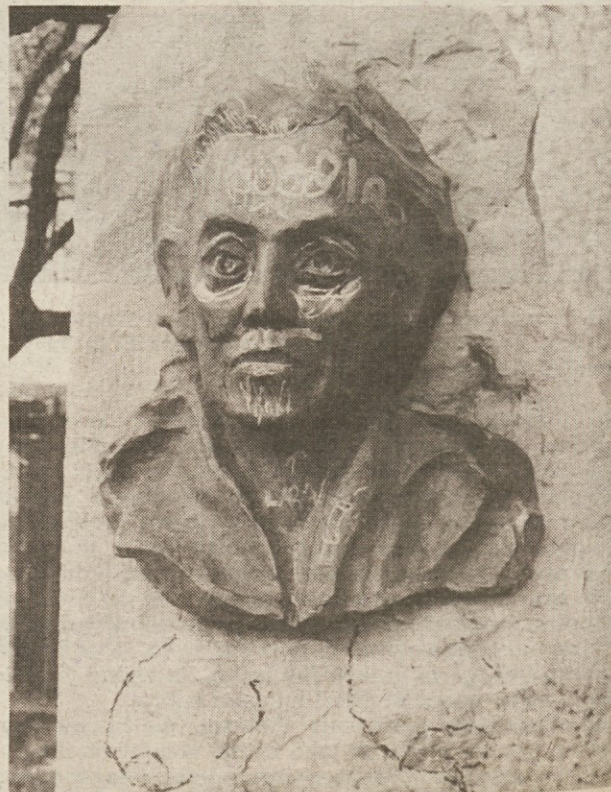
Slovenska osnovna šola pri Domju se zadnje mesece otepa z neobičajnim problemom: na prostranem dvorišču pred šolskim poslopjem je opaziti skorajda vsak dan novo škodo, ki je sad pobalinstva skupine italijanskih najstnikov. Sama škoda — popacka in popisan doprnski kip kulturne delavke Mare Samse, napisi na zidku pred kipom in na vratih bližnje telovadnice ter izruvane porfidne ploščice — sicer ne predstavlja nobene politične provokacije ali izbruha narodnostne mržnje do Slovencev. Gre namreč zgolj za zelo nekulturno obliko zabave z dolgočasene mladine iz bližnjega naselja Sv. Sergija.

Učiteljice, ki poučujejo pri Domju, so nam povedale, da je pred kratkim skupina najstnikov celo pridivila na dvorišče z vozilom ape in da verjetno ista skupina vsak večer igra nogomet, potem ko na svojevrsten način poskrbi za razsvetljavo: žaromet, ki razsvetljuje kip Mare Samse, mladi huligani obrnejo proti dvorišču in si nato dajo duška z žogo, tako da so razbite šipe na šolskem poslopju že del vsakdana.

Starši in učiteljice pravijo, da teh težav ne bi bilo, ko bi občinska uprava poskrbela za zaprtje dvorišča v popoldanskih oziroma večernih urah, ko ni pouka. Vendar uprava odgovarja, da služi dvorišče tudi kot ljudski park in da mora biti zato na razpolago vsem. Vsak ima zato seveda svoj prav, odgovorni bi pa le morali upoštevati dejstvo, da so v peskovniku, v katerem se vsak dan igrajo otroci iz vrtca in iz osnovne šole, že našli razbite steklenice in brizgalke, ki so jih tam pustili mamilaši.

Predsednik krajevnega KD Fran Venturini Marjan Spetič je ob novem vandalskem početju izrazil ogorčenost, pa tudi zahtevo, naj občinske oblasti poskrbijo, da se podobna dejanja ne bodo ponovila. Njegovo izjavo bomo objavili v eni prihodnjih številik dnevnika.

Na sliki popackan doprnski kip Mare Samsa.

V nedeljo na Opčinah občni zbor Društva slovenskih lovcev Doberdob

Prejšnjo nedeljo je bil v prostorih PD Tabor na Opčinah 6. redni občni zbor Slovenskega lovskega društva FJK Doberdob. Lovski pevski zbor pod vodstvom Janka Simonete je pozdravil in navdušil lepo število prisotnih članov in gostov. Predsednik Pahor je podal jasno sliko o društvenem delovanju, ki se zavzema tudi za trden most med narodi in za ohranitev sožitja ter medsebojnega sodelovanja, saj deluje na meji, stičišču različnih kultur, tradicij in jezikov. Predsednik je v nadaljevanju svojega posega spregovoril o plodnem sodelovanju z Lovsko zvezo Slovenije in njenimi članicami, poudaril pomen organizacije lovskih praznikov, lovskega strelskega tekmovanja, razstav in predavanj, se zaustavil ob nekaterih pomembnih dosežkih in rezultatih. Zelo dobro deluje v okviru društva lovski pevski zbor, pred kratkim je bil ustanovljen foto klub. Med problemi, ki jih bo treba v prihodnje rešiti, pa je Pahor omenil pomanjkanje lastnega sedeža, pomanjkljivo obveščanje o pestrem društvenem delovanju, premajhno angažiranost dela članstva in pa slabo udejstvovanje lovcev na kinološkem polju.

Izbrano tajništvo poročilo je podal Jurij Umari, ki je med drugim omenil dobre odnose z italijansko lovsko federacijo, saj so v skupnem sodelovanju izdali dvojezično brošuro o gojitvi snjadi, ki jo je strokovno sestavil Karlo Furlan. Poleg tega je društvo sodelovalo pri izdaji posterja »Divjad Slovenije«, letos spomladi bo priredilo lovsko strelsko tekmovanje treh dežel. Med številnimi gosti ki so prisostvovali občnemu zboru je najprej spregovoril Bojan Škerk, ki je prinesel pozdrave LZS; srednja organizacija, kot je poudaril govornik, od samega začetka pozorno spremlja delovanje društva Doberdob, ki ga odlikuje iz leta v leto večja aktivnost. Odras tega je tudi odločitev, da bodo letos pri

LZS začrtali smernice tesnejšega nadaljnjega sodelovanja med obema društvoma (Klub prijateljev lova iz Avstrije in Doberdobom) in skušali rešiti še nekatera odprta vprašanja.

Želje za plodno delo in čestitke za prehojeno pot je občnemu zboru prinesel tudi predsednik SKD Tabor, ki se je zaustavil ob poslanstvu in delu, ki ga opravlja lovsko društvo.

Predsednik ZLD iz Nove Gorice Bogdan Krivec je spregovoril o lovsstvu kot izrazu kulture, ki naj veže tudi lovce tostran in onstran meje, predsednik Obalno-kraške zveze lovske družin Nerino Gobbo pa je spregovoril o vlogi, ki jo opravlja lovsko društvo pri uveljavljanju slovenske narodnostne skupnosti. Predsednik Zveze neposrednih obdelovalcev Nevo Radovič je poudaril, da je sodelovanje med kmeti in lovci obojestransko koristi, saj prav lovci prispevajo k ohranjanju naravnega ravnovesja v

naravi. Slednji je tudi v imenu vseh članov novoustanovljenega fotokluba - tako ene kot druge družbi ljubezen do narave - bežno omenil program, ki ga člani nameravajo v prihodnosti izpeljati in povabil lovce, naj odboru ali njim samim poročajo o zanimivostih narave, s katerimi se srečujejo vsak dan.

Sledile so volitve: v novi odbor je bilo izvoljenih 20 predstavnikov, in sicer 11 za tržaško pokrajino (S. Budin, Z. Doljak, K. Furlan, V. Ferluga, K. Gregorčič, M. Kerpan, A. Mikol, S. Milič, N. Radovič, I. Škabar, Ž. Šuc, S. Šuman, J. Umari) in devet za goriško pokrajino (C. Juren, S. Komjanc, M. Maraz, J. Pahor, J. Pintar, D. Tomšič in A. Uršič).

Novoizvoljeni odborniki se bodo v kratkem sestali in si porazdelili funkcije. Sledila je družabnost. (R. N.)
Na sliki: (foto Janko Kovačič) nastop lovskega pevskega zbora na nedeljskem občnem zboru.

Mladi likovniki v podlonjerskem Ljudskem domu

V okviru proslav ob 10-letnici odprta Ljudskega doma v Podlonjerju (Ul. Masaccio 24) bo krajevni krožek ARCI priredil skupinsko razstavo mladih likovnikov. Razstavo bodo odprli v ponedeljek, 25. t. m., ob 17. uri, na ogled pa bo do 14. maja vsak dan (tudi ob praznikih) od 16. do 20. ure.

Razstavo sta pripravila Boris Zuljan in Megi Pepeu. Žiriji načeljujejo Milko Bambič, Giulio Montenero in Nino Perizzi, odprta pa je tudi sodelovanju samih razstavljalcev, saj je eden izmed glavnih namenov prireditve ta, da prispeva k večjemu poznavanju oziroma uveljavitvi mladih umetnikov.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 21. aprila 1988
ANZEJ

Sonce vzide ob 6.08 in zatone ob 19.59 - Dolžina dneva 13.51 - Luna vzide ob 8.59 in zatone ob 1.11.

Jutri, PETEK, 22. aprila 1988
KAJETAN

PLIMOVANJE DANES: ob 7.00 najnižja -42 cm, ob 14.11 najvišja 10 cm, ob 17.38 najnižja 4 cm, ob 23.40 najvišja 29 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 19,6 stopinje, zračni tlak 1011,1 mb narašča, brezvetrje, vlaga 52-odstotna, nebo rahlo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 13,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Federica Zanotto, Miryam Papatot, Matia Saxida.

UMRLI SO: 73-letna Norma Dorligo vd. Benevol, 82-letni Umberto Ellero, 73-letni Antonio Saule, 84-letna Zora Blasi na vd. Furlani, 79-letna Emilia Ughetti vd. Chaffin, 62-letni Pietro Voce, 66-letni Angelo Federico, 91-letna Giuseppina Andruccioli vd. Albertini, 66-letni Mario Blasco, 85-letni Rocco Pagliaro, 74-letni Antonio Armani, 74-letna Maria Hrvatin, 77-letni Diego Marussi, 93-letna Francesca Circa, 67-letna Dina Marconi, 74-letni Antonio Sincovich.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARNA

Od ponedeljka, 18.,
do sobote, 23. aprila 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baionti 50.
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923), MILJE - Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baionti 50, Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923), MILJE - Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

gledališča

ROSSETTI

Nocoj ob 20.30 bo gledališka skupina IL GRUPPO DELLA ROCCA predstavila glasbeno komedijo HAPPY END Bertolta Brechta-Kurta Weilla. Režija: Dino Desiata. Predstava izven abonmaja. Za abonente popust. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

V sredo, 27. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti premiera Pirandellovega dela ŠEST OSEB IŠČE AVTORJA v režiji G. Patronija Griffija.

VERDI

Operna sezona 1987/88.

Nocoj ob 20.00 (red F/B) bo na sporedu peta predstava Verdijeve opere AIDA. V vlogi Radamesa bo nocoj nastopil tenor Carlo Bini.

V soboto ob 16. uri bodo iz solidarnosti z delavci škedenjskega obrata, Ferriere in Ternija, da ohranijo delovno mesto, uprizorili drugi del Verdijeve opere AIDA.

Šesta predstava bo v nedeljo, 24. t. m., ob 16.00 za red G.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Ponovitev pravilnice F. Milčinskega ZVEZDICA ZASPANKA danes ob 10. uri - o. š. F. Bevk na OPČINAH, v jutri ob 9.30 - o. š. na PROSEKU, v soboto, 23. t. m., ob 9.30 - o. š. A. Sirk V KRIŽU ter torek, 26. t. m., ob 10. uri - o. š. A. Gradnik na COLU.

LA CONTRADA TEATRO CRISTALLO

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu predstava IN MEZZO A 'STE DISGRAZIE EL TUO RICORDO. Režija Francesca Macedonio. Prodaja vstopnic pri Utat v Pasazi Protti 2 in v gledališču Cristallo uro pred pričetkom predstave.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
ponovi danes, 21. t. m., ob 9.30 Kozakovo AFERO.

koncerti

Il posto delle fragole

Nocoj ob 20.30 bo v prostorih bivše umobolnice koncert skupine A garden of sensation & Flex-Dance.

Do 29. t. m. bo Komorni orkester gledališča Verdi pod vodstvom Severina Zannerinija nastopal v raznih kasarnah naše dežele: jutri, 22. t. m., v kasarni Cantone v Tolmeču, 27. t. m. v kasarni Berghinz v Vidmu, 28. t. m. v Villi Vicentini in 29. t. m. v kasarni Feruglio v Pušji vasi.

Tržaški jazzovski krožek

V torek, 26. t. m., ob 22.00 bo v Mandracchiu koncert kvinteta Franca D'Andrea.

V soboto, 23. t. m., ob 20.30 bo v mali dvorani gledališča Verdi (C.I.A.), Ul. S. Carlo 2, koncert nagajencev 6. meddržavnega tekmovanja violonistov v Fari ob Soči. Sodeluje komorni orkester tekmovanja pod vodstvom Stojana Kureta.

Bratrančki Peter in Ivan ter Mitja in Aleks Jevnikar izrekajo pristržno dobrodošlico

SARI ZUPANČIČ

ki je včeraj razveselila starše Magdo in Davorja

kino

ARISTON - Danes dvorana rezervirana, jutri 16.00, 19.00, 22.00 L'insostenibile leggerezza dell'essere, r. Philip Kaufman, i. Daniel Day Lewis, Juliette Binoche.

NAZIONALE IV - 16.00, 22.15 Pazza, dram., ZDA 1987; r. Martin Rih; i. Barbara Streisand, Richard Dreyfuss.

EXCELSIOR II - 17.30, 19.30, 21.30 Quattro cuccioli da salvare, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR I - 18.15, 22.15 Stregata dalla luna, dram., ZDA 1987, r. Norman Jewison, i. Cher.

NAZIONALE II - 17.00, 22.00 Quella villa in fondo al parco, srh., □.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 Chi protegge il testimone, dram., ZDA 1987, r. Ridley Scott, i. Tom Berenger, Mimi Rogers.

FENICE - 17.00, 22.15 Dopo Galileo GRATTACIELO - 18.00, 22.15 Saigon.

MIGNON - 16.00, 21.30 Bestseller.

EDEEN - 15.30, 20.00 American supergirls in La signora e il marinaio, porn., □□.

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 I piaceri di Moana Pozzi, porn., □□.

VITTORIO VENETO - 16.45, 22.15 Perdizione, porn., □□.

CAPITOL - 17.30, 22.00 Dentro la notizia, dram., ZDA 1987; r. J.L. Brooks; i. V. Hurt, H. Hunter, A. Brooks.

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 Oci ciorne, kom., It. 1987, r. Nikita Mihalkov, i. Marcello Mastroianni.

ALCIONE - 16.30, 22.15 Giulia e Giulia, dram., It. 1987, r. Peter Del Monte, i. Sting, Kathleen Turner, □.

RADIO - 15.30, 21.30 Frida, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razstave

V galeriji Cartesius bodo v soboto, 23. t. m., ob 18.30 odprli razstavo slikarke MEGI PEPEU. Razstava bo trajala do 6. maja.

Kulturno-umetniško društvo Prints je pripravilo v restavraciji XX Secolo v Vižnjah št. 1 (Seslan) razstavo PODOBE V BEGU slikarja Paola Pascutta, ki bo odprta do 8. maja. Urnik: od 11. do 15. ter od 17. do 1. ure (zaprti ob ponedeljkih).

V galeriji Rettori Tribbio 2 bodo v soboto, 23. t. m., ob 18. uri odprli razstavo slikarja OSVALDA PERUZZIJA. Razstava bo odprta do 6. maja po običajnem urniku.

V Beneški hiši v Miljah - Calle Oberdan - bodo v torek, 26. t. m., odprli razstavo likovnih izdelkov, ki so jih pripravili otroci pod vodstvom slikarja Zeba. Razstavo je organiziral krožek Tina Maddotti, Pončana 14.

čestitke

Mala Sara je razveselila že itak vesela in vedra MAGDO JEVIKAR in DAVORJA ZUPANČIČA. V prepričanju, da bo Sara postala odlična alpinistka, odbojkarica, vsestranska športnica in intelektualka, pač simpatična, inteligentna in življenjska kot starša, ji prijatelji z vseh koncev sveta voščijo vse najboljše v mladem življenju.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gostuje SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE Celje

Tennessee Williams

STEKLENA MENAŽERIJA

Režija Marjan Bevk

Danes, 21. t. m., ob 17. uri ABONMA RED H in I
jutri, 22. t. m., ob 20.30 ABONMA RED A in D
v soboto, 23. t. m., ob 20.30 ABONMA RED B, E in F
v nedeljo, 24. t. m., ob 16. uri ABONMA RED C in G

Dosledno izveden premik v igro intimnih situacij in subtilno izrisanih psiholoških odnosov je bistvena odlika nove uprizoritve Williamsove "Steklene menažerije" na slovenskem odru. Logično je, da ta "igra obujenih spominov" danes ne more učinkovati ne kot dramaturški novum ne kot odkritje neznane, od uspešne družbe tako drugačne Amerike, ampak je vsa njena sugestivna dramatičnost dejansko zapisana v preprosti in nazorni metafori steklene menažerije kot prispodobne krkih človeških usod.

Jernej Novak, Dnevnik

Jutri, 22. t. m., ob 20. uri v
Prosvetnem domu na Opčinah

pokrajinski aktiv slovenskih komunistov na temo:

Politično dogajanje
med Slovenci v Italiji
in priprava komunistov
na volitve

Vabimo vse tovariše k aktivni udeležbi.

Tajništvo
tržaške federacije
slovenske komisije KPI.

razna obvestila

Kulturno-umetniško društvo PRINTS obvešča zainteresirane, da se bodo tečaj grafike odvijali ob ponedeljkih in sredah od 16. do 20. ure v prostorih delavnice lesoreza in bakroreza Atelier v Nabrežni št. 16. Za pojasnila tel. na št. 631989 od 19. do 20. ure.

Kmetijska zadruga v Trstu sklicuje REDNI OBČNI ZBOR ČLANOV v soboto, 23. t. m., ob 18. uri v mali dvorani gledališča F. Prešeren v Boljuncu.

KD Kraški dom vabi v četrtek, 28. t. m., na REDNI OBČNI ZBOR, ki bo ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Bubničevem domu v Repnu. Vabljeni!

razne prireditve

SPDT prireja danes, 21. t. m., v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nad.) s pričetkom ob 20.30 predavanje Branka Bratoža iz Kopra: LEPOTA BOLGARSKE GOR. Predavanje bo opremljeno z diapozitivi. Vabljeni!

Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov Union vabi na predavanje z naslovom GOJENJE TRTE V POGLEDIH BIODINAMIKE, ki bo jutri, 22. t. m., ob 20.30 v Ljudskem domu v Podlonjerju, Ul. Masaccio 24. Predavanje bo v italijanščini.

TPK Sirena priredi VEČER FILMOV ALJOŠE ŽERJALA jutri, 22. t. m., ob 20. uri na pomorskem sedežu. Vabljeni člani in prijatelji!

KD F. Prešeren - Boljunc vabi na gostovanje dramske skupine KD Kraški dom - Repentabor z zabavno lepljenko v narečju VAŠKI VRTILJAK, režija Drago Gorup. Pridite jutri, 22. t. m., ob 20.30 v gledališče F. Prešeren v Boljuncu.

Glasbena matica vabi na nastop, ki bo jutri, 22. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani v Ul. R. Manna 29.

KD Lipa priredi jutri, 22. t. m., ob 20.30 v Bazoviškem domu VEČER LJUDSKEGA PETJA IN GLASBE. Sodelujejo ženska pevka skupina "Stu ledi", Zoran Lupinc in gojenci šole za diatoniko harmoniko pri KD F. Venturini - Domjo.

KD Rove-Kolonkovec, Ul. Montesereno 27, vabi v soboto, 23. t. m., ob 20.30 na večer z dramsko skupino Tabor z Opčin. Na sporedu DEŠTIN. Spisal in režiral Drago Gorup.

KD Rdeča zvezda vabi vse prijatelje, veseljake, pomače... v športno-kulturni center v Zgonik v soboto, 23. t. m., ob 20.30, kjer bodo Karst Brothers pometali kraške, tržaške, slovenske, italijanske... ŠKOVAČE.

KD F. Venturini - Domjo priredi v ponedeljek, 25. t. m., ob 17. uri v gledališču F. Prešeren v Boljuncu KONCERT PRIJATELJSTVA ob pobratenju MPZ F. Venturini od Domja z zborom Accademia corale reno di canto popolare iz Marzabotta in ob 10-letnici pobratenja med MPZ F. Venturini iz zborom Loški glas iz Zagorja ob Savi.

menjalnica

20. 4. 1988

Ameriški dolar	1225.—	Japonski jen	9.—
Nemška marka	741.—	Švicarski frank	895.—
Francoski frank	216.—	Avstrijski šiling	105.—
Holandski florint	660.—	Norveška krona	197.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	208.—
Funt sterling	2319.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski sterling	1950.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	191.—	Avstralski dolar	880.—
Grška dragma	8,50	Debeli dinar	0,73
Kanadski dolar	980.—	Drobni dinar	0,73

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Telef.: Sedež 040/67001
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

Novoletni praznik za brhko Glorio

Gloria Guida se bo letos jeseni spet pojavila na televizijskem zaslonu, in sicer v TV filmu Festa di Capodanno (Novoletni praznik). Odigrala pa bo vlogo nekoliko "svojevrsne" manekenke, ki se zaljubi v pianista nočnega kluba, Johnnyja Dorellija. Pripovedna vzmet, ki bo sprožila celo vrsto zabavnih situacij, pa je v tem, da se bo istočasno z Glorio Guido zaljubila vanj tudi Eleonora Giorgi... Od tod torej zgode in nezgode (vse seveda v značilnem duhu italijanske filmske komedije, v kateri so se preizkusili že vsi trije igralci) tega Novoletnega praznika, ki ga je v dveh nadaljevanjih režiral Piero Schivazappa, scenarij pa je napisal Giorgio Mariuzzo.

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Kako družba sprejema drugačnost?

Kolikokrat smo se sami pri sebi vprašali, kako sprejemamo motnje v obnašanju, in še posebej, kako sprejemamo tako hudo motnjo, kakršna je duševna nerazvitost.

In če smo se že soočili s tem, potem se vprašamo, kolikokrat smo razmišljanje o tem odpravili z nekakšnim preblikom o nečem manj vrednem, o nekom, ki se nam je v najboljšem primeru smilil, z mislijo, ki nas je nekako branila pred to nevarnostjo tako, da je našo osebo postavila na višjo, popolnejšo pozicijo. Pravijo, da je vse več tistih, ki jih v duševno prizadetost pahnejo okvare in bolezni pred, med in v prvih letih po rojstvu in da je vse manj dedno duševno nerazvitih.

Če se torej znamo izmotati iz predsodkov degenerativne manjvrednosti in gledati tudi na take duševne okvare kot na pomanjkljivost v razvoju medicinske znanosti, ki sicer zna rešiti otroka pred smrtjo, ne zna ga pa obvarovati posledic prestane bolezni ali poškodbe, bomo tudi na duševno prizadetost gledali odkriteje, naravnost, brez kakršnekoli primesi skrite sramote.

Hkrati pa moramo osvojiti resnico, da duševna prizadetost ni bolezen, ki bi se dala ozdraviti, temveč da je duševno prizadeta oseba trajno motena in zavrtja v svojem duševnem razvoju. Razvoj duševno prizadetega otroka ni le moten, temveč tudi otežkočen. Otrok se sam od sebe ne bo razvijal: potrebna mu je velika, skrbna pomoč, ki pa mora biti tudi pravilna.

Usoda nam deli včasih velike udarce. Če se znamo sprijazniti z njimi, če se ne ustavimo le tam, kjer se človek samopomiluje za to, kar se mu zdi, da se je zgodilo le njemu, potem nas tudi taki težki udarci lahko notranje obogatijo.

Se so aktualne in globoke besede dr. Marie Egg iz knjižice Moj otrok je drugačen, ki je pred dvanajstimi leti izšla po prizadevanju Zveze za pomoč duševno prizadetim Slovenije in je pri tem društvi še na razpolago: »V mnogih primerih jasno vidimo, koliko dobrega lahko pride prav po prizadetih otrocih. Kako

more notranje rasti in zoreti vsa družina ob nalogah, ki jih postavlja prizadeti otrok. Kolikšna množina dobrih sil se zaradi njih sprosti v družbi. Vsekakor ne moremo niti približno ugotoviti, katero življenje je vredno in katero je brez vrednosti. Niti nismo poklicani, da bi to presojali. Niti nismo za to sposobni. Docela je mogoče, da na primer jaz, ki pišem to knjižico, in vi, ki jo berete, delamo več škode kot katerikoli duševno prizadeti otrok. Vprašanje je tudi, kateri otrok navsezadnje napravi največ žalosti. Ne brezpogojno prav prizadeti. So otroci, ki napravijo staršem vsaj toliko - če že ne več - žalosti in sramote, ki prizadenejo njihovemu srcu še več ran...«

Za duševno prizadete osebe je značilna skromnost: za življenje jim zadostuje zelo majhen svet. Ustvariti pa jim ga moramo mi, ker sami tega niso sposobni. Ker je ta svet tako majhen, ga lahko najlepše uredimo in čim lepše je urejen, tem srečnejši so.

Dr. Eggova poudarja, kako starši, tudi najboljši, ne morejo nobenega izmed normalnih otrok obvarovati pred težavami, s katerimi se srečuje, ko vse bolj širi svoj življenjski krog. Te otroke - duševno prizadete, ki bodo v nekem smislu ostali otroci vse življenje, pa lahko obvarujemo takih bridkosti. Edino nje lahko napravimo v njihovem malem svetu na nek način srečne.

»Tudi prizadeti otrok je prav tako moj, prav tako naš, kot vsi drugi otroci. Nanj ne bomo mogli biti ponosni, imamo pa ga lahko radi. Vanj ne bomo mogli vlagati in kopičiti znanja, lahko pa ga bogati in plemeniti naša ljubezen. Vračal nam jo bo v enaki in še večji meri, kot mu jo bomo dajali.«

Resnica je, da je življenje, kakršnega poznamo, prirejeno za zdrave otroke. Družba zahteva, da otrok izpolnjuje neke pogoje, da se udeležuje življenja. Ti pogoji spadajo v shemo, ki jo označujemo kot normalno. Zato je nenormalno vsako vedenje in sposobnost, ki se ne da ta prikrojiti tej shemi. Lahko je ta

nenormalnost posledica telesnih motenj, lahko pa so udi popolnoma zdravi in izvirajo motnje iz možganov, ki niso dovolj razviti, ali ki se počasneje razvijajo. Ker možgani uravnavajo vse naše delovanje, je potem posledica te počasnejše razvitosti zaostanek v razumevanju, mišljenju, hotenju, čustvovanju, gibanju in kratka v vseh funkcijah.

Velikokrat je tudi videz lahko neprijeten. Vendar se moramo prepričati, da videz nikakor ni merilo inteligence.

Moramo pa se tudi vseskozi zavdati, da duševno življenje teh otrok ne ustreza njihovi starosti, da se torej duševno nerazviti otrok razvija počasneje. Ne smemo se slepiti z utvarami, da bo kdaj koga dosegel: razlika med duševno nerazvitim in zdravim otrokom bo z naraščajočo starostjo vedno večja.

Ni izključeno, da se bo, denimo, odrasli mož, ki je duševno na stopnji desetletnega otroka, naučil vesti kot odrasla oseba, vendar bo dorešel vedno le situacijam, ki jim je kos desetletni deček. Kako se torej človek lahko približa tej drugačnosti? Najprej zato, ker se ji hoče približati. Zato ker hoče za to »normalno« shemo življenja odkriti splošnejšo resnico, ki bo stopila nad normalno in bo hkrati veljavnejša za vse. Zato, ker bo med nakupovanjem prehrambenih »hitov« - najuspešnejše reklamiziranih jedil tega hipa - še imel čas poglobiti se v misel: ali smo res samo to? Ljudje, ki delajo le za materialno korist, ljudje ki jim je pomembno, da dobro jedo, da se dobro oblačijo in da se ne odrečejo ničemu, kar ima njihov sosed, prijatelj, znanec? Ali smo res torej pravi ljudje le tisti, ki ne odstopamo od neke shematske enakosti, ki pravzaprav samo jemljemo, ne da bi dajali. Ali pa je med nami, in v trenutku, ko ga spoznamo in ga sprejmemo, dviguje na neko zrelejšo življenjsko stopnjo, nad lažne bogove kot sta vsakodnevni Bakhus in Venera?

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina 10.00 Aktualno: Otvoritev 62. mednarodnega avtomobilskega salona (iz Turina) 10.40 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nadaljevanka: Michele Strogoff 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.30 Dnevnik 14.00 Pronto... è la Rai? (2. del) 14.15 Dokumentarec: Quarkov svet 15.00 Rubrika: Primissima 15.30 Aktualno: Italijanska kronika 16.00 Otroška oddaja: Big! 17.35 Aktualno: Spaziolibero 17.55 Danes v Parlamentu in dnevnik 18.05 Variete: Parola mia 19.30 Rubrika: Knjiga - prijateljica 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Darby O'Gill e il re dei folletti (fant., ZDA 1959, r. R. Stevenson, i. A. Sharpe, S. Connery) 22.00 Nanizanka: Diciottanni 22.30 Dnevnik, nato nan. Diciottanni 23.10 Dokumentarna oddaja: Zgodbe o filmu in emigrantih 0.20 Dnevnik - zadnje vesti	RAI 2 8.00 Prva izdaja in telovadba 9.00 Matineja: Italija se prebujala 10.00 Rubrika: V dobrem počutju 11.00 Dnevnik - kratke vesti 11.05 Inf. odd.: Načrtno izobraževanje 11.30 Kviz: Paroliamo 11.55 Variete: Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.40 Nanizanka: Quando si ama 14.30 Dnevnik in športne vesti 15.00 Glasbena oddaja: D.O.C. 16.00 Nan.: Lassie, nato kviz Farfadè 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Rubrika: Il piacere di vivere 18.05 Šport: kolesarstvo 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Faber, l'investigatore 19.30 Horoskop, vreme in dnevnik 20.30 TV film: La coscienza di Zeno (r. Sandro Bolchi, i. Johnny Dorelli, 2. in zadnji del) 21.55 Nan.: Il brivido dell'imprevisto 22.20 Dnevnik - kratke vesti 22.30 Glas. odd.: Bianco rosso e verde 23.30 Dnevnik, nato filmske novosti 0.05 Film: Il drago volante (krim., 1949, r. L. Selander, i. R. Winters)	RAI 3 10.00 Aktualno: Mondofiera (neposredni prenos z Milanskega velesejma) 11.00 Tenis: mednarodni turnir Montecarla (neposredni prenos) 14.00 Deželne vesti 14.30 Športna rubrika: Fuoricampo, vmes mednarodni teniški turnir iz Montecarla 17.30 Športni dnevnik: Derby (pripravil Aldo Biscardi) 17.45 Dokumentarna oddaja: Geo 18.30 Nanizanka: Vita da strega 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Rubrika: 20 let prej 19.50 Melodrama: L'elisir d'amore (glasba Gaetana Donizetti, dir. Giuseppe Patané, nastopajo Luciano Pavarotti, Marie Mc Laughlin, Leo Nucci, neposredni prenos iz milanske Scale) 22.15 Film: Dolce veleno (kom., ZDA 1968, r. Noel Black, i. Anthony Perkins, Tuesday Weld) 23.40 Filmske novosti 23.45 Dnevnik - zadnje vesti	RTV Ljubljana 10.00 TV Mozaik. Šolska TV: Glasbena vzgoja - Zapis za mlade: Viktor Mihelčič; Kulturna dediščina - Narodna galerija v Ljubljani 11.15 Film: Vodovod (ponovitev avstralskega filma) 16.35 TV Mozaik. Šolska TV (pon.) 17.50 Otroška nanizanka: Indijanske legende 18.15 Slovenski ljudski plesi: Gorenjska (Tokrat se je televizijska ekipa mudila na Gorenjskem, kjer je posnela ljudske plesne in običaje s tega dela Slovenije v času košnje. Folklorne skupine Javorje, Podkoren in Kamniška Bistrica bodo predstavile del plesov, ki na Gorenjskem še vedno žive in jih ljubiteljske folklorne skupine še gojijo.) 18.45 Risanka, Vreme in Obzornik 19.30 Dnevnik in vreme 20.07 Tednik 21.10 Nadaljevanka: Izpovedi pustolovca Feliksa Krulla (3. del) 22.10 Dnevnik 22.25 Jubilejna teveteka	TV Koper 13.30 TVD Novice, nato Sportime 13.50 Nogomet: evropski pokali (pon.) 15.30 Športna oddaja: Juke box 16.00 TVD Novice 16.10 Reportaže: Šport spektakel 18.50 TVD Novice 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: DOMJO — Vandalsko znašanje nad kipom Mare Samse TRST — O delovanju družbe Adria TRST — Obračun operne sezone gledališča Verdi DOBERDOB — Pokušnja domače salame ČENTA — Z mednarodne razstave stenskih preprog 19.30 TVD Stičišče 20.00 Rubrika: Donna Kopertina 20.30 Tenis: turnir Volvo (iz Chicaga) 22.30 TVD Novice 22.40 Športne vesti: Sportime 23.00 Športna oddaja: Juke box 23.30 Rubrika: Donna Kopertina 24.00 Reportaže: Šport spektakel	
CANALE 5 7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija 7.20 Risanke 9.00 Nanizanka: Arcibaldo 9.30 Nadaljevanka: General Hospital 10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Kviz: Fantasia 15.00 Film: Infedelmente tua (kom., ZDA 1948, r. Preston Sturges, i. Rex Harrison, Linda Darnell) 17.05 Nanizanka: Alice 17.35 Kviz: Doppio Slalom 18.05 Nanizanka: Webster, 18.40 I cinque del quinto piano, 19.10 I Jefferson 19.40 Kviza: Tra moglie e marito, 20.30 Telemike 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.30 Rubrika: Première 0.40 Nanizanka: Gli intocabili, 1.40 Squadra speciale	ITALIA 1 8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 11.00 Nan.: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Flò, Mimì, Rif Raff 14.30 Nadaljevanje: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore 18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: Quincy 20.30 Film: I magnifici sette cavalcano ancora (western, ZDA 1972, r. G. McGowan, i. Lee Van Cleef, Stefanie Powers) 22.25 Aktualno: I giorni dell'I.R.A. 23.10 Šport: golf 0.10 Filmske novosti 0.40 Nanizanka: Vegas, 1.35 Missione impossibile	TELEPADOVA 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold 13.50 Variete: Smile 14.20 Nanizanka: Casa Keaton, 14.50 Chips 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Candy Candy, Deni, Annette 18.00 Nanizanka: Hazzard, 19.00 Simon & Simon 20.00 Risanka: Piccola bianca Sibert, 20.15 Maple town 20.30 Film: Domani mi sposo (kom., It. 1984, r. Francesco Massaro, i. Jerry Calà, Milly Carlucci, Isabella Ferrari) 22.15 Dokumentarna oddaja: Dirkanje za legendo - Targa Florio 22.45 Rubrika: Fish eye 23.15 Nanizanka: Hardcastle and McCormick 0.15 Film: L'occhio privato (krim., ZDA 1977, r. Robert Benton, i. Art Carney, Lily Tomlin)	TELEFRIULI 13.00 Rubrika: Zdravstvo danes 13.30 Nadaljevanka: Il bastardo 14.30 Dražbi 15.30 Špot: košarka 17.00 Nad.: Fontamara, 18.15 Camilla 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 20.30 Variete: Buinesere Friuli 22.30 Dnevnik 23.00 Rubrika: Dan za dnem 23.30 Dražba 24.00 Rubrika: Delta 1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, (7.40) pravljica; 8.10 Od Milj do Devina (pon.); 8.40 Za vsakogar nekaj; 9.00 Kuhajte z nami; 9.20 Zdravniški nasveti; 9.40 Misel dneva; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Zbornik: Svet, v katerem živimo (1. del); 11.30 Potujmo! Kam, kdaj in kako; 12.15 Ameriški portreti (Helga Glušič); 13.20 Glasba po želja; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Roman: Vojna in mir (37. del); 15.15 Zbornik (2. del); 15.45 Glasbeni telefon; 17.10 Primorska poje 88; 18.00 Četrtna srečanja; 18.30 Naši toni.	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutra: njik in kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Na valu Radia Koper; 14.40 Reportaže in zanimivosti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po želja; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Manufaktura; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 18.30 Primorska poje; 19.30 Prenos Radia Lj
			RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Priručno vaši; 8.00 Minishow; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Glasbeni občutki; 10.00 Na prvi strani; 10.10 Mavrica; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.05 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po želja; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.		
			RADIO OPČINE 10.00 Za vsakogar nekaj; 15.00 Les: tvica diskoteke Amadeus; 18.00 Gremo v gledališče; 19.00 Te zanima tvoja prihodnost; 20.30 Oddaja za obrtnike; 21.00 Radijski bazar, vmes Kupim-prodam-podarim, sledi Nočni glasbeni spored.		

Določene maksimalne prodajne cene blaga proste cone za široko porabo

Obvezna označba konfekcij in izpostavljene cene

Že nekajkrat v zadnjih letih je bila postavljena zahteva po popolni informaciji glede cen blaga proste cone, namenjenih široki potrošnji. Zdaj je bilo to vprašanje rešeno. Prejšnji teden se je namreč sestal pokrajinski odbor za cene, ustanovljen pri Trgovinski zbornici na podlagi deželnega zakona št. 10/88 (ta organ opravlja naloge nekdanjega pokrajinskega odbora za cene, ki je deloval pri Prefekturi) in določil maksimalne maloprodajne cene za blago široke potrošnje, ki ima ugodnosti proste cone. Gre za sladkor, pivo, maslo in kavo. Cene mesa in goriva proste cone so bile urejene predhodno.

Za kilogram sladkorja proste cone v vrečkah po 1, oziroma 2 kilograma, bomo tako v trgovini plačali največ 820 lir za kilogram, za kilogram mešanice navadne kave "comune famiglia" 9 tisoč lir, za kilogram mešanice kave srednje kakovosti "media famiglia" 9.800 lir.

Maksimalne prodajne cene piva so naslednje: steklenice 2/3 litra (z vračanjem steklenic) 820 lir, steklenice 2/3 litra, brez kavcije, 980 lir, steklenice 1/3 litra, brez kavcije, 580 lir, pločevinke 1/3 litra 655 lir.

Ob tem velja zabeležiti, da znaša letni kontingent sladkorja, namenjenega široki potrošnji, 25 tisoč stotov in povsem zadostuje za kritje normalne porabe. Kontingent kave znaša 6.500 stotov, kontingent piva pa 11.500 hektolitrov. Od tega je 10 tisoč hektolitrov italijanske proizvodnje, 1500 pa tuje proizvodnje.

Pokrajinski odbor za cene je na svoji prvi seji, poleg določitve maksimalne maloprodajne cene določil tudi, da morajo biti v vsaki trgovini, na vidnem mestu, izobešene cene blaga proste cone, konfekcije pa morajo biti posebej označene.

Velja opozoriti tudi na novost: blago proste cone za široko potrošnjo (velja predvsem za pivo) se bo lahko prodajalo samo v trgovinah in veleblagovnicah, nikakor pa ne v barih, gostilnah in drugih lokalih.

Pokrajinski odbor za cene je določil tudi višino zajamčene marže v maloprodaji.

Maksimalne maloprodajne cene masla zaenkrat še niso bile določene, ker, kakor izhaja iz tiskovnega poročila Trgovinske zbornice, še ni bilo na razpolago vseh elementov, ki pridejo v poštev.

Poslanec Renzulli bo govoril o osnutku zaščitnega zakona

Poslanec Gabriele Renzulli, član vsedržavnega vodstva socialistične stranke, bo v ponedeljek, 25. t. m., gost sovedenjske sekcije PSI in slovenske komisije pri PSI.

Zvečer, ob 18.30, bo v občinski telovadnici v Sovodnjah govoril o zakonskem osnutku za zaščito slovenske narodnostne skupnosti, ki ga je stranka pred kratkim vložila v poslanski zbornici. Osnetek so pred tedni predstavili na tiskovni konferenci v Vidmu, zdaj pa prihaja do širše predstavitve, oziroma razprave.

Srečanja v Sovodnjah se bo predvidoma udeležil tudi deželni tajnik PSI Ferruccio Sario.

Za ponedeljek, 2. maja, napovedana seja goriškega občinskega sveta

Goriški občinski svet se bo sestal v ponedeljek, 2. maja, zvečer. Tako izhaja iz krajšega tiskovnega poročila Občine. Svet bo nadaljeval z razpravo o vprašanjih, ki so že bila na dnevnem redu, a niso bila izčrpana. Občinski svet mora sprejeti ostavko odbornika Lanfranca Zucallija, ki je prestopil k socialistom in na njegovo mesto izvoliti novega odbornika. To mesto bo, kot je slišati, pripadlo spet socialdemokratu. Zaključila se bo tako druga daljša kriza koalicije, ki upravlja občino. Prejšnja je izbruhnila v jeseni, v zvezi s poveritvijo naloga za vodstvo del pri izgradnji tovarnega postajališča.

Razstava in koncert v Števerjanu

V Števerjanu so v zadnjih letih navezali zanimivo kulturno sodelovanje s Škofjo Loko. V tem okviru je lani razstavljal v Škofji Loki naš briški sli-

kar Vladimir Klanjšček. Sedaj prihaja do povratnega obiska, kar priča o obojestranski volji po nadaljevanju začtega sodelovanja in kulturnih izmenjav.

V prostorih kulturnega društva Briški Grič na Bukovju v Števerjanu bodo jutri ob 20.30 odprli slikarsko razstavo, na kateri se bo predstavil slikar Stane Žerko iz Škofje Loke. Ob odprtju razstave je briško društvo poskrbelo tudi za kulturni program. V društvenih prostorih bosta nastopila violinist Sandro Simonetto in pianist Aleksander Vodopivec.

Diapozitivi v Podgori

V domu društva Paglavci v Podgori bo nocoj ob 20.30 Zdenko Vogrič predvajal diapozitive na temo Po poteh slavnih zgodovinskih dogodkov in legendarnih bojev NOB. Večer prireja društvo Paglavci v okviru prireditev ob dnevu osvoboditve.

krznarstvo

CUIR CHIC

poletne

priložnosti

popusti od 20% do 60%

tržič - ul. rosselli 73 - tel. 790123

obv. občini

Poslovanje bo v znamenju finančnih restrikcij Skupščina KZE nocoj o proračunu

Skupščina Goriške KZE se bo nocoj "spopadla" z letošnjim proračunom. Predsednik Calzolari je sklical sejo danes ob 17. uri v občinski sejni dvorani v Gorici. Upravitelji goriškega zdravstva niso pred lahko nalogo. Začenjajo se izvajati restrikcije, ki jih predvideva načrt o reorganizaciji zdravstva na Goriškem. Ob problemih zaradi zmanjšanja vloge zdravstvenih struktur v Krmini in Gradežu, ukinitve nekaterih storitev v Gorici in Tržiču, čakajo KZE še težki časi v zvezi z razpoložljivostjo finančnih sredstev.

Dežela je določila, da letos stroški ne bodo smeli presegati 163 milijard lir. Kot je te dni izjavil predsednik upravnega odbora KZE arh. Robustelli, čaka upravitelje nelahka naloga, da skušajo ohraniti raven in kakovost storitev, obenem pa zmanjšati stroške, tako kot določajo deželne smernice. Denar je treba torej postrgati iz vseh proračunskih poglavij in zmanjšati vse neupravičene ali nesmotne stroške. Precej so v tem pogledu že dosegli, tudi zaradi prenitve novih sprejemov

v službo, s čemer so se zmanjšali stroški za osebe. Zdravstveni upravitelji naskakujejo sedaj še dve poglavji, kjer se stroški nevarno večajo: gre za izdatke za zdravila (lani so se povečali skoraj za tretjino in dosegli 20 milijard lir) in za analize. Potrebna je, menijo, zdravstvena vzgoja občanov, ki naj prepreči prekomerno uživanje zdravil.

Vse drugačni so pogledi opozicije pred današnjo sejo. Komunisti ugotavljajo, da je zmanjšanje zdravstvenih služb celo preseglo omejevalna predvidevanja načrta o reorganizaciji. To velja za Krmin in Gradež, za ukinitve ali omejevanje nekaterih služb (pnevmologija, anatomska patologija v Tržiču, začasnost okulistike v Gorici), pa tudi za pomanjkanje načrtovanja na teritoriju, kjer niso dovolj ovrednotene preventivne službe in osnovna oskrba preko družinskih posvetovalnic, psihiatričnih služb itd.

KPI kritično ocenjuje delo večine v odboru KZE. Tudi napovedi o obnovi bolnišnic v Gorici in Tržiču (oba načrta so poverili inž. Graziatu) po mnenju

komunistov ne ustrezajo potrebam. Zato postavljajo zahtevo po premostitvi sedanje koalicije na čelu KZE.

Gledališka izpoved o problemu mamil

Nocoj bo v avditoriju v Ul. Roma drugo od štirih četrtkovih kulturnih srečanj, ki jih prireja pred kratkim ustanovljena zadruga Artisti associati. Igralka Lina Bernardi bo podala monolog Maricle Boggio "Mamma eroina". Kot nakazuje že naslov, bo tema predstave zgoče družbeno vprašanje uživanja mamil. Monolog je izpoved matere, ki izve, da se je hčerka predala heroinu. Predstava boob 20.45.

koncerti

V cerkvi v Novi Gorici bo drevi ob 19.30 koncert Komornega zbora Nova Gorica ob spremljavi Obalnega orkestra. V soboto bo zbor nastopil v Turinu.

izleti

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Poljane prireja 22. maja izlet na Brione. Prijave sprejemata Ettore Moro in Mario Semoč, vpisovanja pa se bodo zaključila ob zasedbi mest na avtobusu.

Društvo slovenskih upokojencev v Gorici obvešča, da namerava prirediti dve križarjenji. Prvo bo enajst dni, od 13. do 23. julija, od Sočija na Črnem morju po Volgi do Moskve, drugo pa osem dni, od 10. do 18. septembra od Dunaja po Donavi do izliva v Črno morje. Informacije in vpis na sedežu društva vsak četrtek najkasneje do 12. maja.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Saigon«. Film istočasno prvič predvajajo po vsej Italiji. VERDI 20.30 Gledališka predstava.

VITTORIA 17.30-22.00 »Turbamenti erotici di Pamela«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00-22.00 »La crociera supersexy«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

COMUNALE 18.00-20.45 »Ironweed«. Nastopata Jack Nicholson in Maryl Streep.

Nova Gorica

SOČA 18.00 »Obracun ob 3.15«. Ob 20. uri »Duh porno zvezd«.

DESKLE 19.30 »Doživljaji čistilca oken«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska lekarna v Štandrežu, Ul. S. Michele, tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Alla salute, Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

Ob izgubi bivšega odbornika Ferruccia Cingerlija izreka Kulturno društvo Oton Župancič iz Štandreža najgloblje sožalje prizadeti družini.

Lovska družina iz Sovodnej izreka ob smrti Ferruccia Cingerlija svojcem globoko sožalje.

Poskus umora v Tržiču Sin z nožem napadel mater

V goriški zapor so v torek zvečer prepeljali, pod obtožbo poskusa umora, 37-letnega Roberta Crasnicha iz Tržiča. Aretirali so ga na domu, kjer je fizično napadel 64-letno mater Benito Ongaro ter ji grozil z velikim kuhinjskim nožem.

Roberto, ki je po poklicu pleskar, naj bi se z materjo sprl že proti večeru in nato odšel iz stanovanja v Androna Manin. Ženska naj bi o dogodku po telefonu obvestila karabinjerje, ki so kmalu zatem prišli na kraj, da se neposredno prepričajo, kaj se je pravzaprav zgodilo. Prišli pa so menda ravno v trenutku, ko je Roberto ponovno na-

padel mater ter ji grozil z nožem. Možakarja so hitro onesposobili, mu natknili lisice ter ga pospremili v goriški zapor.

V Štandrežu pogreb Ferruccia Cingerlija

Velika množica je včeraj v Štandrežu pospremila k zadnjemu počitku 47-letnega Ferruccia Cingerlija. V cerkvi je žalni obred opravil štandreški župnik Žorž, ob odprtem grobu je pokojniku zadnjo pesem zapel pevski zbor društva Oton Župancič pod vodstvom Aleša Hobana. Kratek in ganljiv je bil poslednji pozdrav, ki ga je izrekel Joško Pahor, predsednik Društva slovenskih lovcev »Doberdob«. Pokojnik je bil namreč lovec, član KD Sovodnje in eden od ustanoviteljev društva »Doberdob«. Med množico pogrebcev so prihitali, v krojih, številni lovski prijatelji, iz krajev na Goriškem, iz raznih vasi preko meje.

S tem v zvezi ne moremo prezreti neljubega dogodka, ki se je pripetil med pogrebom, ko so karabinjerji brez posebnega razloga, preprečili lovcom, da bi prijatelju v slovo, po starodavnem lovskem običaju, izstrelili zadnje slepe naboje.

Ferruccio Cingerli je v ponedeljek, po krajši zahrbtni bolezni, umrl v goriški splošni bolnišnici. Zapušča ženo Milko, hčeri Patrizio in Loredano ter sina Maura.

Trčenje v Gorici

Med ulicama Leoni in Paolo Diacno je prišlo včeraj popoldne okrog 16. ure do prometne nesreče, ki jo je povzročil 57-letni Luciano Šturm iz Štandreža, Ulica Montasio. Mož je iz še nejasnih razlogov (v bolnišnici so le ugotovili, da ima zelo visok krvni pritisk) izgubil nadzorstvo nad svojim avtomobilom in se zaletel v nasproti vozeči avto. Hujših poškodb ni utrpel nihče, gmotna škoda pa je precejšnja.

Kakih sto dijakov raznih goriški šol (med temi nismo zasledili slovenskih) je včeraj demonstriral pred Trgovinsko zbornico v Ul. Crispi. Pobudniki akcije so bili mladi, ki se zbirajo pri

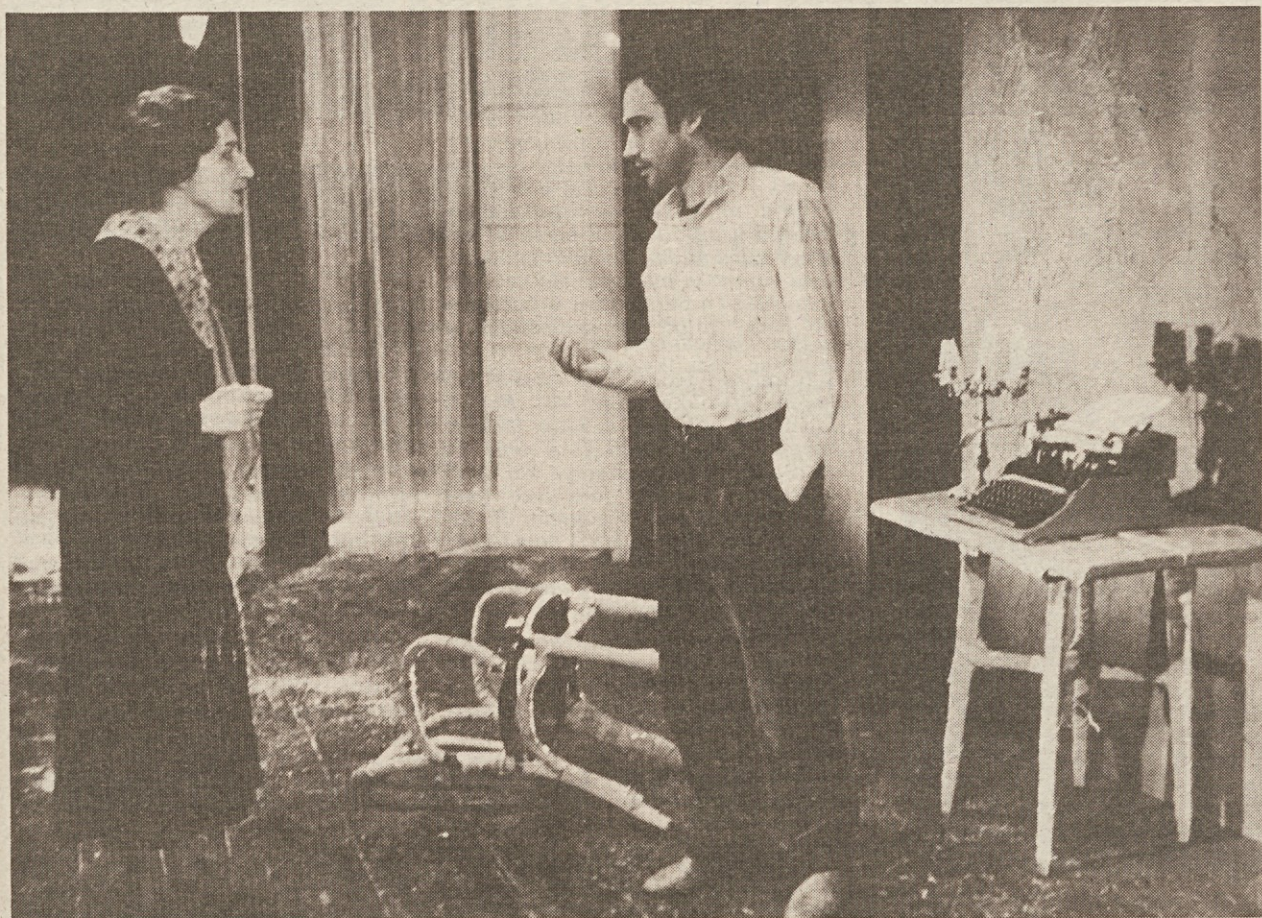
krščanski temeljni skupnosti. Trgovinsko zbornico so izbrali zaradi napovedi, da bo v začetku maja sprejela delegacijo južnoafriških gospodarstvenikov. Namen srečanja je v navezovanju

gospodarskega sodelovanja med goriškimi operaterji in rasistično državo. To, ugotavljajo mladi, je v kričeem nasprotju z resolucijo OZN iz leta 1977 in ministrskim odlokom od 9. januarja lani, ki prepoveduje navezovanje novih gospodarskih stikov (in torej posredne pomoči) z režimom, ki izvaja krvavo politiko apartheida.

»Naši gospodarstveniki«, je pisalo na letakih, ki so jih delili včeraj, »dokazujejo, da so izključili v službi boga-denarja, brez vsakega pomisleka ali moralnega občutka«. Dijaki, ki so med skoraj dveurnim postankom pred trgovinsko zbornico prikazali razstavo o Južni Afriki, zahtevajo preklic napovedanega srečanja, poseg sodstva v primeru kršitve navedenega ministrskega odloka, naj tisk ne podpira pobudnikov sodelovanja z Južno Afriko, naj Trgovinska zbornica odvzame vsako obliko pomoči in ugodnosti podjetjem, ki bi vzpostavljala gospodarske odnose z rasističnim režimom.

Ob 10. uri, ko se je manifestacija zaključila, so se dijaki vrnili v šolo »da bi nihče ne mogel oporekati, da protestiramo samo, ker nočemo v šolo«.

Od danes gostovanje SLG iz Celja v Kulturnem domu Steklena menažerija Tennesseeja Williamsa

Vodstvo Slovenskega stalnega gledališča ponuja od danes svojim abonantom gostovanje Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja. S tem skuša nekako poravnati dolg, ki je nastal z odpovedjo Galantnih pogovorov. Stekljena menažerija v režiji Marjana Bevka bi morala privabiti v Kulturni dom številne gledalce, saj gre za delo, ki je pri celjskem občinstvu naletelo na živ in prisrčen sprejem

Delovanje Slavističnega društva Trst Sredi zaključnih priprav na Cankarjevo priznanje

Slavistično društvo Trst je sredi zaključnih priprav na tekmovanje za Cankarjevo priznanje, ki je ena od osrednjih akcij leta tako pri nas v zamejstvu kakor tudi v osrednji Sloveniji. Zanimivo je, da se doslej zamejska Koroška še ni uspela odgovarjajoče vključiti v to prireditev, medtem ko se naš prostor po svoje že kar tradicionalno udeležuje te zanimive in tehtne pobude. Letos je očitno nastopila dodatna težava vsled predlaganih tem, ki obravnavajo poezijo Nika Grafenauerja, Kajetana Koviča in Gregorja Strniša. Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije je registriral podatke, da so v matični Sloveniji izpadle cele šole brez enega samega kandidata, nasploh pa bo selektivnost letošnjega obveznega programa dobrega razredčila vrste sodelujočih. Zaradi tega je treba dati seveda vse priznanje vsem tistim našim pedagogom oziroma mentorjem ter ne nazadnje kandidatom, da so se lotili navedene poezije, ter na ta način dokazali vitalno moč našega narodnostnega prostora. Sicer pa od letos nastopata Trst in Gorica kot samostojni področji, tako da lahko tako eden kot druga delegirata po tri najboljše kandidate z vsake stopnje na republiško tekmovanje, ki bo 21. maja v Celju. V tem smislu bo tekmovanje v Trstu izvedeno 23. aprila, v Gorici pa 30. aprila; v Trstu na Liceju »Franceta Prešerna«, v Gorici pa na »Ivanu Cankarju«. Omeniti velja tudi dragoceno ponudbo uredništva revije »Primorska srečanja«, ki bo brezplačno pošiljalo svoje edicije

vsem dijakom, ki se bodo udeležili Cankarjevega tekmovanja na drugi oziroma tretji stopnji.

Upravni odbor Slavističnega društva Trst je ocenil izid prve številke svojega Biltena, ki je vzbudil veliko zanimanje, tako da je praktično pošlo vseh 180 izvodov skromnega, zato pa očitno potrebnega informativnega glasila. Naslednja številka naj bi izšla koncem meseca maja ter naj bi po eni strani v osrednjem delu oživila vse tiste postavke našega Slavističnega društva, ki bi jih veljalo obuditi in po možnosti aktivirati - področje delovanja je namreč izredno široko - ter prispevala še raziskavo o »sporočanju« na dveh nižjih srednjih šolah v Trstu, kar bo pripravila prof. Olga Lupinc. Na vsak način je nujno stopnjevati intenziteto in sporočilnost Biltena, ki pomeni važno sredstvo za informiranje o delu našega Slavističnega društva ter za tesnejšo medsebojno povezanost vseh članov. Odziv prve številke pa seveda narekuje povečano naklado v bodoče.

Letno zborovanje slovenskih slavistov bo to pot v Mariboru in sicer od 13. do 15. oktobra. Šlo naj bi za plenarna predavanja nekoliko daljšega obsega, zaradi tega številčno točno odmerjena, za možnost razprave, tematika pa naj bi prvenstveno segala na področje besediloslovja, pragmatike in analize oziroma kritike obstoječih učbenikov.

Slavistično društvo Trst

Srečanje pisateljev ob meji

Jutri se bo v portoroškem hotelu Palace (ob 10. uri) začelo že tradicionalno srečanje pisateljev ob meji, ki ga prireajo Unije Italijanov s Koprškega. Srečanje samo si je v prejšnjih dveh letih pridobilo v Srednji Evropi že tolikšen ugled, da prihajajo v Portorož vplivni predstavniki in avtorji pisane besede ter časnikarji najrazličnejših medijev. Tako bo najbrž tudi letos, saj so tematike srečanja aktualne in v marsičem celo vznemirljive.

Organizatorji bodo letos pisateljsko »zborovanje« še popestrili, saj bo ob nedeljski razglasitvi nagradencev (za najboljše novo delo oziroma esej) v soboto tudi izlet v naše zamejstvo, točneje na Repentabor, kjer naj bi bil tudi evropski literarni večer.

Že danes pa se bodo udeleženci in spremljevalci srečanja zbrali v Portorožu (ob 18. uri) na tiskovni konferenci, na kateri bodo med drugim predstavili tudi zbornik, ki prinaša vse posege v lanske leto razpravo.

Uničevalna mašinerija Rožančevih Hudodelcev

Potem ko smo na teh istih straneh že lahko prebrali izčrpen prikaz »Hudodelcev«, kot so se slednji udeležili v najnovejšem slovenskem filmu, je prav, da to Rožančevu ponatisnjeno delo - prva izdaja datira iz leta 1981 - prikažemo še znotraj zgolj literarne, da ne rečemo vsebinske strukture. Ta na moč srhljiva zgodba v enem samem dihu, brez predaha, mestoma kar brez obširnih razlag in pojasnitve, se uvaža z vso možno ostrino že na samem pričetku, ko se avtor podpiše pod naslednje posvetilo: »Ne bi napisal te knjige, če se ne bi še sedaj, po več kot petindvajsetih letih, v spanju večkrat prestrašil komandirja, ki se kar na lepem vzame od nekod in pravi, da moram takoj nazaj, ker da so me spustili pomotoma.«

Knjiga je zgoščen zapis o Petru Berdonu, ki potuje v Beograd k Fabienne, svoji bivši francoski ljubici, ki jo je spoznal na svojem delu na ambasadi v Parizu, k Fabienne, nekakšni erotični odrešitvi težke sence, ki visi nad njegovo glavo: nad glavo potomca matere Hercegovke in avstroogrškega poročnika Petra Berdona, ki so ga sežgali v Rižarni, on sam, namreč Peter, osrednji junak, pa se je pretepal v Trstu s fašisti in italijanskimi nacionalisti, mati je imela bar in restavracijo »Vicino al mare« v Ulici Ghenga, se kasneje premaknil v Ljubljano, bil nekajkrat na mladinski akciji, kasneje - kot rečeno - v Parizu, potem pa je v osvobojeni Jugoslaviji po nekakšni nerazložljivi logiki v trojki z Ivanom in Štefkom nadaljeval svoj revolucionarni mladniški boj atentatorske vrste, dokler se ni strategija uporniške-

ga navdušenja končala s tragedijo v Banja Luki, kjer sta bila ubita dva miličnika, pa tudi Ivan in kolegica Štefka, da bi se Peter vse izgubljen končno spomnil na Fabienne, ki ga pričakuje v Beogradu. Na vlaku ga bodo aretirali, strpali v zapor nekam v Srem, tam bo živel razpotegnjeno življenje kaznjence, pravzaprav političnega zapornika in bil pripravljen odgovarjati za uboj v tisti nepomembni Banja Luki.

Od tukaj dalje dobi knjiga svojo največjo moč, življenje v kaznilnici je infernalno, predvsem zaradi resnice čakanja in ustavljenega časa, predvsem pa obsodbe, ki presenetljivo ne omenja ubitih miličnikov, pač pa dejstvo t. i. stalinistične dejavnosti, oziroma protidržavnega delovanja. Infernalno je dejstvo, da stalinistični postopki in atmosfera iščejo stalinistične krivce, jih pravzaprav morajo najti, in naj Peter Berdon še tako dokazuje svojo krivdo na povsem drugem področju, vse zaman, mašinerija je neusmiljena, je aprioristična, zasliševalci bodo izrekli iz njega željeno priznanje, pa čeprav bi morali čakati leta. Inkvizitorsko vzdušje se stopnjuje s prihodom italijanske trojke, Peter Berdon je nenadoma večji hudodelec od ubijalcev in medvojnih sovražnikov, s svojo zaporniško številko 2428 je pravzaprav največji možni zločinec tedanjega trenutka: stalinist in še enkrat stalinist.

Razvidne, običajne logike v vsem tem peklju že zdavnaj ni več, to je logika Orwella in Kafke, bolje rečeno tistih časovnih zarisov, ki so karakteristični z izgubo vsakršnih smiselnih in razrešljivih pove-

zav. To je (ne)logika povojnih časov, ko se nasilje vojne z močnimi odmevi nadaljuje v t. i. mirna obdobja, jih impregnira s svojo miselnostjo in uničevanjem in vse je zaman: vsakršno sklicevanje na dejstva, vsakršno dokazovanje otipljivih resnic novega, vsaj na papirju ustavljenega časa, mašinerija se vrti dalje. Razmere v kaznilnici, kjer zaporniki revidirajo svoja stališča, zaradi katerih so se znašli za zapahi, pa vodstvo kaznilnice noče takšnih »ske-sancev« - te in takšne razmere, kjer je dogajanje in potekanje bolj podobno mučnim sanjam kot pa normalnim življenjskim iztekom, so v bistvu verodostojnejša prisposoba novega časa, kot pa je to tista civilna fasada, ki se kopa v soncu miru in vsakršnega navdušenja. Peter Berdon zaradi tega potrebuje največ energij ravno za sprejemanje na glavo postavljenih dejstev in postopkov, ki pa v resnici trdno stojijo na nogah protiinformbirojevskih časov komaj osvobojene Jugoslavije in Evrope. Njegova bitka je boj s samim seboj, vse trdno okrog njega in v njem je porušeno, do kraja pa bi bilo izgubljeno, v kolikor mu ne bi uspelo sprejeti logiko neologike v zadovoljivi meri. Namesto totalnega živčnega zlo-ma ali trajne norosti se naš junak uspe notranje organizirati, na koncu celo poglobne neznani usodi nasproti in v nekem smislu premagava pekel groze in miselne torture. Ušel je začaranemu krogu, »hudodelec«, odšel je v nekem smislu nepoškodovan, toda kaznilnica ostane, kjer je, on sam pa je obeležen s svojo preteklostjo in zaporniško identiteto.

JANEZ POVŠE

Izjemna raznolikost ponudbe na sejmu mladinske knjige

Sejem mladinske knjige (Fiera del libro per ragazzi) v Bologni spada med najpomembnejše knjižne prireditve v Evropi in že petindvajset let vzbuja veliko zanimanje med šolniki in vsemi, ki se strokovno ukvarjajo z vzgojo in z izobraževanjem. Letos so prireditelji slavnostno proslavili srebrno obletnico sejma z rekordnim številom razstavljalcev in res kvaliteten programom. Od 7. do 10. aprila je na razstavi površini 15 tisoč kvadratnih metrov predstavljalo svoje knjižne novosti 1187 razstavljalcev iz 55 držav.

Težko je opisati obsežno in pestro ponudbo, ki je prevzela domače in tuje obiskovalce, občutke in misli, ki so se porajale ob obisku tega pomembnega sejma, pa bi lahko strnili v razveseljivo ugotovitev, da je skrb za otroško književnost v mnogih državah izredno živa. Italijanske založniške hiše so predstavile bogato izbiro šolskih knjig za vse stopnje in vrste šol. Posebne pozornosti je bila deležna osnovna šola, kjer so od letos v veljavi novi učni načrti, ki zahtevajo poleg posodobljenih vsebin tudi nove znanstvene in metodološke oprijeme. Pravi razcvet pa je bil letos opazen pri literaturi za predšolsko obdobje. Pisana zakladnica iznajdljivih »knjig-igrač« je očarala najmlajše in navdušila tudi odrasle, ki so se za kratek čas lahko prepustili domišljiskemu svetu pravljic. Pod naslovom »Il fumetto esplora la storia« (Strip odkriva zgodovino) so si svoj razstavni prostor priborili tudi stripi, ki na zabaven način približajo otroku človekovo življenje v zgodovinskih obdobjih ter obravnavajo zgodovinske dogodke ironično in privlačno.

Naraščajoče zanimanje za učenje jezikov je spodbudilo strokovnjake, da so izpolnili in predstavili načine multimedijskega sistema izobraževanja, kjer sta knjiga in učbenik usklajena z drugimi mediji, kot so tonske in video kasete ter računalniški programi. Vredna omemba je tudi predstavitev najnovejših del ilustratorjev otroških knjig, posebno pa razstava ameriškega slikarja češkega porekla Mauriceja Sevdaka, ki je žela mnogo pohval tudi zaradi domiselne postavitve.

V skupnem razstavnem prostoru je bila v sodelovanju z drugimi jugoslovanskimi založbami zastopana tudi ljubljanska Mladinska knjiga z najnovejšimi slikanicami in mladinsko pripovedno literaturo. Poleg slovenskih izvirnikov so vzbudili precejšnje zanimanje tudi prevodi v italijanščini in v druge evropske jezike.

SONJA SIRK

iz likovnih galerij - iz likovnih galerij

Schiozzi v palači Costanzi

V palači Costanzi je v teh dneh na ogled razstava tržaškega slikarja srednje generacije Livia Schiozzija. Dogodek je vreden omembe tudi iz drugega razloga. S to razstavo, ki so jo odprli 5. aprila, je Galerija moderne umetnosti Mesnega muzeja Revoltella odprla namreč serijo štirih monografskih razstav, ki bodo posvečene tržaškim umetnikom srednje generacije. Po daljšem presledku je vodstvo Galerije le sklenilo, da nadaljuje z razstavno dejavnostjo v palači Costanzi, ki je po nedavni preureditvi postala eden od najlepših razstavnih prostorov v Trstu. Odslej pa razstave ne bodo posvečene velikim tržaškim in itak že znanim mojstrom iz preteklosti, pač pa bodo nudile pogled v sedanje živo umetniško dogajanje. Na ta način naj bi razstave prenašale v živo umetniški utrip našega mesta. Do sedaj pa ni bilo tako, saj je vsesplošno prevladovala teorija po nujenju neke muzejske podobe Trsta (tako namreč lahko razumemo nedavne fotografske razstave v prireditvi Občine Trst, pa delno tudi monografske slikarske razstave samega Muzeja Revoltelle pred nekaj leti). Kateri umetniki bodo po Liviu Schiozziju zastopali v palači Costanzi sodobno tržaško umetniško snovanje, je še uganka, šušlja pa se, da bo med štirimi izbranimi umetniki tudi Klavdij Palčič.

Dela Livia Schiozzija pa so kot za nalašč povezava med nekakšno klasično in v Trstu vsepovsod zaznavno kulturo in sedanjimi estetskimi težnjami. Izhajajoč iz neoklasičnih zasnov se Schiozzi namreč odpira v sedanost in ustvarja elegantne prostorske objekte in platna (vsaka moderna oznaka, kot je na primer postmodernizem, pa je tu vsekakor odveč). Razstava v palači Costanzi je na meji med prostorskim oblikovanjem in slikarskim posegom v okolje (Schiozzi poučuje namreč kompozicijo in slikarske tehnike na tržaški Državni umetnostni šoli), kjer se velika platna v akrilu učinkovito ujemajo z vgrajenimi predmeti in ustvarjajo samostojni likovni in arhitekturni prostor.

Navezovanje na neoklasicizem ni le kritikova poanta, saj je pri Schiozziju vseskozi jasno, da je njegovo dojemanje okolja zraslo ob neoklasicističnem obrazu Trsta, kar je povsem preželo njegovo, vsaj zadnje, likovno ustvarjanje. Racionalna zasnova njegovega dela pa je narekovala tudi izbiro barve: barvni spekter je namreč omejen le na sive odtenke. Kljub temu pa je izid take odločitve nepredviden, saj učinkuje tudi ta barva - ki je že po tradiciji hladna in sploh neustvarna - bogato in zlahka, tako da vzbuja splošen vtis razkošja in elegancije.

Prva izbira Galerije moderne umetnosti je torej kar se da posrečena, verjetno pa nam bo v bodočnosti posredovala drznejše umetnike.

BARBARA GRUDEN

»Glorija« Tallerijeve

Ob letošnji veliki noči so priredili v Trstu dve ali celo tri razstave nabožnega značaja. V pritličnih prostorih palače Bonomi na Trgu Libertà so pripravili razstavo deželnega značaja, na kateri sodeluje kar 67 umetnikov iz FJK, ki so se odzvali na natečaj z naslovom Omaggio a Maria, kar bi po naše mogli reči V počastitev Marije. V občinski galeriji pa je razstava, ki jo je pripravila Elena Talleri pod naslovom La Gloria - Glorija. Pravzaprav je Tallerijeva pripravila na to temo dve razstavi, že omenjeno v občinski galeriji ter še eno v galeriji Malcanton.

Elena Talleri se vedno loteva tematskih serij in je na primer pred letom dni pripravila v galeriji Cartesius razstavo 33 portretov, v kateri je likovno obdelala 33 tržaških vidnejših osebnosti, predvsem pisatelje, kritike in javne delavce.

Sedaj pa je pripravila, kot smo rekli, tematsko razstavo z naslovom Gloria, vendar ne gre le za velikonočno krščansko slavo, pač pa za svojevrsten prikaz biblijskega križnega pota, ki se zaključi z vstajenjem, ter s prikazom v Emausu. Likovnica v uvodu k predstaviti sicer pravi takole: »Čep-rav se ta Kristus zdi čuden... je vendarle le ubogi Kristus, ki je v stalnem premikanju... sicer je na poti, na trpečem potovanju nasproti nadčloveškemu žrtvovanju, ki je določeno, da postane Glorija.«

Na obali Hrvaške si obetajo veliko turistov

V lanskem letu so na Hrvaškem imeli 68.160.100 nočitev, kar je bilo 99,9 odstotka v primerjavi z letom prej. Čeprav so na 101,7 odstotka zvišali nočitve tujih gostov, so se tiste domačih zmanjšale na 96,2 odstotka v primerjavi z letom prej. Hrvatska seveda prednjači v številu nočitev v Jugoslaviji, kjer so lani vsega skupaj imeli 109.969.762 nočitev, od tega 52.298.113 tujih. Razumljivo je, da sta v tem oziru na prvih mestih Dalmacija in Istra, saj je skoro vsa obala ob Jadranu na ozemlju te republike. Izjemo tvorijo nekaj kilometrov širok pas bosanskega izhoda na morje, južni del obale, ki je v Črni Gori, ter severni pas Slovenske Istre.

Med nočitvami tujcev so lani na Hrvaškem na prvem mestu daleč pred drugimi bile tiste Zahodnih Nemcev. Teh so lani imeli kar 17.077.900, kar je 101 odstotek v primerjavi z letom prej. Na drugem mestu so bili Britanci s 4.709.900 nočitvami (114,2 odstotka), na tretjem Avstrijci s 4.590.900 nočitvami (99,3). Na četrtem so Italijani s 4.215.000 nočitvami (107,8 odstotka). Veliko je bilo Čehoslovakov, ki so zabeležili kar 2.496.500 nočitev, kar pa je za 84,7 odstotka manj kot leto prej. Sledili so jim Nizozemci z 2.265.800 nočitvami (96,4) in Francozi z 1.081.800 nočitvami (95,7).

V odstotkih se je najbolj povečalo število nočitev turistov iz ZDA, ki so s 373.800 nočitvami zabeležili kar 159,3 odstotka; sledijo Kanadčani, ki so imeli 84.600 nočitev (129,6), ter Finci z 81.200 nočitvami (128,1). Najslabše so se v primerjavi z letom prej odrezali Romuni s komaj 79 odstotki in 38.400 nočitvami.

Če pogledamo na vso Jugoslavijo, pa je lani v odstotkih najbolj naraslo število nočitev turistov iz ZDA (155), iz Kanade (129), iz Poljske (117), iz Velike Britanije (114), iz Grčije (114), iz Belgije (112). Vendar pa so številčno bolj pomembne nočitve turistov iz večjih evropskih držav. Zahodni Nemci so namreč ustvarili nad 20 milijonov nočitev, Britanci nad 6 milijonov, Avstrijci nad 5.200.000, Italijani nad 5 milijonov, Čehoslovaki pa nad 3 milijone.

Seveda je treba tudi upoštevati, koliko denarja so prinesli ti turisti. Zahodnih Nemcev je bilo veliko. Znano pa je, da so zelo varčni. Plačajo penzijo ali polpenzijo, a le malo porabijo izven hotela. Čehoslovaki so

bivali predvsem pod šotori ali v sindikalnih domovih ter pri zasebnikih. Porabili so malo, pa čeprav jih je bilo precej. Največ so porabili Italijani in Francozi. Zelo zaželeni so ameriški turisti, pa čeprav jih je bilo bolj malo v primerjavi z drugimi.

V letošnjem letu bo na hrvaški obali še več hotelskih kapacitet. Nanovo so zgradili hotele, povečali kapacitete že obstoječih. Največ pa so k novim kapacitetam prispevali zasebniki, ki so zgradili veliko novih stanovanjskih hiš vzdolž vse obale. Nekatere teh hiš so že mali hotelčki. Tako bi jih ocenili pri nas v Italiji. Marsikdaj registracije gostov v zasebnih hišah »zbežijo« turističnim uradom. Zaradi tega je brez dvoma govorilo, da so številke, ki smo jih prej omenili, precej višje. Zaslugek seveda tudi.

Letos seveda pričakujejo več turistov iz tujine. Cene hotelskih storitev so skoro enake lanskim, seveda če bomo plačali v trdni valuti. Tudi v nekaterih drugih sredozemskih državah so cene podobne lanskim. To tudi v Italiji. Jugoslovanski turistični delavci pa menijo, da bo, zaradi domače inflacije, letos šlo na počitnice manj domačinov.

23. razstava vin Gran Premio Noè od sobote dalje v Gradišču

Od sobote, 23. aprila, do vključno nedelje, 1. maja, bo v dvorani Bergamas v Gradišču ob Soči razstava vin pridelanih v Furlaniji-Juljski krajini Gran Premio Noè. Letoviščarska ustanova jo prireja jo že triindvajsetič. Prireditve je zaslovela daleč naokoli, saj so v teh letih na njej dobili priznanja najboljši vinogradniki iz naše dežele. Prireditve pa se ne zaključijo v tednu dni. Sprejeta in nagrajena vina si je moč ves leto nabaviti v enoteki La Serenisima v Gradišču ob Soči. Odtod jih razpošiljajo v svet.

Letos so vinogradniki poslali rekordno število vzorcev: 444. Kar 23 komisij je poskušalo ta vina. Resnost ocenjevalcev se vidi že v tem, da niso pripustili na razstavo kar 40,45 odstotkov vzorcev, torej vsa tista vina, ki niso dobila najmanj 75 odstotkov točk. Na razstavi bomo torej lahko poskušali le 264 vzorcev. Od 306 poslanih belih bo na razstavi 162 vin, od 138 rdečih vin pa kar 102.

V Gradišču bomo v treh dneh lahko poskusili tudi vina nekaterih slovenskih vinogradnikov. Gre za vina zadruge Brda iz Števerjana, zadrug-

ne kleti iz Krmina (tja nosijo svoje grozdje tudi Brici), Marčela in Marina Humarja iz Števerjana, bratov Keber s Cegla, Borisa in Antona Pintarja iz Števerjana, posestva Primožič z Oslavja, Danila Lupinca iz Praprota.

Ocenjevalne komisije je vodil enotehnik Marcello Pillon. Pri organizaciji te velike prireditve deželnega značaja sodelujejo tudi nekatere druge ustanove, v prvi vrsti Deželni center za ovrednotenje vinogradništva in enologije.

Da ne bi prišlo do istočasnosti z goriškim Espomgom so letos prireditve v Gradišču pomaknili za en teden naprej.

Med razstavo seveda združeno s poskušnjo bo tudi vrsta drugih prireditve. V enoteki bo moč okusiti tudi kaj dobrega, nevsakdanjega. Prirediteli bodo nekatere posvete, med temi 28. aprila deželni sestanek sommelierjev.

Sicer pa je Gradišče ob Soči kraj, kjer imaš na voljo cel kup dobrih gostiln, v katerih najdeš kaj za pod zob za vsak okus in vsak žep.

Tipične večerje ob Tilmentu

Tudi letos so nekatera gostišča v pokrajini Benetke, med rekama Tilment in Sile, priredila gastronomske večere z naslovom »Incontri a tavola col Veneto orientale«. Gostinci ponujajo seveda domače specialitete, od rib pa do divjačine. Pričeli so že 4. marca v znani restavraciji Mattarello v San Michele al Tagliamento, nedaleč od Latisane. Večerje bodo 22. ap-

čila v restavraciji Tre casoni v Bibionu, 29. aprila v Alla Botte v Portogruaru, 6. maja v Alla Darsena v Cortellazzu ter 13. maja v Tortuga v Porto S. Margherita. Sledil bo poletni premor.

Z večerjami bodo nadaljevali v septembru, oktobru in novembru. Takrat pride na vrsto drugih sedem gostišč.

400.000 ležišč na Tridentinskem

24 milijonov nočitev turistov so imeli na Tridentinskem v lanskem letu. K njim je prišlo nad dva milijona in pol tujcev. Na voljo imajo 400.000 ležišč, od teh kar 83.000 v hotelih. Podatke povzemamo iz publikacije o turizmu na Tridentinskem, ki jo je izdala tamkajšnja Turistična ustanova.

Domačini si prizadevajo, da bi privabili še več tujcev. Dobro se zavedajo, da je dandanes kvaliteta nujno potrebna. Prizadevali si bodo, da izboljšajo in povečajo kapacitete v znanih letoviških kot tudi, da povečajo zmogljivosti pri zasebnikih, saj je v tej deželi zelo razvit kmečki turizem.

Petindvajset let poslovanja sindikalne agencije ETLI

Petindvajset let delovanja ima turistična agencija ETLI (Ente turistico lavoratori italiani), ki deluje v okviru sindikalne zveze CGIL. V času od lanskega januarja do oktobra so ustregli željam 180.000 turistov. Številka ni velika. V Italiji imajo 250 pisarn, ki so v večini primerov v prostori sindikata. Ponekod (tak je primer Trsta) so to postale prave turistične pisarne. Ponujajo 150 izletov v trideset držav. ETLI je bil ustanovljen leta 1962 predvsem zato, da bi delavcem nudil poceni po-

čitnice v državah Vzhodne Evrope. Tudi zato, ker v teh državah sindikati skrbijo predvsem za počitnice, nimajo tiste vloge, ki jo imajo v Zahodni Evropi. Kasneje se je ETLI lotil prirejanja izletov. Še zlasti prihajajo v poštev upokojenci in socialni turizem.

V paketih ETLI so tudi dragi izleti v razne države s ceno, ki se prav nič ne razlikuje od tistih, ki jih zahtevajo v drugih turističnih pisarnah. V glavnem pa skrbijo za letovanje v polsezoni in za avtobusne izlete.

Loterije v prid turizmu

Merano, Agnano, Venezia, Viareggio, Italia, Monza: to so naslovi šestih loterij, ki so vsako leto v Italiji. Vsako leto nekaj sto Italijanov postane sila bogatih, za desetine in stotine milijonov ter tudi za kako milijardo (prva nagrada vsake loterije znaša namreč dve milijardi lir). Gori omenjene loterije so povezane s športnimi ter turističnimi dogodki v gori imenovanih krajih ter na televizijsko glasbeno komedijo Canzonissima. Poleg srečnih dobitnikov ima velik zaslužek tudi država, saj se v erar na tak način stekajo milijarde lir.

Dvajset italijanskih poslancev, ki pripadajo različnim strankam, večinskim in opozicijskim, je podpisalo osnutek zakona za priredbo dvajset loterij na leto. Že znanim naj bi dodali take, ki bi bile vezane na zgodovinski re-

gati pomorskih republik v Amalfiju in Genovi, viteškim tekmam v Sulmoni in Folignu, Palii v Sieni in tistemu v Astiju, Quintani v Ascoli Picenu, mednarodnim konjeniškim tekmam v Montecatiniju, smučarskim tekmam na Adamelli, pevskemu festivalu v Sanremu, avtomobilski dirki v Imoli itd.

Poslanci so tudi predlagali, da bi med vsemi temi vsako leto izžrebali dvanajst loterij, katerih četrtnina dobička bi šla v sklad pristojnih občin. Ena loterija pa naj bi bila evropskega značaja. Predlagatelji zakonskega osnutka ga utemeljujejo kot turistično pomembnega, saj bi prireditve, vezane na loterijo, v te kraje privabile veliko več tujcev kot jih sedaj prihaja na te prireditve.

Še en zapis z obiska v oddaljeni azijski deželi Svojstvena arhitektura ter umetnost Mongolov

V edinem delujočem budističnem samostanu v Ulan Batorju - Gandanu - si turisti lahko ogledajo celotni obred, od takrat, ko se svečeniki - lame - na trobenje v školjko pričnejo zbirati pred vhomod v svetlišče, pa do konca njihovih razmišljanj in prebiranj svetih knjig. Z obredom in izgovarjanjem citatov iz knjig je povezano tudi obredno uživanje hrane in pijače. Izmed prebivalcev se obredov udeležujejo le starejši, ki se v skupinah zbirajo pred svetiščem.

Ko se človek z griča, kjer stoji ta samostan, spusti spet v trušč mestnega središča, ga spremlja zanimiva arhitektura, tudi precejšnje število spomenikov. Na glavnem trgu dominira konjeniški spomenik junaka revolucije Sukhe-Batorja, nedaleč od njega pa je pred pročeljem neke javne zgradbe visok Stalinov spomenik. Zanimivi so tudi "murali", slikarije in mozaiki na pročeljih zgradb ob glavnih cestah, pa panoji s političnimi parolami in liki znanih ruskih revolucionarjev. Na drugi strani glavnega mesta se na visokem griču nad rečico dviga veličasten spomenik, posvečen ruski pomoči ob vdoru japonskih vojaških sil v tridesetih letih. Ta spominska obeležja za namenu socrealistična umetnost monumentalnih izklesanih likov in velike stenske mozaične kompozicije.

Tudi v javnih zgradbah, posebno restavracijah, so po stenah najrazličnejše slikarske kompozicije, ki so v glavnem dekorativne narave in jih zaznamuje folklorna poetičnost. Tuju dajo v takšnih lokalih jasno pokazati, da ne sodi tja. Zanje je predviden hotelski kompleks z vso svojo ponudbo. Zdi se, kot da bi Mongoli ne želeli deliti te svoje domaćnosti z drugimi. Bežen sprehod po eni največjih trgovin v prestolnici tuju pove, da ima-

jo tudi Mongoli ambicije po ogromnih trgovinah, veleblagovnicah, kjer naj kupci dobi prav vse, od hrane do oblačil in tehničnih predmetov. In če je v posebnih oddelkih mogoče kupiti fotoaparate ruske izdelave, skoraj v celem mestu ne najdeš filma. Tako ti preostane le še "sreča" v trgovinah z brezcarinskim blagom. Vrste so običajen pojav na ulicah Ulan Batorja, zlasti tam, kjer prodajajo kaj alkohola. Čeprav imajo svojo pivovarno v glavnem mestu, je to pijačo skorajda nemogoče odkriti v trgovinah. Pač pa so na ulicah potujoče prodajalne kvasa. Zgleda, da je duh "perestrojke" in boja proti alkoholizmu iz Sovjetske zveze zavel tudi po Mongoliji.

Težko je priti tudi do kakšne kulturne prireditve na najvišji ravni, v Narodnem gledališču ali pa uglednem cirkusu. Karte so razprodane že precej pred predstavami, tako da ne gre brez pomoči. Mongoli imajo izredno bogato folkloro, povezano z njihovimi ljudskimi igrami in prireditvami. Vendar tovrstna ponudba še ni povezana s turističnimi aranžmani. Tujec, ki pride v Mongolijo za kratek čas, si pač ne more ogledati vsega, ampak je v glavnem vezan na uradni program.

In čeprav je ta program na deželi namenjen obiskovanju zgodovinskih znamenitosti in naravnih lepot, kot na primer slap reke Orhon, se je na posebno željo mogoče srečati tudi s pravimi kmeti in v pogovoru z njimi zvedeti, kako živijo, kaj delajo, kako poteka njihov vsakdan. Nekdaj je bil ger (okrogli šotor) nomadskih pastirjev odprt in si je slučajni popotnik v njem postregel s hrano in pijačo. Prepričal sem se, da je del te gostoljubnosti živ še sedaj. V kmetovi hiši

Lame zbrane pred svetiščem

so nam postregli s sladico iz mleka, nekakšnim posušenim sladkokislim izdelkom, ki ga imenujejo arol. V pogovoru smo zvedeli, da kmetje živijo zelo naravno, da je njihova hrana v glavnem meso in mlečni izdelki, da nimajo televizije, še celo radioaparati so redki, zanje potrebujejo akumulatorje. Resnično je njihovo življenje povezano le z naravo in njenimi ciklusi. Tako sta življenje in smrt povsem naravni. Mongoli so še v prvi polovici tega stoletja svoje "pokopali" tako, da so jih ven iz vasi ob poti prepustili ujedam. V sedanjem času jih pokopljejo na krajih, ki so precej oddaljeni od naselij. In tja se odpravijo enkrat na leto "pokramljati" s pokojniki. S seboj vzamejo tudi jedačo in pijačo.

V naseljih, kjer imajo postavljene lese-ne hiše, me je presenetilo, da je vsaka domaćija povsem ograjena in ločena od sosedov. Zvedel sem, da brez gospodarjevega povabila ali dovoljenja nihče nima vstopa na dvorišče ali v hiško. Seveda so v takšnem okolju domaćini do tujcev še bolj nezaupljivi. Pred njimi zapirajo vhodna vrata, otroci se razbežijo... Vendar se s prijaznim pogledom in s prijateljsko kretnjo da vzpostaviti stik. Jasno pa je, da je to samosvoj svet, ki ga Evropejci s svojimi civilizacijskimi pogledi kaj težko razumemo. Vendar pa je izredno slikovit in zanimiv, kajti vse, kar tam vidiš, je popolnoma drugačno kot pri nas.

IZTOK PREMROV

Več reklame za ovrednotenje turizma v Toskani

Štiri milijarde in pol lir bo v letošnjem letu porabila za turistično reklamo Dežela Toskana. Skoro polovico tega denarja bodo porabili za prisotnost na raznih sejnih in drugih podobnih reklamnih prireditvah v tujini in v Italiji. Ponujali bodo tudi poceni pakete za izlete v manj znane in obiskane kraje Toskane. Sodelovali bodo tudi z ENIT in družbo Alitalia za reklamo v prekomorskih deželah.

Največ pozornosti bodo posvetili reklamni akciji v Zvezni republiki Nemčiji. Tam bodo imeli svoje prireditve.

Dežela Toskana je izdelala tudi triletni načrt turistične reklame. Dobro se zavedajo, da je večina hotelov dotrajanih. Zaradi tega bodo morali iz drugih sredstev dežele črpati denar za gradnjo novih hotelov in popravilo starih.

Firence, Piza, Siena, Viareggio ter vsa obala, Montecatini, Arezzo in še vrsta drugih krajev so turistično pomembni. Še zlasti Firence so postale zelo atraktivne predvsem zaradi številnih muzejev. V tem mestu so pred mesecem dni v veliko ulicah mestnega središča prepovedali avtomobilski promet. Turistom bo to prišlo. V muzejih pa bo nujno potrebno podaljšati urnik odprtja do poznih večernih ur, saj je bilo na nekaterih razstavah v zadnjem času veliko obiskovalcev, česar prireditelji sploh niso pričakovali. V načrtu imajo še nekaj večjih razstav. Zato bodo morali drugače poskrbeti za številne obiskovalce.

Stran pripravil
in uredil
MARCO WALTRITSCH

mladi in delo

javni natečaji

UNIVERZE

Univerza v Benetkah razpisuje javni natečaj za centralnista generalnega in pomožnega tehničnega centra Univerze v Benetkah. Natečaja se lahko udeleži, kdor je končal nižjo srednjo šolo, je že polnoleten in nima še 36 let (razen izjem, ki jih predvideva zakon). Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kolkovanem papirju po posebnem vzorcu, ki ga dobi v Uradnem listu. Prošnjo mora poslati na naslov: Al Magnifico Rettore dell'Università degli Studi di Venezia, Dorsoduro n. 3246, Venezia. Poleg tega mora prošnjo kandidat lastnoročno podpisati. Verodostojnost podpis mora overoviti notar ali občinski tajnik. Rok za predložitev prošnje za vpis na natečaj **zapade 2. maja 1988**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 1. 4. 1988.

Univerza v Benetkah razpisuje javni natečaj za pomožnega knjižničarja. Natečaja se lahko udeleži, kdor je izpolnil šolanje na višji srednji šoli, zna katalogirati knjige in je že polnoleten ter nima še 36 let (razen izjem, ki jih predvideva zakon). Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kolkovanem papirju po posebnem vzorcu, ki ga dobi v Uradnem listu. Prošnjo mora poslati na naslov: Al Magnifico Rettore dell'Università degli Studi di Venezia, Dorsoduro n. 3246, Venezia. Poleg tega mora prošnjo kandidat lastnoročno podpisati. Verodostojnost podpisa mora overoviti notar ali občinski tajnik. Rok za predložitev prošnje za vpis na natečaj **zapade 2. maja 1988**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 1. 4. 1988.

Univerza v Benetkah Inštitut za arhitekturo razpisuje javni natečaj za šest pomožnih administratorjev. Natečaja se lahko udeleži, kdor je izpolnil šolanje na višji srednji šoli, je že polnoleten in nima še 36 let (razen izjem, ki jih predvideva zakon). Poznati mora tudi temelje civilnega, ustavnega in administrativnega prava. Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kolkovanem papirju po posebnem vzorcu, ki ga dobi v Uradnem listu. Prošnjo mora poslati na naslov: Al Direttore di questo Istituto universitario di architettura, Tolentini 191, Venezia. Poleg tega mora prošnjo kandidat lastnoročno podpisati. Verodostojnost podpisa mora potrditi notar ali občinski tajnik. Rok za predložitev prošnje za vpis na natečaj **zapade 2. maja 1988**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 1. 4. 1988.

Univerza v Benetkah Inštitut za arhitekturo razpisuje javni natečaj za dva pomožna knjižničarja znanstvenih inštitutov. Natečaja se lahko udeleži, kdor je izpolnil šolanje na višji srednji šoli, zna katalogirati knjige, zna s pomočjo slovarja prevajati besedila iz angleščine ali nemščine ali francoščine v italijanščino in je že polnoleten ter nima še 36 let (razen izjem, ki jih predvideva zakon). Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kolkovanem papirju po posebnem vzorcu, ki ga dobi v Uradnem listu in jo mora poslati na naslov: Al Direttore di questo Istituto universitario di architettura, Tolentini 191, Venezia. Poleg tega mora prošnjo kandidat lastnoročno podpisati. Verodostojnost podpisa mora potrditi notar ali občinski tajnik. Rok za predložitev prošnje za vpis na natečaj **zapade 2. maja 1988**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 1. 4. 1988.

Univerza v Benetkah Inštitut za arhitekturo razpisuje javni natečaj za pomožnega računovodjo na administrativnem-računovodnem oddelku. Natečaja se lahko udeleži, kdor je izpolnil šolanje na višji srednji šoli. Poleg državnega in splošnega računovodstva, mora poznati tudi temelje civilnega, trgovskega, ustavnega in administrativnega prava. Kandidat mora biti polnoleten in ne sme imeti 36 let (razen izjem, ki jih predvideva zakon). Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kolkovanem papirju po posebnem vzorcu, ki ga dobi v Uradnem listu in jo mora poslati na naslov: Al Direttore di questo Istituto universitario di architettura, Tolentini 191, Venezia. Poleg tega mora prošnjo kandidat lastnoročno podpisati. Verodostojnost podpisa mora overoviti notar ali občinski tajnik. Rok za predložitev prošnje za vpis na natečaj **zapade 2. maja 1988**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 1. 4. 1988.

Univerza v Benetkah razpisuje javni natečaj za tri pomožne administratorje. Natečaja se lahko udeleži, kdor je izpolnil šolanje na višji srednji šoli, je že polnoleten in nima še 36 let (razen izjem, ki jih predvideva zakon). Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kolkovanem papirju po posebnem vzorcu, ki ga dobi v Uradnem listu. Prošnjo mora poslati na naslov: Al Magnifico Rettore dell'Università degli Studi di Venezia, Dorsoduro n. 3246, Venezia. Poleg tega mora prošnjo kandidat lastnoročno podpisati. Verodostojnost podpisa mora overoviti notar ali občinski tajnik. Rok za predložitev prošnje za vpis na natečaj **zapade 5. maja 1988**. Za podrobne informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 5. 4. 1988.

OSTALI JAVNI NATEČAJI

Generalno tajništvo evropskega parlamenta razpisuje javni natečaj za italijansko govore-

Tečaji za gostinstvo

Deželni zavod za poklicno usposabljanje IRFOP razpisuje tudi letos vrsto tečajev za usposabljanje gostinskega osebja. Tečaji bodo v raznih deželnih hotelih, stroške za prenočišče, hrano in učbenike bo prevzel IRFOP, medtem ko bodo morali tečajniki poskrbeti za osebno in službeno obleko ter za potne stroške.

Tečaji, ki so namenjeni približno 500 mladim, začenjajo oktobra in končajo maja, ob koncu pa tečajniki dobijo diplomu, ki je veljavna po zakonu. Tečaji so dveletni in razdeljeni na štiri dele: ob koncu vsakega dela mora dijak opraviti izpit, da je prepuščen k višji stopnji.

V načrtu so trije tečaji in sicer za tehnika strežbe, za tehnika kuharstva in pomožnega tajnika-vratarja (ta tečaj bo v Hotelu Europa v nabrežinskem bregu).

Pri načrtovanju tečajev si IRFOP prizadeva, da bi ohranil pravilno sorazmerje med številom udeležencev vsakega posameznega tečaja. V zadnjih casih se namreč dogaja, da je večje povpraševanje po strežnem osebju, medtem ko se tečajniki raje opredeljujejo za kuhinjo. Zato bo organizator poskrbel, da bo število udeležencev v raznih tečajih odražalo povpraševanje na tržišču. Zato bodo morali kandidati pred vpisom opraviti poseben test, ki bo predvidoma junija.

Učni načrt predvideva izmenično en teden teorije in en teden praktičnih vaj, teorija pa je tesno povezana s praktičnim delom in upošteva potrebe poklica. Učni načrti so sledeči:

- **tehnika strežbe:** turistična geografija, angleščina in nemščina, tehnična terminologija v francoskem jeziku, tehnika strežbe, blagovnanstvo, higiena, državljanska vzgoja in splošna kultura;

- **tehnika kuharstva:** tehnična terminologija v francoskem jeziku, blagovnanstvo, higiena, tehnika kuharstva, poklicno izračunavanje, državljanska vzgoja in splošna kultura;

- **pomožni tajnik-vratar:** turistična geografija, angleščina, nemščina, tehnika sprejemanja, delo v tajništvu in vratarnici, računovodstvo, državljanska vzgoja in splošna kultura.

Praktične vaje bodo v posameznih oddelkih in bodo posvečene predvsem osvajanju tehnike dela v raznih specializacijah. K tečajem se lahko prijavijo mladi od 14. (če so končali obvezno šolo) do 20. leta starosti (tehnika strežbe in kuharstva) in od 25. leta starosti za pomožnega tajnika-vratarja. Za prva dva tečaja je dovolj obvezna šola, za tečaj pomožnega tajnika-vratarja pa sta potrebni dve leti višje srednje šole.

Prošje na posebnem obrazcu je treba nasloviti na IRFOP, Ul. Capitolina 13, Trst do 20. maja letos. Za vse nadaljnje informacije se zainteresirani lahko obrnejo na IRFOP, tel 040- 7355 ali 7702729.

K prošnjam je treba dodati kopijo diplome ali potrdilo o vpisu, potrdilo urada za zaposlovanje, davčni kodeks, zdravstveno knjižico (kdor namerava slediti tečajem tehnike strežbe in kuharstva), medtem ko morajo tečajniki za pomožnega tajnika-kuharja priložiti potrdilo o dobrem zdravstvenem stanju.

Kandidati bodo sprejeti na osnovi lestvice, ki bo upoštevala točkovanje testov. Sprejeti kandidati bodo obveščeni pismeno.

Tečaji bodo v Hotelih Europa v nabrežinskem bregu, Meridianus v Lignano, Fonte in Poldo v Arti Terme, Ai Pini in Al Bosco v Gradežu, Mons. Nigris v Ampezzu.

lahko kandidati dobijo na sedežu TKE v Ulici Farneto 3.

Tržaška krajevna zdravstvena enota razpisuje javni natečaj za dva sodelavca-zdravstvena nadzornika. V poštev bodo prišli tisti kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, navedene v Deželnem uradnem vestniku št. 23. Poleg tega se lahko natečaja udeleži vsak, ki nima še 36 let (razen izjem, ki jih predvideva zakon) in je diplomiral na višji šoli za geometre ali kmetijske in industrijske izvedence. Rok za vpis na natečaj **zapade 13. maja 1988**. Prošnje bodo morali kandidati nasloviti na: Ufficio concorsi-Settore personale dell'U.S.L. n. 1 Triestina, Via Farneto 3, 34142 Trst. V tem uradu lahko kandidati dobijo tudi ostale informacije.

Goriška krajevna zdravstvena enota razpisuje javni natečaj za zdravstvenega tehnika v anatomiji in patološki istologiji. V poštev bodo prišli tisti kandidati, ki izpolnjujejo pogoje navedene v Deželnem uradnem vestniku št. 22 z dne 22. februarja 1988. Natečaja se lahko udeleži vsak, ki nima še 36 let (razen izjem, ki jih predvideva zakon) in ima diplomu tehnika v anatomiji in patološki istologiji. Rok za vpis na natečaj **zapade 9. maja 1988**. Za ostale informacije glej tudi posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 25. 3. 1988. Prošnje za vpis na natečaj morajo kandidati poslati na naslov: Unità sanitaria locale n. 2 Goriziana, via Vittorio Veneto 24, 34170 Gorica.

Goriška krajevna zdravstvena enota razpisuje javni natečaj za dva zdravstvena pomočnika v oddelku za prvo pomoč KZE št. 2 Goriziana. Goriška ustanova zaposli dva zdravnika, ki sta že vpisana v poklicni seznam in nista dopolnila še 45. leta starosti. Predvsem pa je potrebno, da so kandidati že opravili triletno strokovno usposabljanje in dvoletno specializacijo ali pa morajo imeti petletno prakso v tem sektorju. V poštev bodo prišli tisti kandidati, ki izpolnjujejo pogoje navedene v Deželnem uradnem vestniku št. 12 z dne 4. februarja 1988. Rok za vpis na natečaj **zapade 26. aprila 1988**. Prošnje za vpis na natečaj morajo kandidati poslati na naslov: Unità sanitaria locale n. 2 Goriziana, via Vittorio Veneto 24, 34170 Gorica. Ostale informacije lahko kandidati dobijo na sedežu KZE št. 2 v uradu za osebe v Gorici: tel. 0481/87451.

Goriška krajevna zdravstvena enota št. 2 razpisuje javni natečaj za 11 profesionalnih bolničarjev. Natečaja se lahko udeležijo diplomirani bolničarji/ke, ki so že polnoletni in niso še dopolnili 36. leta starosti in so že tri mesece pred zadnjim rokom za vpis na natečaj vpisani v poklicni seznam. V poštev bodo prišli tisti kandidati, ki izpolnjujejo pogoje navedene v Deželnem uradnem vestniku št. 32 z dne 10. 3. 1988. Rok za vpis na natečaj **zapade 30. maja 1988**. Prošnje za vpis na natečaj morajo kandidati poslati na naslov: Unità sanitaria locale n. 2 Goriziana, via Vittorio Veneto 24, 34170 Gorica. Ostale informacije lahko kandidati dobijo na sedežu KZE št. 2 v uradu za osebe v Gorici: tel. 0481/87451.

Pokrajina Trst razpisuje javni natečaj za sve-tovalca-raziskovalca. Natečaja se lahko udeležijo diplomanti pravne ali enakovredne fakultete. Rok za predložitev prošnje **zapade 23. aprila 1988**. Prošnje morajo zainteresirani vložiti naslov: Provincia di Trieste, Segreteria della Presi-

denza, via della Geppa 21, Trst. Lahko pa jo tudi pošljejo na isti naslov in sicer kot priporočeno pismo s povratnico. Ostale informacije lahko zainteresirani dobijo na sedežu tržaške Pokrajine.

Pokrajina Trst razpisuje javni natečaj za sve-tovalca-raziskovalca. Natečaja se lahko udeležijo diplomanti ekonomske ali politične fakultete. Rok za predložitev prošnje **zapade 23. aprila 1988**. Prošnje morajo zainteresirani vložiti na naslov: Provincia di Trieste, Segreteria della Presidenza, via della Geppa 21, Trst. Lahko pa jo tudi pošljejo na isti naslov in sicer kot priporočeno pismo s povratnico. Ostale informacije lahko zainteresirani dobijo na sedežu tržaške Pokrajine.

delo dobi

Dva kuharja z dobrimi delovnimi ocenami in **dva sposobna pomočnika kuharja**. Interesenti naj telefonirajo po 15. uri na številko: 040/304927.

Trgovski potnik, ki je dobro vpeljan v prehrambeni in okrepčevalni sektor ter v prodajo na debelo. Dodelili bi mu ekskluzivne artikle in ekskluzivno področje poslovanja. Interesenti naj telefonirajo od 13. do 15. ure na številko: 040/214438.

Vestna otroška varuška. Zaposlitev ji ponuja družina z dvema otrokoma. Interesentke naj telefonirajo na številko: 040/764101.

Učitelj ali učiteljica telovadbe. Interesenti naj pišejo na poštni predal št. 6/M 34100 Trst.

Diplomant v ekonomiji zaposlitev mu nudi delniška družba Illycaffè. Interesent mora poznati sistem EDP. Zaposlili bi ga v svojem centru za raziskave, programiranje in razvoj informativnih sistemov. Kandidat bi delal vzajemno z direktorjem centra, lahko bo tudi obiskoval specifične izpopolnjevalne tečaje. Prednost bodo imeli tisti kandidati, ki znajo programirati in operirati s personal kompjuterjem ter znajo nekaj angleščine. Kogar ponudba zanima naj pošlje svoj curriculum vitae na naslov: Illycaffè spa, segreteria di direzione, Ulica Flavia 110, 34147 Trst.

Električarji in vajenci za popravila na industrijskih hladilnih napravah. Zaposlitev jim nudi tržaško obrtniško podjetje. Ponudbe pošljite na naslov: Primorski Dnevnik, tajništvo, Ulica Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "C3".

20/25 letno osebje sezonsko zaposlitev v Nemčiji jim ponuja slaščičarna. Zagotovljena je dobra plača. Interesenti naj telefonirajo od 20 do 21 ure na številko: 0049208/455703.

Natakarji in natakari sezonsko zaposlitev jim nudi restavracija v Lignano Sabbiadoro. Zagotovljena je dobra plača. Interesenti naj telefonirajo na številko: 0431/428390.

Odgovorni za poslovanje z Avstrijo zaposlitev mu ponuja delniška družba pohištva in opreme Fantoni. Idealni kandidati morajo zadostiti naslednjim pogojem: obvladati morajo nemščino, razpoložljivi morajo biti za pogosta potovanja in morajo imeti izkušnje v sektorju hišnega in hotelskega pohištva in opreme. Pri načrtovanju prodajne politike bo imel odgovorni proste roke in se bo lahko direktno posluževal družbenih sredstev. Tudi plača je zanimiva. Kogar ponudba zanima, naj pošlje svoj curriculum vitae na naslov: Fantoni Arredamenti spa, Direzione export, 33010 Osoppo, Videm.

Hotelski natakari. Od maja do septembra ga zaposli hotel druge kategorije v Gradežu. Natakari morajo imeti dobre delovne ocene in mora govoriti nemško. Kogar ponudba zanima, naj piše na poštni predal 12, Gradež (GO).

Diplomirane bolničarke stalno ali part-time zaposlitev jim ponuja dom za ostarele v Trstu. Zapišite svoje informacije telefoniraj od 19 do 20 ure na številko: 040/273222.

delo išče

20 letni knjigovodja išče prvo zaposlitev. Obvlada angleščino in nemščino. Ponudbe pošljite na naslov: Primorski Dnevnik, tajništvo, Ulica Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Z5".

Fant prost vojaških obveznosti išče zaposlitev kot uradnik. Izpolnil je tečaj za programerje elektronskih računalnikov, strojepisni tečaj in tečaj za vodenje malih podjetij. Ponudbe pošljite na naslov: Primorski Dnevnik, tajništvo, Ulica Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Z10".

21 letna knjigovodkinja z izkušnjo v izvoznovo-voznom podjetju, išče zaposlitev kot uradnica ali knjigovodkinja. Ponudbe pošljite na naslov: Primorski Dnevnik, tajništvo, Ulica Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Z6".

Primorski dnevnik bi v okviru te strani želel okrepiti rubriki prošnje in ponudb službe. V ta namen pozivamo vse, ki bi radi oglaševali v tej rubriki, naj prošnje oz. ponudbe pošljejo na uredništvo časopisa.

Nogomet: v polfinalu pokala pokalnih prvakov

»Pravljica« Atalante se je končala

ATALANTA - MALINES 1:2 (1:0)
STRELCI: v 39. min. Garlini iz 11-enajstmetrovke, v 57. min. Ruties, v 80. min. Emmers.

ATALANTA: Piotti, Bonacina, Gentile, Fortunato, Barcella, Rossi (v 67. min. Cantarutti), Stromberg, Nicolini, Bonetti, Icardi (v 80. min. Compagno), Garlini.

SODNIK: Butenko (SZ). KOTI: 5:5. GLEDALCEV: 37.500. OPOMIN: Barcella, De Ferm.

BERGAMO — »Pravljica pot« italijanskega drugoligaša Atalante se je zaključila na pragu velikega finala. Izid iz prve tekme, v kateri je tesno izgubila v Belgiji, je igralcem iz Bergama vtil mnogo (upravičenega) upanja, ki pa se je sinoči razblinilo. Ekipe Malinesa je namreč povsem zaslužen osvojila povratno tekmo in se tako uvrstila v finale, ki ga bo v Strasbourgu odigrala proti »nepremagljivemu« Ajaxu.

Mondoncovi varovanci so začeli poletavno in igralci kot Garlini, Stromberg, Icardi in Bonetti so bili pravi trn v peti nasprotnikovi obrambi.

bi. Atalanta je povedla po zaslugi »srečne«, vendar upravičene enajstmetrovke, vodstva pa ni znala ohraniti. Takrat se je pokazala vsa moč Belgijcev, ki so se izkazali kot soliden in homogen kolektiv. Najprej so s precejšnjo lahkoto izenačili s krasnim volejem Rutiesa, nato pa dosegli še zmagoviti zadetek. Že res, da so domačini pri izidu 1:0 s Fortunatom zadeli drog ter pri izidu 1:1 zahtevali (upravičeno) enajstmetrovko, toda...

V drugi polfinalni tekmi je Ajax doma z 1:2 (1:0) izgubil z ekipo Olimpique iz Marseilla, vendar je na tujem zmagal s 3:0 in se tako uvrstil v finale.

POKAL PRVAKOV

Eindhoven (Niz.) - Real Madrid 0:0 (prva tekma 1:1); kval. Eindhoven; Benfica (Por.) - Steaua (Rom.) 2:0 (p. t. 0:0); kval. Benfica.

POKAL UEFA

Espanol (Šp.) - Bruges (Bel.) 3:0 (p. t. 0:2); kval. Espanol; Werder Bremen (ZRN) - Bayer Leverkusen (ZRN) 0:0 (p. t. 0:1); kval. Bayer.

Nogomet: italijanski pokal

Veliki finale Sampdoria - Torino

Sampdoria in Torino je uspelo! Prva je namreč v polfinalu italijanskega nogometnega pokala izločila Inter, drugi pa celo Juventus. Vendar ne moremo trditi, da gre tu za veliki presenečenje, če pomislimo, kako sta se zaključili prvi tekmi.

Takrat so namreč Genovežani remizirali v Milanu z 0:0, tako da jim je včeraj zadostoval zadetek Mancinija. Slednji je gol dosegel v protinapadu v sredini prvega polčasa, Torino pa je slovitega nasprotnika odpravil z dvema goloma. Sinoči so se sicer Juventusovi igralci mučili, da bi prebili nasprotnikovo obrambo, vendar se porazu z 2:1 niso mogli izogniti. Finale je torej odprt vsakemu izidu, saj bo nasproti tehnično izredni Sampdoriji Mancinija in Vialija stala mlada in ambiciozna enajsterica Torina.

Nogomet: jugoslovansko prvoligaško prvenstvo

Velež utrdil vodstvo

Včerajšnje 25. redno kolo jugoslovanskega prvoligaškega nogometnega prvenstva ni prineslo posebnih presenečenj, čeprav se je stanje na samem vrhu lestvice za malenkost spremenilo. Velež je povečal svojo vodstvo na vrhu lestvice in ima točki več od beograjske Crvene zvezde.

Tik za to ekipo pa se nahajata Partizan, ki je rutinsko odpravil Sutjesko, in Dinamo, ki je v derbiju kola doma le remiziral s splitskim Hajdukom. Na dnu lestvice je vse jasnejše, saj so vse tri ekipe, ki zasedajo rep razpredelnice (Priština, Sutjeska in Čelik), izgubile.

IZIDI 25. KOLA: Partizan - Sutjeska 1:0; Sarajevo - Crvena zvezda 0:0; Budućnost - Vardar 3:0; Velež - Željeznik 2:0; Vojvodina - Čelik 1:0; Sloboda - Rad 1:0; Rijeka - Osijek 0:0; Dinamo - Hajduk 1:1; Radnički - Priština 2:0.

LESTVICA: Velež 33; Crvena zvezda 31; Partizan in Dinamo 30; Sloboda 29; Vojvodina in Vardar 27; Rijeka 26; Radnički 25; Hajduk 24; Željeznik, Rad, Sarajevo in Budućnost 23;

Osijek 21; Priština 19; Sutjeska in Čelik 18.

Disciplinski ukrepi v A in B ligi

Med »porednimi« tudi Dal Prà (Triestina)

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne A in B lige je izrekla sledeče kazni: za eno kolo je diskvalificirala Cabrinija (Juventus), Bosca (Fiorentina), Polsterja (Torino) in Soldaja (Verona). V B ligi pa so bili za eno kolo izključeni Dal Prà (Triestina), Barbas in Moriero (Lecce), Bencina (Cremonese), Cowans (Bari), Di Carlo (Genoa), Osio (Parma), Torrioni (Modena) in Vagheggi (Udinese). Do 27. t. m. bo počival trener Piacenze Roto.

Sonetti podpisal za Udinese

VIDEM — Nedo Sonetti, ki je sredi tega prvenstva nadomestil Milutinovića na krmlu videmskega nogometnega drugoligaša Udineseja, je podpisal pogodbo še za eno leto.

Tenis: turnir v Montecarlo

Živojinović izločen

MONTECARLO — Najboljši jugoslovanski tenisač Živojinović je včeraj zaključil svojo pot na turnirju v Montecarlo. Po predvčerajšnji prekinitvi srečanja proti Arreseju pri stanju 6:2, 6:7 in 4:4 je namreč izgubil še dve odločilni igri.

NEKAJ IZIDOV 2. KOLA: Wilander (Šve.) - Kroon (Šve.) 6:4, 6:2; Lendl (ČSSR) - Berstrom (Šve.) 7:6, 7:5; Skoff (Av.) - Mezzadri (Švi.) 6:4, 6:3; Noah (Fr.) - Forget (Fr.) 5:7, 7:6, 6:3.

Šah: zmaga Ljubojevića

BRUSELJ — V 16. kolu prvega šahovskega turnirja za svetovni pokal je Ljubojević s črnimi figurami premagal odličnega Nizozemca Timmana, drugi jugoslovanski predstavnik Nikolić pa je izgubil z Madžarom Portischem.

Ljubojević deli 5. do 7. mesto na lestvici z 8,5 točke, medtem ko je Nikolić deseti s 7 točkami. Na lestvici vodi Karpov z 10,5 točke na 15 partij.

Košarka: prve tekme četrtfinala play off

Ni manjkalo presenečenj

Prve četrtfinalne tekme italijanskega košarkarskega play offa so z izjemo srečanja Tracer - Bancoroma minile v znamenju presenečenj.

Prvouvrščeni iz regularnega dela prvenstva, Divarese, je namreč na domačem igrišču zgubil proti Allibertu, ki je ob koncu regularnega dela bil šele osmi.

Slabo se je končalo tudi za Snaidero iz Caserte (4. po 1. delu), ki je prav tako doma izgubil, čeprav tesno, proti Scavoliniju (5. po 1. delu).

Z veliko težavo se je rešil Arexons iz Cantuja (3. po 1. delu), ki se je šele po enem podaljšku in z enim samim košem razlike otresel Yoge, ki prihaja iz A-2 lige, v kateri je zasedla prvo mesto.

Edini, ki je igral povsem po pričakovanju, je bil milanski Tracer, ki je visoko premagal Bancoromo, ki pa ne more povsem računati na poškodovanega Wrighta.

ALLIBERT - DIVARESE 79:76 (40:36)
ALLIBERT: Ferraiuolo 15, Boselli, Caneva, Thompson 13, Vescovi 12, Pittman 8, Sacchetti 19, Rusconi 9.

ALLIBERT: Diana 7, Bonaccorsi 4, Lanza 8, Silvestrini 6, Pellacani 9, Rolle 12, Gelsomini 10, Addison 23.

SNAIDERO - SCAVOLINI 108:109 (51:51)
SNAIDERO: Gentile 35, Esposito 11, Dell'Agnello 11, Scheffler 6, Generali 3, Donadoni, Oscar 42.

SCAVOLINI: Gracis 21, Magnifico 17, Daye 25, Zampolini 14, Costa 8, Natali, Cook 24.

AREXONS - YOGA 87:86 (76:76, 38:38)
AREXONS: Cappelletti 3, Bosa 16, Rossini, Gay 20, Turner 19, Riva 29, Marzorati.

YOGA: Degli Innocenti 2, Zatti 6, Bucci 13, Garnett 8, Albertazzi 19, Masetti 15, Bryant 23.

TRACER - BANCOROMA 107:76 (51:41)
TRACER: Bargna 3, Aldi 2, Pittis 19, D'Antoni 10, Governa 2, Premier 10, Meneghin 2, Brown 18, Montecchi 19, McAdoo 22.

BANCOROMA: Wright, Lorenzon 16, Della Valle 5, Bechini 4, Polesello 11, Teso 31, Ricci, Bantom 9.

V srečanjih za play out odigrali 4. kolo

RUMENA SKUPINA: Standa - Fantoni 99:95; Wuber - Sharp 92:89; Benetton - Facar 96:75. Lestvica: Benetton 6, Sharp, Facar, Standa in Wuber 4, Fantoni 2.

ZELENA SKUPINA: Jolly - Roberts 103:96; Annabella - Hitachi 102:109, danes Maltinti - Alno. Lestvica: Hitachi 6, Roberts, Annabella in Alno 4, Maltinti in Jolly 2.

Berger zbuja veliko upanja

MONZA — Avstrijec Gerhard Berger (na sliki AP) je včeraj razveselil navijače pri Ferrariju, saj je v drugem dnevu prostih poskusnih voženj v Monzi, kjer se razne avtomobilске hiše pripravljajo na drugo letošnje preizkušnjo v formuli ena, ki bo 1. maja v Imoli, dosegel najboljši čas (1'29"42). Drugi Ferrarijev pilot, Alboreto, se je le za malenkost popravil (1'30"03, dan prej 1'30"80). Vsekakor najboljši čas ostaja tisti, ki ga je predvčerajšnjim dosegel Prost (1'29"10). Včeraj so takole vozili: 1. Berger (Av.) ferrari 1'29"42; 2. Piquet (Braz.) lotus 1'29"76; 3. Prost (Fr.) mclaren 1'29"92; 4. Alboreto (It.) ferrari 1'30"03; 5. Senna (Braz.) mclaren 1'32"02; 6. Boutsen (Bel.) benetton 1'32"57.

V nedeljo offshore v Trstu

Vpisi v polnem teku

TRST — Za nedeljsko motonavično tekmovanje za »VN mesta Trst«, ki je veljavno za italijansko prvenstvo offshore v razredu 1 in za evropsko v razredu 2, se je doslej vpisalo devetnajst posadk. Organizacijski odbor pa predvideva, da se bo preizkušnje v Tržaškem zalivu udeležilo vsaj 45 plovil, saj je na takih tekmovanjih že običaj, da do vpisa prihaja zadnji trenutek. Med najbolj prestižnimi imeni sta do-

sljej svoj nastop potrdila evropski in italijanski prvak Bruno Abate (»Gancia dei Gancia«) ter Gigi Radice (»Pinot di Pinot«).

Tržaška luška kapitanija je medtem izdala odredbo, s katero je prepovedala plovbo po Tržaškem zalivu za ves čas dirke (10.00 - 14.30), in sicer na področju med Barkovljami, Devinom, Rtom Zdobca in Miljami.

Odbojka: na finalnih srečanjih mladinskih iger

Dijakom S. Kosovela pokrajinski naslov

V sredo so bili v tržaški športni palači finalni boji v moški in ženski odbojki v okviru mladinskih iger. Tudi letošnja izvedba je bila za slovenske barve izredno uspešna. V moški konkurenci so naslov pokrajinskih prvakov osvojili dijaki openske srednje šole Srečko Kosovel, njihove sošolke so v pokrajinski fazi tretje, dijakinje proseške šole F. Levstik pa so četrte.

DEKLETA

V ženski konkurenci je bilo letos prijavljenih rekordnih 20 ekip, ki so jih razdelili v pet skupin. Rekordna je bila tudi udeležba slovenskih dijakin, saj so bile zastopane vse naše srednje šole, in sicer Levstik, Ciril-Metod, Gregorčič in Kosovel v drugi izločilni skupini, Erjavec v tretji in Gregorčič ter Cankar v četrti. V polfinalni del se je uvrstilo pet zmagovalcev izločilnih skupin, med katerimi sta bili tudi openska šola Kosovel in šentjakijski Ivan Cankar ter najboljša drugouvrščena ekipa, to je proseški Levstik. Polfinalistov je bilo tako šest, ki so jih razdelili v dve skupini. V prvi je zmago osvojila šola Brunner pred Levstikom in Cankarjem, v drugi pa Bergamas pred Kosovelom in Štuparichem. V sredo so bili kot rečeno na vrsti finalni boji. V malem finalu so openske dijakinje brez težav odpravile proseške vrstnice, v finalu za prvo mesto pa je slavila šola Brunner, ki je bila v letošnji izvedbi mladinskih iger praktično brez konkurence.

Izidi finalnega dela:

Finala za 3. mesto: Kosovel - Levstik 2:0 (15:2, 15:8), finala za 1. mesto: Brunner - Bergamas 2:0.

Lestvica: 1. Brunner, 2. Bergamas, 3. Kosovel, 4. Levstik.

KOSOVEL: Čač, Operti, Brišnik, Spalac, Daniela in Kristina Bogatec, Križmančič, Canziani, Crissani, Doljak. LEVSTIK: Živec, Černe, Pieri, Košuta, Cipollino, Grilanc, Kralj, Prašelj, Pertot, Brišnik.

FANTJE

Tudi pri fantih se je prijavilo veliko število šol in sicer 10, kar je tudi pravo presenečenje, če pomislimo, da sta v rednih uradnih prvenstvih under 15 in under 14 v tržaški pokrajini prijavljeni le dve ekipi. Tehnično so sicer moške ekipe zaostajale za ženskami, kljub temu pa smo tudi na moških tekmah lahko gledali res dopadljivo odbojko. Med desetimi ekipami, ki so jih prireditelji razdelili v tri izločilne

skupine, so bile tudi ekipe Kosovela, Gregorčiča in Cankarja. V polfinalni del so napredovali zmagovalci skupin, in sicer šole Addobbati, De Tomasini in Campi Elisi ter openske Kosovel, ki je na turnirju med drugouvrščenimi iz izločilnih skupin premagal šoli Rolli in Rittmayer. V polfinalu je prišlo do presenečenja, ko je ekipa Campi Elisi premagala favorizirani De Tomasini, Kosovel pa je z 2:1 odpravil šolo Addobbati. Na velikem finalu pa so Kosovelovi dijaki po lepi igri gladko premagali šolo Campi Elisi z 2:0 in tako postali pokrajinski prvaki in bodo zastopali našo pokrajino na deželnem finalu, ki bo prihodnji teden v Gorici.

Izidi finalnega dela

Finala za 3. mesto: De Tomasini - Addobbati 2:0, finala za 1. mesto: Kosovel - Campi Elisi 2:0 (15:6, 15:6).

Lestvica: 1. Kosovel, 2. Campi Elisi, 3. De Tomasini, 4. Addobbati.

KOSOVEL: Renčelj, Krevatin, Natalicchio, Volčič, Simonetig, Mijot, Mesar, Ban, Radetti, Pontari, Pavatič, Verše.

Ob koncu moramo še poudariti, da je tudi letos openska srednja šola Kosovel najuspešnejša šola na Tržaškem v mladinskih igrah v ekipnih športih. Poleg uspehov v odbojki ne smemo namreč prezreti še rokomet, kjer so med dekletki openske dijakinje pokrajinske prvakinje, fantje pa so zasedli drugo mesto. To pa še enkrat potrjuje pravilno strokovno delo, ki ga tako med poukom, kot v šolskem športnem krožku opravlja profesorja Sonja Milič in Ivan Peterlin. (Inka)

ODBOJKA: UNDER 16 MOŠKI

Volley Club - Sloga 0:3 (3:15, 5:15, 8:15)

SLOGA: Daneu, Kralj, Križman, Malalan, Andrej in Martin Maver, Mesar, Renčelj, Stopar.

V ponedeljek so slogaši z zmago zaključili letošnje prvenstvo under 16. Zadnje kolo je za Slogo predstavljalo golo formalnost, saj ji Volley nikoli ni bil enakovreden. Nadvse razveseljivo pa je, da so Slogini fantje zabeležili le en poraz v vsem prvenstvu in sicer v prvem delu proti ekipi CUS in tako dosegli enako število točk, le da so zaradi slabšega količnika v setih na drugem mestu in tako pokrajinski podprvaki. (Inka)

Namizni tenis: mladinske igre

Številno predstavništvo naših šol

Na mladinskih igrah v namiznem tenisu, ki so se pričele prejšnji mesec na medobčinski ravni, se je na pokrajinski finale uvrstilo veliko število slovenskih predstavnikov. Skupinica osnovnošolcev Katja Stocca, Katja Milič, Sara Gabrielli (OŠ 1. maj - Zgonik), Jasna Simoneta (OŠ Jože Srebrnič - Gabrovce), Cristian Hrovatin, Andrej Šuligoj (OŠ na Opčinah) ter Monika Radovič (OŠ Igo Gruden - Nabrežina) vadi s trenerjem Matjažem Šercerjem v začetniški skupini pri ŠK Kras. Pravico do nastopa so si priborili z osvojitvijo prvih štirih mest. Danes bodo tekmovali posamezno, jutri pa v športni palači v Trstu v naslednjih dvojicah: Stocca - Gabrielli, Milič - Simoneta in Hrovatin - Šuligoj.

Razveseljivo je tudi številno zastopstvo v kategoriji srednjih šol. Dijaki Frana Erjavca ter Cirila in Metoda so si zagotovili udeležbo sedmih predstavnikov na pokrajinskem finalu. Pod vodstvom prof. Sonje Milič so uspešno prestali prvo preizkušnjo na medobčinskem nivoju naslednji dijaki srednje šole Fran Erjavce: Aleks Majcen, Irina Vitez, Katja Milič, Pavla Gregori. V dvojicah pa bodo igrali takole: Majcen - Sancin, Posega - Cappelli, Vitez - Gregori, Milič - Siviz, Ažman - Brečelj, Gregori - Majcen in Vitez - Sancin. Srednjo šolo Ciril in Metod bodo predstavljali posamezno: Michel Grbec, Gaja Galvani, Asia Jurkič, v dvojicah pa Grbec - Canciani, Rustja - Tence, Jurkič - Čok, Galvani - Zubalič, Crevatin - Švara, Crapeši - Crapeši, Zubalič - Grbec, Galvani - Canciani, Jurkič - Rustja in Čok - Tence. Prvo- in drugouvrščeni posamezniki in dvojice se bodo lahko uvrstili na deželno tekmovanje, na državno pa le prvaki posamezne dežele. (JJ)

SPDT čestita načelniku alpinističnega oddelka Davorju Zupančiču in njegovi izvoljenki Magdi Jevnikar ob rojstvu prvorojenke

SARE

punčki pa želi vse naj naj naj v življenju.

trener ivan furlanič o tekmah farca mebla

Nujna poglobljena in trezna analiza

Odbojkarice Farca Mebla so končale letošnje prvenstvo na zadnjem gostovanju v Volti pri Mantovi. Poraz z ekipo Adamoli pa je bil žal dvojno slovo, tako od prvenstva kot tudi od drugoligaške konkurence. Končna usoda naše združene ekipe pa je bila še veliko prej vsem dobro znana, ne glede na končni izid v tem zadnjem letošnjem dvaindvajsetem prvenstvenem nastopu.

Končni izkupiček 8 točk je dokaj skromna bera v 22 kolih. Izkupiček v drugem delu prvenstva pa je bil z edino zmago v povratnem srečanju s šesterko Solvay iz Ferrare še skromnejši. Tega nasprotnika so naše odbojkarice premagale v prvem delu na gostovanju v Ferrari. Po- leg Solvaya pa so v 6. kolu premagale še Torri- one iz Ravenne ter v 7. kolu, vedno doma, še Volpe iz Fiessa Umbertina. Glede na dejstvo, da je v zadnjem prvenstvenem nastopu Solvay iz Ferrare dokaj presenetljivo premagal Moglia- no Veneto, je dohite Farco Meblo in ga potisnil na predzadnje mesto na končni lestvici zaradi boljšega količnika v nizih. Ironija usode je pač nanesla tako, da je na koncu bolje uvrščena šesterka, katero so naše igralkice kot edino kar dva- krat premagale.

Od 44 možnih točk jih je Farco Meblo osvojil samo 8, kar znaša v odstotkih le malenkost več

kot 18. Za dober uspeh pa se šteje osvojitve vsaj polovice možnih točk, kar bi v našem primeru znašalo 22. Do dobrega uspeha na končni lestvi- ci je manjkalo Farcu Meblu še 14 točk oziroma 7 zmag.

Po končanem prvenstvu se seveda iščejo krivci za letošnji polom naše združene šesterke. Vsaka objektivna in dobronamerna kritika je vedno zaželena in dobrodošla.

Kot pomočnik glavnega trenerja (obenem sem vodil treninge ob ponedeljkih ter pri dveh pomagal in sledil vsem prvenstvenim nastopom in jih z nekaterimi pomočniki tudi statistično obdelal) imam dolžnost, da podam nekoliko bolj poglobljeno analizo letošnjega velikega prvenstvenega neuspeha, da se osvetlijo in analizira- jo vsi činitelji, ki so botrovali nazadovanju naše šesterke v nižjo ligo.

Ce se za konec povrnemo k sobotni tekmi, lahko dodamo še to, da sta bila prva dva niza kar precej izenačena. V prvem nizu bi lahko naše odbojkarice prav gotovo dosegle še povolj- nejši izid in tudi delni uspeh, če ne bi zgrešile kar 9 od 32 servisov. V drugem setu so bile te napake v precejšnji meri popravljene, izboljšal se je tudi sprejem, a se je žal napravilo veliko več napak pri drugih igralnih elementih, tako da so pri stanju 11:8 za domačinke gostje izsilile kar 6 menjav servisa, ne da bi se rezultat spre- menil. V zadnjem nizu so bile gostiteljice občut- no boljše ter so zanesljivo slavile zmago in za- okrožile končni prvenstveni izkupiček na 20 točk.

trener zvonko brožič o valovih tekmah

Mladi igralci bodočnost Vala

nega ligaša, kot je kazalo po 1. delu prvenstva, ko smo se celo potovali za napredovanje.

Škoda, da smo v predzadnjem srečanju s po- razom proti CUS-u zapravili možnost, da bi si obstanek zaigrali s Ferroalluminio. Zmaga naše ekipe s 3:2 proti tržaški šesterki potrjuje, da smo kljub katastrofalnemu drugemu delu pr- venstva prav do konca imeli možnost, da se re- šimo izpada. Ni nam uspelo.

Kot sem že večkrat poudaril v zadnjih ko- mentarjih, fantom so prehitro pošle moči. Odloč- nost, zagrizenost, volja do zmage: te lastnosti so naši izgubili po poti, predvsem v času ob novem letu. Res je tudi, da smo v 2. delu prvenstva imeli precej smole s poškodbami igralcev. Nji- hova odsotnost se je zelo poznala v ključnih tekmah, ko smo se srečali s sebi enakimi posta- vami.

Analiza letošnjega prvenstva pa nas mora siliti, da je treba v bodoče ubrati nekoliko dru- gačno pot. Predvsem se je treba zavedati, da brez truda ni rezultatov. To prepričanje sem po-

udarjal že od samega začetka, a moram reči, da pri nekaterih ni naletelo na rodovitna tla. Svoje sodelovanje z Valom sem namreč osnoval na resnem pripravljalnem delu med tednom. Začet- ni pristop k takemu načinu dela se je kaj kmalu obrestoval s 6 zmagami v 11. kolih. Medtem pa se je resnost pri treningih zmanjšala. Nekateri igralci so izostajali pri vadbi in to predvsem zaradi delovnih obveznosti, druge so pestile po- škodbe. Skratka, na treningih prisotnost ni bila nikoli stoodstotna.

Prepričan sem, da tako zahtevno prvenstvo terja že profesionalni pristop. To pomeni, da bi morali v bistvu vaditi vsak dan. Le tako se pri igralcih lahko obdrži zadovoljivo psihofizično raven, ki zagotavlja tudi uspeh. Tega pri Valu, iz različnih razlogov, nam ni uspelo doseči.

Drugo vprašanje, s katerim smo se večkrat srečevali, se nanaša na igralški kader. Ob izku- senih igralcih so tokrat nastopili tudi mlajši, ki so prišli naravnost iz D lige. Povsem razumljivo je torej, da se tako kakovostnega prestopa ne da opraviti brez spodsrljave. Ne glede na to pa moram pohvaliti vse igralce, predvsem mlajše, ki so dali vse od sebe, da bi bili kos nalogi. Pravilna je zato tudi namera vodstva, da bo prav na teh igralcih gradilo bodočo ekipo.

Kljub slabo sklenjeni sezoni, sem prepričan, da imajo valovci dovolj igralskega potenciala, da bodo v kratkem ponovili uspeh izpred dveh let ter se ponovno povzpeli v državno ligo. To- krat pa si morajo zagotoviti, da bo šlo za daljšo dobo. Pogoji, da jim to uspe, so dani.

Šah: konec tedna v Portorožu Mednarodni turnir

PORTOROŽ — Prizadevni šahovski delavci šahovske sekcije hotela »Rivi- era« Portorož bodo 23. in 24. t. m. v hotelu »Riviera« v Portorožu priredili 3. mednarodni vikend šahovski turnir »Emonek« za posameznike.

Pričetek turnirja bo v soboto ob 13. uri, nadaljevanje in zaključek turnirja pa bo naslednjega dne. Prijave in in- formacije pri Jovu Stevanoviču, hotel »Riviera« Portorož, telefon 066-73051. (SK)

Srečanje šahistov sosednjih dežel

Deveto srečanje desetčlanskih šahovskih moštev Pirana, Nove Gorice, Tolmina, ZŠSDI Trst in SŠZ iz Celov- ca bo letos 15. maja v Monoštru na Madžarskem. Na dosedanjih osmih srečanjih so imeli največ uspeha šah- isti Pirana, ki so zbrali 176 točk, sle- de: Nova Gorica 150, SŠZ - Celovec 129, ZŠSDI Trst 108, Tolmin 51, Bek- štajn 26, Monošter 19 in SŠZ - Celovec 12 točki. (sk)

Pri Cimosu zadovoljni

Pred dnevi so odigrali zadnje kolo v I. slovenski košar- karski ligi za ženske. Že nekaj kol pred koncem je naslov prvakinj osvojil Slovan iz Ljubljane. Tudi letos so Primor- sko zastopale igralkice Cimos iz Senožeč, in to povsem do- stojno in uspešno. Načrtovano je bilo sicer četrto mesto, od katerega jih je ločilo samo nekaj več zbranosti oziroma sekund v zadnji tekmi z Odejo iz Škofje Loke. Vsekakor v taboru Cimos minulo sezono ocenjujejo kot uspešno. Že prislovična požrtvovalnost, resnost in velika zavzetost so bile tudi tokrat glavna odlika. Cimos bi v idealnih okolišči- nah, brez poškodb in bolezni, zabeležil vsaj tri zmage več, kar bi praktično pomenilo 3. mesto. Toda takšne okoliščine so bolj slučajne. Premostiti se dajo le z večjim številom izenačenih igral, kar je bil v pretekli sezoni največji pro- blem. Za vidno uvrstitev in prizadevnost zaslužijo pohvalo vse igralkice, še posebno pa Igor Meden, trener ekipe ter Manuela Ferencič-Meden in Vera Šavli, najstarejši igralki v postavi, ki je v povprečju šteje 18 let. V tem je tudi odlika ekipe, ki bo v naslednji sezoni v nespremenjeni sestavi poskušala ponoviti letošnji uspeh. (Marjan Suša)

šport na primorskem

Salonit četrti, Izola rešena

Zadnje kolo v 2. zvezni ligi in v re- publiški ligi za moške je bilo izredno pomembno tudi za primorski odboj- karski ekipi. Odbojkarji kanalskega Salonita so doma vendarle premagali banjaluški Rudi Čajevec in osvojili odlično 4. mesto na prvenstveni lestvi- ci 2. zvezne lige. S tem so najuspešnej- ša slovenska ekipa v tem tekmovanju. Izola pa si je z zmago s 3:0 proti Ko- čevju zagotovila obstanek med slo- venskimi ligami in to le z boljšo razli- ko v setih.

Prijetno so presenetili nogometaši Vozil, ki so zanesljivo, s 3:1, porazili favorizirano Ljubljano. S tem so na- pravili uslugo tudi Kopru, ki je izgubil v Medvodah z 2:3, vendar je ostal na vrhu lestvice slovenske lige. Igralci Izole so doma remizirali (1:1) z velenj- skim Rudarjem. V zahodni conski ligi je bil na sporedu primorski derbi med Postojno in Primorjem, rezultat pa je bil 1:1. V primorski ligi je veliko pre-

senečenje pripravil Jadran Kovinar z zmago v Renčah. Čeprav ni odigrala zadnje tekme, je mirenska Adria osta- la v vodstvu. Igrali so tudi rokometaji in rokometajice v obeh slovenskih li- gah. Jadran je le remiziral z Inlesom, ajdovski rokometaji pa so premagali Črnomelj. Pri dekletih sta bili uspešni ekipi Mlinotesta in Burje, medtem ko je Cerkno izgubilo.

V Koprskem zalivu je bila letošnja uvodna veslaška regata, na kateri so imeli največ uspeha člani puljske Istre in o kateri smo že poročali. Da se bli- ža čas poletnih športov, napovedujejo tudi kajakaši in kanuisti na divjih vo- dah. Člani novogoriškega kluba Soške elektrarne se vneto pripravljajo na ve- liko mednarodno prireditev v slalomu Soča '88, ki bo 27. t. m. v Trnovem pri Kobardah. To bo tudi ena od generalk za svetovno prvenstvo, ki bo na brzi- cah Soče 1991. leta. (DK)

Košarka: prvenstvo dečkov

DOM - ARDITA 65:106 (38:47)
DOM: Silič 30, Pavšič 2, Kovic, Skok, Bordon 18, Šiligoj 4, Primožič, Bednarik 4, Pintar 2, Zavadlav 5, Faganel.
PON: Zavadlav; TRI TOČKE: Silič 1.

V poslednjem srečanju letošnjega prvenstva so Dorniko- vi varovanci zgubili proti vodilni Arditi. Igrali so namreč dokaj nezbrano, kar so gostje pridno izkoristili in si že v uvodnem delu tekme zagotovili prednost. (Bednarik/Pavšič)

obvestili

SK DEVIN
vabi člane, naj se udeležijo 14. REDNEGA OBČNEGA ZBO- RA, ki bo danes, 21. t. m., ob 19.30 v klubskih prostorih v bivši osnovni šoli v Cerovljah.

ŠD PRIMOREC
obvešča, da bo jutri, 22. t. m., ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebčah 22. REDNI OBČNI ZBOR. Dnevni red: poročila in pozdravi, razrešnica staremu odboru, razprava, volitve in razno.

Ob koncu prvenstva v skupini L v 3. amaterski nogometni ligi

Breg se lahko tolaži s pomladitvijo ekipe

V nedeljo, 10. t. m., se je končalo nogometno prvenstvo 3. amaterske lige skupina »L«, ki se je začelo 4. 10. 87. Kot običajno smo ob koncu naredili statistični pregled o tem prvenstvu s podrobnimi podatki o naših treh eki- pah, ki so igrale v tej skupini, v kateri je bilo 12 ekip.

Podrobne podatke o prvem delu pr- venstva smo že objavili v našem listu 30. in 31. decembra lani. Prvi del pr- venstva se je namreč končal 13. 12. 87. Povratni del se je začel 20. 12. 87. Omeniti moramo, da je bilo letos vre- me precej naklonjeno nogometašem: medtem ko v prvem delu niso odložili prav nobene tekme, so jih v povrat- nem delu zaradi neugodnih vremen- skih razmer prekinili le štiri.

Končni naslov si je zagotovila ekipa S. Marca, ki je v 22 srečanjih zbrala 36 točk. Moštvo iz Ribiškega naselja se tako po štirih sezonah igranja v 3. AL ponovno vrača v 2. AL. Izpadlo je na- mreč v sezoni 82/83.

Skupno so v tej skupini odigrali 132 tekem, v katerih so padli 304 goli, kar pomeni, da smo povprečno videli 2,3 gola na tekmo (v prvem delu jih je padlo 158, v povratnem pa 146). Naj- več golov, 24, smo zabeležili v 21. kolu, najmanj (8) pa jih je padlo v 3. in 4. kolu. Nekaj manj kot ena tretjina tekem se je končala pri neodločenem izidu (22 v prvem delu in 21 v povrat-

nem). Skupno se je torej končalo pri remiju 43 tekem. Največ remijev (4) je bilo v 4. in 18. kolu, medtem ko v 1., 5., 10. in 22. kolu ni bilo neodločenih re- zultatov.

Sedaj pa nekaj pozitivnih in nega- tivnih rekordov posameznih ekip. Vse pozitivne rekorde si je zagotovil S. Marco, ki je tako potrdil, da je bil res najmočnejši v tej skupini. Moštvo S. Marca je imelo najprodornejši napad (43 golov), najbolj solidno obrambo (9 golov), doseglo je največ zmag (14), obenem pa ni okusilo grenkobe pora- za.

Negativni rekordi pripadajo ekipam spodnjega dela lestvice. Euforia je do- bila največ golov (57), doživela največ porazov (17) in izbojevala le eno samo zmago. Najmanj golov (13) pa je dala Romana, ki je skupaj z Euforio doseg- la tudi najmanj remijev (4). Največ ne- odločenih rezultatov (10) pa sta dose- gla Gaja in Fossalon.

Sedaj pa podrobneje pogledimo, kako so v tem prvenstvu igrale naše ekipe.

BREG

S 26 osvojenimi točkami je Breg za- sedel četrto mesto na lestvici (lani je bil s točko manj šesti, vendar je igral dve tekmi več). V prvem delu so »pla- vi« zbrali 13 točk (5 zmag, 3 remiji, 3 porazi). V nadaljevanju so Brežani v petih nastopih v Dolini premagali

Fossalon, Romano in S. Andrea, remi- zirali s S. Vitom ter zgubili proti Her- madi. Zbrali so 7 točk, dali 10 in prejeli 5 golov.

V šestih tekmah v gosteh so Brežani premagali Chiarbolo in Gajo, remizi- rali s S. Marcom in Fincantierjem, a izgubili z Mladostjo in Euforio. Doseg- li so torej 6 točk, dali 3 in prejeli 2 gola.

V 11 nastopih doma je Breg skupno zbral 13 točk (5 zmag, 3 remiji, 3 porazi), dal 14 in prejeli 8 golov.

V 11 tekmah v gosteh pa je zbral prav tako 13 točk (5 zmag, 3 remiji, 3 porazi), dal 11 in prejeli 6 golov.

Skupni obračun Brega v tem prven- stvu je torej 26 točk (10 zmag, 6 remi- jev, 6 porazov), 25 danih in 14 prejetih golov.

V povratnem delu prvenstva v vr- stah Brega nismo zabeležili izključi- tev. »Plavi« so imeli na razpolago štiri 11-metrovke, tri (S. Vito, Gaja in S. Andrea) je uspešno izvedel Keleme- nich, ki pa je zastreljal najstrožje ka- zen v zadnji tekmi z Euforio. Proti pa so imeli dve 11-metrovki (Romana, Hermada).

Brežani so letos slabo startali, v pr- vih treh nastopih so zbrali le eno samo točko. S serijo treh zaporednih zmag so si opomogli in postopoma nadoknadili zamujeno, tako da so v povratnem delu prvenstva bili vedno

naše planine in ljudje

Rubrika »Iz planinskega sveta« je v našem dnevniku nastala februarja 1976 iz potrebe po sistematičnem vsa- kotedenskem poročanju o planinskem delovanju v zamejstvu, pa tudi v Slo- veniji in širše v mednarodni areni. De- lovanje naših planinskih društev in odsekov pa se je v zadnjih letih tako razbohotilo, da je bil prostor v rubriki odločno preskromen, vzporedno pa smo bili priča pravemu »boomu« de- javnosti, ki je s planinstvom tesno v- zvezi in o katerem je treba sproti po- ročati. Zato bo v četrtkih izhajala rub- rika »Naše planine in ljudje«, ki bo posvečena izključno zamejskemu pla- ninskemu in alpinističnemu delova- nju, ob sobotah pa bodo planinske no- vice iz Slovenije, Jugoslavije in širše z vsega sveta dobile prostor v rubriki »Iz planinskega sveta«.

Izlet SPDT za otroke odlično uspel

Izlet, ki ga je v nedeljo organiziral Mladinski odsek SPDT s sodelova- njem Športne šole Trst, je odlično us- pel. Ob krasnem spomladanskem vre- menju se je namreč preko 70 otrok z vseh slovenskih osnovnih šol na Tr- žaškem s svojimi vodici in brez star- šev podalo na panoramično pot od Križa do Nabrežine. Čas je otrokom ob poligonu, ogledu starega avstro- ogrskega pokopališča in nato splošni zabavi hitro minil, z izletom pa so bili zadovoljni vsi.

IZIDI POLIGONA:

1. RAZRED - moški: 1. Davin Žigon (Milje) 37'8; 2. Dean Carli (R) 49'1. Ženske: 1. Katerina Alessio (R) 43'1; 2. Ana Vidau (B) 44'8; 3. Elisa Frandolič (R) 45'5; 4. Alice Giovannini 51'1; 5. Tina Furlani (BJ) 51'2; 6. Valentina Bertocchi (Milje) 58'9.

2. RAZRED - moški: 1. Mitja Štefani- čič (R) 36'0; 2. Mitja Kocjan (Šček) 37'2; 3. Saša Jančar (R) 41'2; 4. Alessio Princin (Šček) 34'6; 5. Dario Košuta (Š) 44'2; 6. Danjel Leone (R) 46'8; 7. Kristjan Kranjec (Š) 1'01'3. Ženske: 1. Ivana Meula (M) 44'8; 2. Fiona Mez- gec (R); 3. Karin Mezgec (R) 46'6; 4. Ivana Flego (Š) 47'2; 5. Katrin Dilli (M) 1'04'7.

3. RAZRED - moški: 1. Giorgio Lo- renzi (M) 33'8; 2. Tibor Drasič (Sirk) 39'4; 3. Matija Mauri (M) 41'9; 4. Ro- bert Debelis (GS) 44'7. Ženske: 1. Mir- jam Čermelj (R) 40'4; 2. Laura Zgubin (R) 43'2; 3. Lucia Lombardo (R) 45'7.

4. RAZRED - moški (dva kroga): 1. Pierpaolo Brazzani (R) 1'02'0; 2. Devan Jagodic (F) 1'07'6; 3. Ivan Furlani (BJ) 1'08'0; 4. Martin Turk (F) 1'08'5; 5. Maksi Babič (K) 1'12'0; 6. Andrej Ber- tocchi (Milje) 1'17'5; 7. Ivo Mozetič (R) 1'19'3; 8. Borut Vidau (B) 1'26'2. Žen- ske: 1. Tjaša Gruden (R) 1'12'5; 2. Alenka Pertot (F) 1'20'7; 3. Poljanka Doljar (BJ) 1'24'9; 4. Metka Kuret (BJ) 1'32'2.

5. RAZRED - moški (dva kroga): 1. Michele Mettullo (F) 1' 02'6; 2. Savo Lipovec (R) 1'03'0; 3. Marko Klobas (M) 1'03'2; 4. Matija Jogan (F) 1'04'3; 5. Peter Racman (BJ) 1'05'8; 6. Peter Franko (B) 1'11'0; 7. Rudi Buda (R) 1'11'2; 8. Frančišek Tavčar (GS) 1'12'9; 9. Tom Oberdan (Š) 1'15'0; 10. Mitja Petelin (Trinko) 1'15'9; 11. Igor Rolič (GS) 1'17'9; 12. Danjel Berochia (R) 1'18'7; 13. Andrej Stanese (M) 1'22'4; 14. Marko Petelin (Trinko) 1'25'1. Žen- ske: 1. Tanja Pitacco (R) 1'07'7; 2. Tja- ša Jogan (F) 1'22'4; 3. Sara Peroša (R) 1'29'1.

OPOMBA: R - Ribičič, B - Bevk, BJ - Bazoviški junaki, Š - Širok, M - Mil- činski, GS - Gregorič-Štepančič, F - Finžgar, K - Kette.

Bližnje delovanje SPDT

SPDT vabi drevi na predavanje Branka Bratož iz Kopra na temo: »Le- poto bolgarskih gor«. Predavanje, ki bo v Gregoričevi dvorani v Trstu ob 20.30, bo opremljeno z diapozitivi.

SPDT vabi svoje člane in somišlje- niki, da se v nedeljo ob 11. uri udele- žijo odprta vzgojno-rekreativnega parka Globojner pri Padričah, ki ga prireja Gozdna zadruga iz Padrič ob priliki 30. obletnice obstoja.

Redno 17. srečanje članov obmejnih planinskih društev iz zamejstva in Slovenije bo tokrat v organizaciji SPDT 12. junija v Mačkoljah.

(Se nadaljuje)

med skupino ekip zgornjega dela lest-vice. Prav v zadnji tekmi pa so si s porazom proti Eufuriji pripravili edin- stveno priložnost. Če bi namreč pre- magali tega šibkega nasprotnika, ki je proti Bregu prišel do prve prvenstve- ne zmage, bi končali na drugem me- stu lestvice in imeli pravico do dodat- nih tekem za prestop v višjo ligo. Po- zabiti pa ne smemo, da so morda »pla- vi« zapravili tudi precej točk na do- mačih tleh (trije porazi, trije remiji). Pozitivna ugotovitev pa je, da so Bre- žani letos precej pomladili ekipo, kar daje dobro upati za prihodnjo sezono.

Trener Ivan Horjak je skupno poslal na igrišče 21 nogometašev, od katerih sta le Hrvatini in Kelemenich odigrala vse tekme (v oklepaju doseženi goli). 22 odigranih tekem: Hrvatini in Ke-lemenich (10); 21. S. Olenik (3); 20. Pra-šelj (4); 19. Albertini (2); 18. Paoli; 17. Pavletič; 16. Germani; 15. M. Tul; 14. Corbatti; 13. Jež (2) in Zonta; 11. Di Sotto in Kerštič; 10. Celin (1) in M. Tamaro (1); 9. I. Tul; 8. Giuresi; 6. Fer- foglia (1); 5. Diminich (1); 2. Martini.

Na sliki: Chiarbola je bil eden od nasprotnikov, ki so jih Brežani pre- magali.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 300.- din, naročnina za zasebne mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

21. aprila 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Cian italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Bivši bolnik sarajevske psihiatrične bolnišnice Grozljiv zločin v Banjaluki moški z nožem ubil tri sosede

BANJALUKA — Drago Udovčić, 25 let, iz banjaluškega naselja Gornji Šeher je predsončnim v stanju nepristevnosti z nožem usmrtil svoje sosede 28-letnega Indira Vehabovića, 8-letno Seilo Meglic in 4-letnega Tarika Demirovića, šest oseb pa je huje ali lažje poškodoval. Razen 10-letne Selme Muftić, ki je dobila hude telesne poškodbe in je v intenzivni negi banjaluške kirurške klinike, so ostali poškodovani po zdravniški pomoči odšli domov.

To je včeraj novinarjem povedal višji javni tožilec v Banjaluki Hakija Mulabegović. Dodal je, da se je tragedija pripetila v Ulici Smaje Falića, kjer sosede že desetletja živijo v dobrih odnosih. Morilec pa ni kazal znakov nasilnosti do svojega okolja. Predsonč-

njim pa je iz za zdaj neznanih razlogov napadel vse, ki jih je srečal na ulici.

Morilec je bil po besedah načelnika banjaluške psihiatrične klinike primarija dr. Bogdana Stojkovića prvič v tej ustanovi septembra leta 1986, ko so ga poslali na zdravljenje v sarajevsko psihiatrično bolnišnico Jagomir. V času kratkega zdravljenja v Banjaluki, je kazal samomorilne, paranoide in halucinacijske simptome. Takrat se je tudi hudo poškodoval pri poskusu samomora.

»Glede nesreče lahko rečem, da jo je morda povzročila tako imenovana inperativna halucinacija, ko pacient doživlja naglo psihično razdražljivost in »slis« provokativne »klice« k agresivnemu delovanju,« je pojasnil dr. Stojković. (dd)

Kobilice maja morda v Evropi

RIM — Invazija kobilic na južno Evropo je možna, toda ne pred koncem maja. To trdi strokovnjak organizacije za kmetijstvo in prehrano FAO pri OZN Jeremy Roffey, ki je zadovoljen, da redno spremlja položaj v državah severne Afrike, kjer trenutno te požrešne žuželke odlagajo jajčeca.

Po Roffeyevem mnenju je povsem možno, da kobilice priletijo na Sardinijo ali Sicilijo, lahko pa »napadejo« tudi Ciper ali Grčijo. Toda njihov prihod je najbolj odvisen od smeri vetrov, ki bodo pihali konec maja. Če bodo kobilice res priletele do Evrope, bo šlo za novo generacijo teh živalic, ki se bodo izglele iz jajčec v Maroku, Alžiriji, Tuniziji in Libiji.

Ob kobilicah pa Evropi grozijo tudi velikanske mravlje in muhe, ki so se pojavile v Franciji. Gre za rdeče mravlje, ki so štirikrat večje od normalnih, na milijone muh pa je napadlo Briey. Proti mravljam in muham so morali posredovati gasilci.

Našli posmrtno ostanke svetega Petra Celestina

RIETI — Policija je preteklo noč našla posmrtno ostanke sv. Petra Celestina, ki so jih neznanci v ponedeljek odnesli iz Marijine bazilike v L'Aquili. Posmrtno ostanke nekdanjega papeža so odkrili na pokopališču v vasi Amatrice v pokrajini Rieti in so po prvih izvidih nepoškodovani. Ostanke hranijo sedaj v samostanu sv. Bazilija v Rietiju, od koder jih bodo čimprej spet pripeljali v glavno mesto Abrucov.

Petra Celestina so 5. julija 1294, ko mu je bilo 79 let, izvolili za papeža z imenom Celestin V. Njegovo papeževanje pa je trajalo samo štiri mesece, saj se je nato sam odrekel Petrovemu prestolu. Papež Celestin ni hotel nikoli blagosloviti vojakov in vojsk, ki so se odpravljale v vojno. Največji italijanski pesnik Dante Alighieri ga je zaradi te njegove edinstvene odločitve omenil tudi v Božanski komediji. Zna-

no delo o njem je napisal tudi italijanski pisatelj Ignazio Silone. Posmrtni ostanke papeža so ležali v majhnem mavzoleju, ki ga je dal sezidati leta 1950 kardinal Carlo Confalonieri.

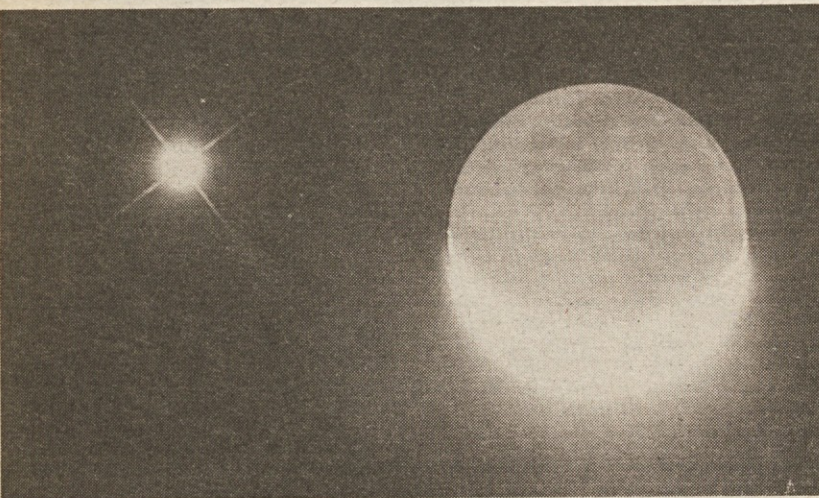
Posmrtno ostanke so preiskovalci našli v neki zapušteni hišici znotraj majhnega pokopališča v kraju Amatrice. V akciji so hoteli na vsak način odkriti truplo, zato niso posvetili posebne pozornosti ugrabiteljem, ki so se za sedaj izmaknili roki pravice. Iz neuradnih krogov sodišča v L'Aquili pa se je zvedelo, da karabinjerji sumijo nekatere ljudi, ki naj bi sodelovali pri tem nenavadnem podvigu. Šlo naj bi za neke vrste »vask« zlikovce, ki so v zameno za vrnitev posmrtnih ostankov baje nameravali zahtevati mastno odkupnino. Papež Celestin V. je v srednji Italiji, posebno v Laciju in v Abrucih, še vedno zelo priznan svetnik.

Aktivisti WWF okrepili svoje akcije proti lovu

Aktivisti WWF so spet okrepili svoje akcije proti lovu. Tako so po gozdovih nabrali cel tovrnjak praznih tulcev, ki so jih nato stresli pred sedežem italijanske zveze lovcev. (Telefoto AP)

Dragulja na nočnem nebu

S pomočjo teleskopa je uspel ta nočni posnetek Venere in Lune, ki sta kot dva dragulja svetila na nočnem nebu v torek nad ameriškim mestom Stedmanom. (AP)

Presenetljive ugotovitve obširne raziskave o prostem času Avstrijke kulturnejše od Avstrijcev

DUNAJ — »Avstrijke so kulturnejše od Avstrijcev«. To so pokazali rezultati obširne raziskave, ki so jo izvedli pri avstrijskem statističnem uradu, namen raziskave (obsegala je populacijo 55.000 oseb) pa je bil, da se ugotovi, kako povprečni Avstrijec izkoristi svoj prosti čas.

Pokazalo se je, da Avstrijke nekoliko prekašajo svoje moške sodržavljanke tako pri branju kot pri obisku kulturnih prireditev, v celoti pa rezultati raziskave po mnenju nekaterih niso najbolj razveseljivi. Več kot trideset odstotkov anketiranih je namreč priznalo, da v zadnjih šestih letih niso prečitale ene same knjige, več kot polovica je takih, ki v zadnjem letu knjig za lastno uporabo niso kupovali. Komaj 18 odstotkov je takih, ki za branje nasploh porabijo tedensko štiri do sedem ur. Sicer pa Avstrijke in Avstrijci večinoma berejo zabavno literaturo in kriminalne romane, le šest odstotkov tudi klasike in trije odstotki liriko. Obisk kulturnih prireditev je po zagotovilih avtorjev raziskave boljši kot je bil nekoč. Četrtnina vseh Avstrijcev vsaj enkrat na leto obišče gledališče, šestnajst odstotkov operne in operetne predstave ter musicale, osem odstotkov pa koncerte klasične glasbe. Največ obiskovalcev gledališč je iz starostne skupine med štiridesetim in devedesetimi letom in iz vrst akademsko izobraženih. Kar dve

tretjini prebivalcev alpske republike pa nikoli ne zaide v kino, muzej ali v umetniško razstavo.

Sicer pa statistično povprečje pove, da večina Avstrijcev največji del svojega prostega časa prebije pred televizijskim ekranom, 28 odstotkov moških je navedlo, da jim je glavna zabava v prostem času kvartanje, pri več kot polovici žensk pa ročna dela. V zadnjih letih se več Avstrijcev ukvarja s športom.

Hilda Hawlicek, avstrijska ministrica za kulturo, je na novinarsko vprašanje, kaj meni o ne ravno bleščečih bralnih navadah svojih sodržavljanov, odgovorila, da bi seveda te lahko bile boljše, da pa je interpretacija statistik tudi stvar zornega kota. »Če poudarimo, da dve tretjini vendar posegata po knjigah, se sliši nekoliko drugače,« je bila njena ugotovitev. Sicer pa se v Avstriji ob rezultatih te raziskave mnogi tolažijo s podatki, da v celoti drugod po Evropi položaj menda ni boljši. Kar zadeva gledanje televizije na račun branja in obiskovanja kulturnih prireditev, pa pravijo, da je v programih ÖRF (avstrijske televizije) čas namenjen kulturi precej večji kot v mnogih televizijskih programih drugod po Evropi.

BOJAN GROBOVŠEK

Kvizlingi višjo pokojnino kot borci? Ogorčenje ZZB NOV zahodne Hercegovine

MOSTAR — Prah, ki ga je dvignila zahteva več kot sto bivših pripadnikov kvizlingov enot protikomunistične milice (MVAC) iz okolice Ljubuškega in še nekaterih zahodnohercegovaških občin, naj jugoslovanski pokojninski organi posredujejo pri njihovi pridobitvi tako imenovanih italijanskih pokojnin, se še ni povsem poleglo.

Organizacija ZZB NOV v Ljubškem, ki je že pred več kot letom dni brezuspešno poskušala višjim organom pojasniti položaj v zvezi s temi zahtevami, še naprej zavzema stališče, da gre za nečastna dejanja ljudi, ki so v času vojne prostovoljno služili italijanskemu okupatorju in da morajo zato jugoslovanski državni organi zavzeti negativno stališče do take možnosti. Zahtevali so tudi pojasnilo in posredovanje na tej mednarodni ravni.

To stališče je podprl tudi republiški odbor Zveze borcev BiH. Za borce je nesprejemljivo, da bi imeli pripadniki enot napadalca in njihovih slug, ki so se prav tako brezsrčno in nečloveško borili proti narodnoosvobodilnemu gibanju in revoluciji, možnost, da dobijo pokojnine, ki so precej višje kot jih imajo borci NOB, ki so se borili za vzvišane človeške ideale.

Konvencija o socialnem zavarovanju med Jugoslavijo in Italijo, na kateri se o svojih zahtevah sklicujejo, namreč ureja (le) pravico do pokojnine jugoslovanskih državljanzov, ki so pred podpisom mirovnega sporazuma živeli na področju bivše kraljevine Italije. Bili pa so kot italijanski državljani prisilno mobilizirani v redno italijansko vojsko. Na teh temeljih prejema več tisoč jugoslovanskih državljanzov

iz Istre, dela Slovenskega Primorja in Dalmacije takšno pokojnino.

Bivši pripadniki MVAC iz okolice Ljubuškega so v želji, da bi si nenadoma pridobili pravcato devizno bogastvo in spodbujeni z nekaterimi novinarskimi teksti, prepričani, da imajo tudi oni pravico do »italijanske pokojnine«.

Treba je povedati, da jih je k temu na neki način spodbudil uradni aparat v regionalni in republiški skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja BiH. Namesto da bi takoj razjasnili legitimnost zahtev o teh pokojninah, so v Mostarju in Sarajevu večkrat dajali le površne in razmeroma nekompetentne odgovore, obenem pa so vloge sprejemali v »proceduro«. V neki informaciji mostarske zavarovalne skupnosti je zapisano, da jih je vodstvo kritiziralo, ker hitreje ne rešuje teh vlog, saj grozi nevarnosti, da bi italijanska stran pravico do pokojnin ukinila.

V razgovoru z določenim številom vlagateljev teh zahtev - bivših pripadnikov MVAC se je izkazalo, da etične in moralne probleme razrešujejo s trditvijo, da v MVAC nisto vstopili prostovoljno, temveč so jih zbrali med večjim in manjšim zlom, da si Ljubuške patrulje niso mazale rok s krvjo, kot v drugih krajih pod zasedbo Italijanov. Po takšnem »likanju« neprijetnih spominov iz vojne menijo, da imajo pravico do »italijanske pokojnine«. Seveda pod pogojem, če jim to pravico zagotavlja konvencija. Nekateri se sklicujejo tudi na »vzorno povelje preteklosti in dejavnost v številnih naprednih družbenih akcijah«. (dd)

Tornado opustošil Florido

Hud tornado je v torek opustošil del Floride. Pri tem so bili tudi 4 mrtvi, 15 oseb pa je bilo ranjenih. (Telefoto AP)